

ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR.....

RADY GMINY I MIASTA KRAJENKA

Z DNIA

Lokalny Program Rewitalizacji

Gminy i Miasta Krajenka

na lata 2016-2023

Spis treści

I. Wstęp	4
II. Podstawy prawne	6
III. Diagnoza czynników zjawisk kryzysowych występujących na terenie Miasta i Gminy Krajenka	6
3.1. Analiza sfery społecznej	13
3.2. Analiza sfery gospodarczej	38
3.3. Analiza sfery przestrzenno – funkcjonalnej	42
3.4. Analiza sfery technicznej.....	54
3.5. Analiza sfery środowiskowej	59
3.6. Podsumowanie diagnozy czynników zjawisk kryzysowych.....	70
IV. Badania ankietowe	71
V. Wyznaczenie terenów zdegradowanych.....	72
VI. Pogłębiona charakterystyka obszarów zdegradowanych. Wyznaczenie obszarów rewitalizacji.....	83
VII. Wizja i cel programu rewitalizacji dla Miasta i Gminy Krajenka	100
VIII. Lista planowanych projektów	101
IX. Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć.....	113
X. Projekty zintegrowane	114
XI. Komplementarność pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami	114
11.1. Komplementarność przestrzenna.....	115
11.2. Komplementarność problemowa.....	116
11.3. Komplementarność proceduralno – instytucjonalna.....	117
11.4. Komplementarność międzyokresowa	117
11.5. Komplementarność źródeł finansowania.....	119
XII. Indykatywne ramy finansowe.....	120

XIII. System wdrażania programu rewitalizacji	122
XIV. Mechanizm włączenia mieszkańców i innych podmiotów w proces rewitalizacji .	123
XV. System monitoringu i oceny skuteczności działań.....	126
XVI. Powiązania programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i lokalnymi ...	130
XVII. Ocena oddziaływania na środowisko.....	145
XVIII. Spis wykresów, tabel i rysunków.....	147

I. Wstęp

W literaturze naukowej rozważano różnego rodzaju działania w zakresie prowadzenia procesu rewitalizacji, lecz dopiero prawna standaryzacja wymogów, jasno określiła jak należy rozumieć pojęcie rewitalizacji oraz ujedynoliciła warunki i procedury wdrażania programów operacyjnych. Ww. warunki i procedury mają zapewnić, że procesy rewitalizacji będą bardziej skuteczne, zintegrowane, kompleksowe i skoordynowane, jednocześnie wskazując instrumenty realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz zapewniając ich spójność oraz kompleksowość.

W myśl Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r. program rewitalizacji to inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 446), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

I tak, rewitalizacja - to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Tymczasem obszar zdegradowany został scharakteryzowany jako obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy, czyli stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej.

Obszarem rewitalizacji jest zaś obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację.

Ze względu na różnorodność aspektów i interesów wszystkich uczestników procesu rewitalizacji, konieczne jest stworzenie instrumentu, który pozwoli na prowadzenie procesu rewitalizacji w sposób skoordynowany, zintegrowany, zgodny z celami interesariuszy tego procesu. Takim instrumentem będzie Lokalny Program Rewitalizacji Gminy i Miasta Krajenka na lata 2016-2023.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy i Miasta Krajenka na lata 2016-2023 jest zupełnie nowym spojrzeniem na proces rewitalizacji pod względem orientacji na sferę społeczną i jej niedomagania. W tej materii poszukiwano tych elementów, które współdecydują o możliwościach trwałego i zrównoważonego rozwoju społecznego. To kluczowy postulat wynikający z Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2016-2023, a także ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji.

Przedkładany Lokalny Program Rewitalizacji Gminy i Miasta Krajenka na lata 2016-2023 jest efektem współpracy i zaangażowania władz lokalnych, Zespołu ds. Rewitalizacji, pracowników urzędu, przedstawicieli instytucji publicznych, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, a nade wszystko mieszkańców gminy. Dokument został opracowany w sposób uspołeczniony. Włączenie strony społecznej zostało zaplanowane i wpisane również w etap wdrażania zapisów programu, ich monitorowania oraz ewaluacji, a także wprowadzania ewentualnych modyfikacji i aktualizacji.

Wśród mieszkańców gminy istnieje powszechna świadomość złego stanu przestrzeni oraz konieczności zmian. Uwagę zwracają obszary o znacznych niedostatkach infrastrukturalnych i społecznych, charakteryzujące się niedoinwestowaniem, które z powodzeniem mieszczą się w cytowanym wyżej rozumieniu obszaru zdegradowanego. W związku z powyższym istnieje potrzeba kompleksowego i zaplanowanego podejścia na poziomie gminnym do rozwiązania problemów obszarów zdegradowanych. W tym celu wyznaczone zostały obszary rewitalizacji, na których wdrożone zostaną poszczególne projekty rewitalizacyjne, tj.

zaplanowane w programie rewitalizacji i ukierunkowane na osiągnięcie jego celów oraz logicznie powiązane z treścią i celami programu rewitalizacji.

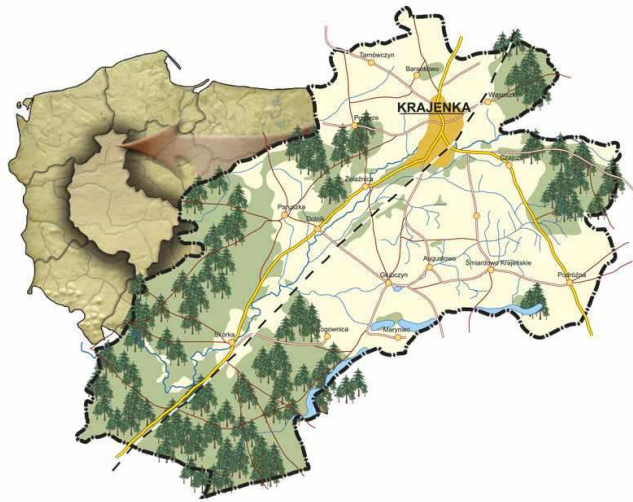
II. Podstawy prawne

Podstawą prawną uchwalenia Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krajenka jest Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 446). Program rewitalizacji został opracowany zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016, Warszawa, 2 sierpnia 2016 r.).

III. Diagnoza czynników zjawisk kryzysowych występujących na terenie Miasta i Gminy Krajenka

Miasto i Gmina Krajenka to jednostka terytorialna o charakterze miejsko-wiejskim. Należy do województwa wielkopolskiego, powiatu złotowskiego. Gmina Krajenka liczy 7 571 mieszkańców (stan na 31 XII 2016 r.), czyli zamieszkuje ją 10,8% ludności powiatu i 0,22% ludności województwa. Powierzchnia gminy wynosi 19 179 ha co stanowi 11,5% powierzchni powiatu i 0,64% powierzchni ogólnej województwa. Średnie zagęszczenie ludności w gminie Krajenka kształtuje się na poziomie 40 mieszkańców/km².

Głównym centrum gminy i siedzibą samorządu jest miasto Krajenka położone w centralnej części jednostki terytorialnej, 8 kilometrów od Miasta Złotów (siedziby powiatu) oraz 23 kilometry od miasta Piła. Od północy i północnego-wschodu gmina Krajenka graniczy z gminą Złotów, od południowego - wschodu z miastem i gminą Wysoka, od południa z gminą Kaczory i Miastem Piła, od zachodu z Gminą Szydłowo, natomiast od północnego-zachodu z Gminą Tarnówka.

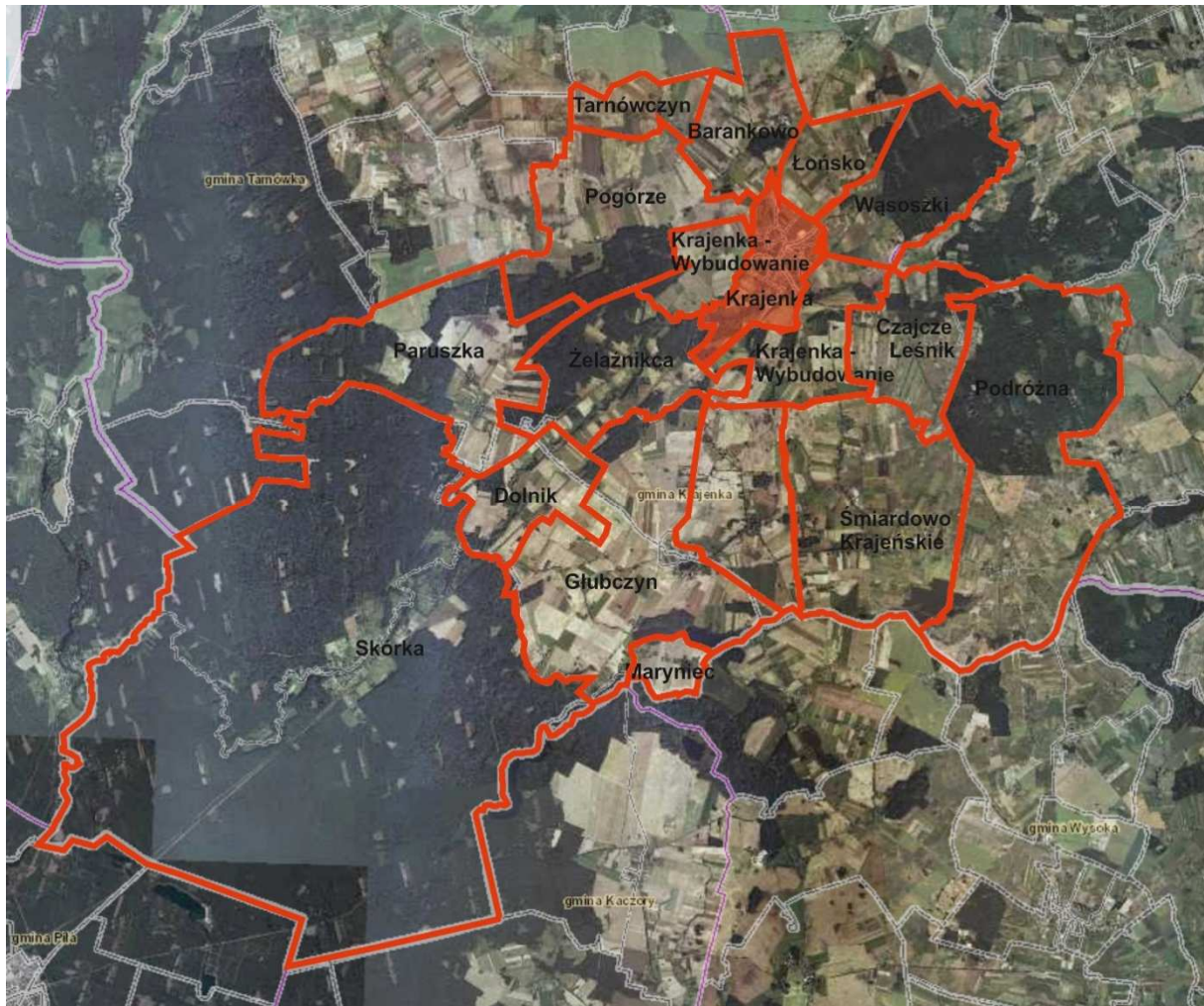

Rysunek 1: Położenie gminy Krajenka w Polsce i województwie wielkopolskim.

Źródło: <http://www.krajenka.pl>

Pod względem administracyjnym gminę tworzy 17 miejscowości stanowiących jednocześnie sołectwa: Augustowo, Barankowo, Czajcze i Leśnik, Dolnik, Głubczyn, Łońsko, Krajenka-Wybudowanie (dwie jednostki położone po przeciwnych stronach miasta, ale traktowane jako jedno sołectwo), Maryniec, Paruszka, Podróżna, Pogórze, Skórka, Śmiardowo Krajeńskie, Tarnówczyn, Wąsoszki, Żeleźnica oraz miasto Krajenka.

Poniższa diagnoza przedstawia sytuację społeczno – gospodarczą całej gminy Krajenka oraz sytuację w poszczególnych jednostkach – w przypadku obszarów wiejskich zastosowano podział na najmniejsze jednostki pomocnicze samorządu gminnego (sołectwa), natomiast w przypadku miasta zastosowano podział na mniejsze podobszary, posiadające wspólne cechy przestrzenno – funkcjonalne. Taka fragmentacja pozwoli na przedstawienie ogólnej sytuacji społeczno – gospodarczej oraz wyznaczenie obszarów najbardziej wymagających wsparcia. Z obszarów zdegradowanych zostaną następnie wyodrębnione obszary rewitalizacji.

Rysunek 2: Podział Miasta i Gminy Krajenka na mniejsze jednostki (sołectwa)

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy z geoportal.gov.pl

Rysunek 3: Podział miasta Krajenka na mniejsze podobszary

Źródło: opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

Tabela 1: Liczba ludności jednostek planistycznych z obszarów wiejskich

Jednostka	Liczba ludności	Powierzchnia	Jednostka	Powierzchnia	Liczba ludności
Augustowo	181	685,07 ha	Paruszka	994,86 ha	431
Barankowo	99	492,69 ha	Podróżna	1821,75 ha	482
Czajcze	157	298,31 ha	Pogórze	987,56 ha	135
Dolnik	167	494,62 ha	Skórka	6780,0 ha	639
Leśnik	41	258,31 ha	Śmiardowo Krajeńskie	1122,15 ha	532
Głubczyn	496	1824,89 ha	Tarnówczyn	250,5 ha	42

Łońsko	113	322,13 ha	Wąsoszki	833,82 ha	93
Krajenka-Wybudowanie	33	765,86 ha	Żeleźnica	732,59 ha	119
Maryniec	38	137,41 ha			

Źródło: Urząd Gminy i Miasta Krajenka, 2015

Tabela 2: Charakterystyka podobszarów wydzielonych na terenie miasta Krajenka

Podobszar	Symbol	Charakterystyka obszaru	Liczba mieszkańców	Powierzchnia
Krajenka - miasto		Miasto w woj. wielkopolskim, w powiecie złotowskim, siedziba gminy miejsko-wiejskiej Krajenka, położone nad rzeką Głomią w środkowej części Krajenki, w odległości 126 km na północ od Poznania	3773	376,99 ha
Niebieski	I.	Obszar zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rekreacyjnej. Ograniczony od południa ul. Szkolną, 1 Maja i Jagiełły, od wschodu terenem ogródków działkowych i Firmy Mebli Tapicerowanych, od północy i zachodu granicami administracyjnymi miasta. Ulice na tym obszarze	1664	68,2 ha

		oprócz ww.: Zielna, Polna, Złotowska, Witosa, Wojska Polskiego, V Dzielnicy, Floriańska, Parkowa, Sportowa, Piłkarska		
Zielony	II.	Obszar ogródków działkowych, Fabryki Mebli Tapicerowanych oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wzdłuż ul. Jagiełły. Granice obszaru: od wschodu ul. Jagiełły, od północy granica administracyjna gminy, od zachodu i południa tereny ogródków działkowych i należące do Fabryki Mebli	46	21,1 ha
Fioletowy	III.	Tereny zieleni miejskiej (park) z zabudową administracyjno – kulturalną i zabudową mieszkaniową jednorodziną. Ograniczony ulicami: od północy ul. Szkolną i 1 Maja, od wschodu ul. Złotowską i Sienkiewicza, od południa ul. Polańskiego, od zachodu granicami administracyjnymi miasta. Pozostałe ulice: Mickiewicza, Młyńska, Danaborskiego	229	21,58 ha

Czerwony	IV.	Obszar intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej. Ograniczony ulicami: od północy ul. Jagiełły, od wschodu granicami administracyjnymi gminy, od południa korytem rzeki Głomia, od zachodu ul. Sienkiewicza. Pozostałe ulice: Winiary, Ogrodowa, Toruńska, Targowa, Łódzka, Końcowa, Poprzeczna, Cierpienia, Rynek, Kościeleckiego, Kościuszki, Działkowa, Okrężna, Sikorskiego, Matejki	640	38,08 ha
Pomarańczowy	V.	Obszar charakteryzujący się wielością funkcji: mieszkaniową, administracyjno – usługową, przemysłową. Ograniczony ulicami: od północy korytem rzeki Głomia i ul. Polańskiego, od wschodu granicami administracyjnymi miasta, od południa terenami zabudowanymi położonymi przy ulicach Dworcowa i Grochowskiego, od zachodu	1193	89,02 ha

		terenami zabudowanymi położonymi przy ul. Domańskiego. Pozostałe ulice: 30 Stycznia, Sosnowa, Kwiatowa, Różana, Brzozowa, Bydgoska, Lipowa, Słowackiego		
Różowy	VI.	Obszar użytków rolnych i leśnych znajdujących się w granicach administracyjnych miasta, teren niezamieszkały. Z tego też względu zostanie wyłączone z dalszych etapów analizy	0	139,01 ha

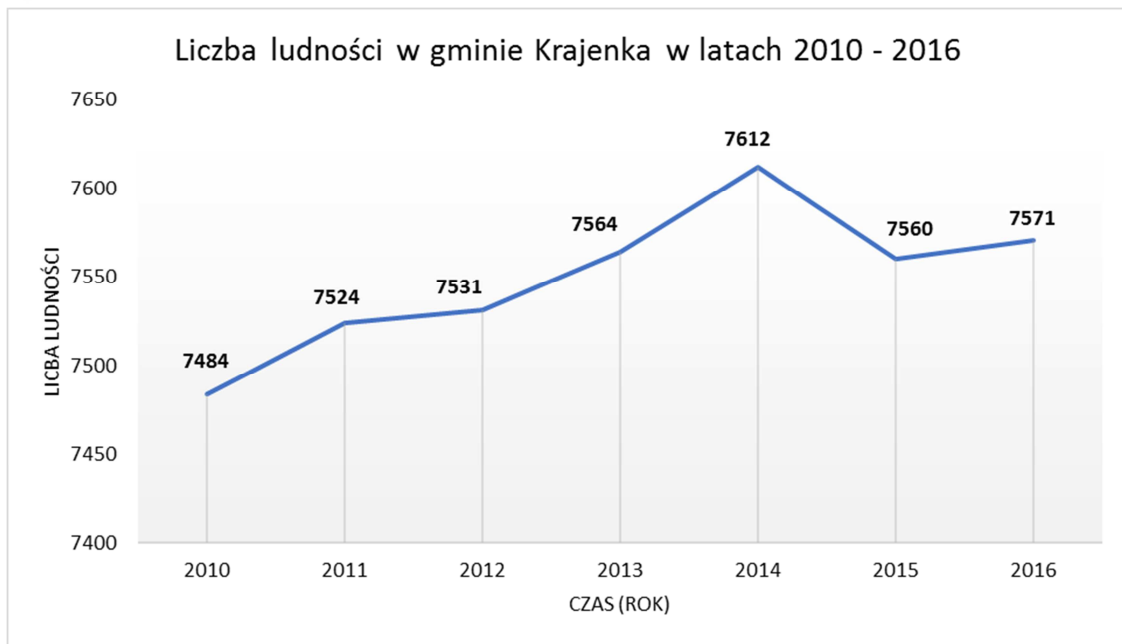
Źródło: opracowanie własne

3.1. Analiza sfery społecznej

3.1.1. Demografia

Gmina Krajenka liczy 7 571 mieszkańców (stan na 31 XII 2016 r.), z czego 50,63% stanowią kobiety, a 49,37% mężczyźni. Współczynnik feminizacji wyniósł 103, był więc zbliżony do średniego współczynnika w powiecie złotowskim (101) i nieco niższy niż w województwie wielkopolskim (106).

Liczba mieszkańców gminy systematycznie wzrastała, aż do roku 2015 kiedy to liczba ludności gwałtownie spadła o 52 osoby. Jednak w ciągu ostatniego roku ponownie można zauważyć tendencję wzrostową.

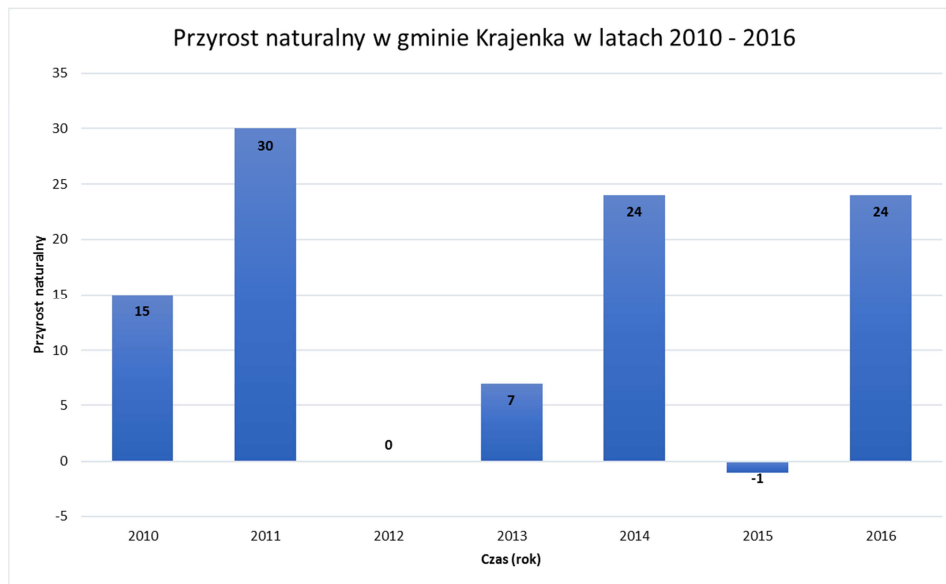

Wykres 1: Liczba ludności w gminie Krajenka w latach 2010 - 2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na liczbę ludności bezpośredni wpływ mają dwa czynniki: przyrost naturalny oraz saldo migracji.

Przyrost naturalny, czyli różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w gminie Krajenka ulega dość znacznym wahaniom, należy jednak zaznaczyć, że w analizowanym okresie nie osiągnął znaczących wartości ujemnych. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców przyrost naturalny w gminie Krajenka wyniósł 3,2; jest to wartość dużo wyższa niż w powiecie złotowskim (1,9) czy w województwie wielkopolskim (1,7).

Wykres 2: Przyrost naturalny w gminie Krajenka

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na zmiany w liczbie mieszkańców ma także wpływ saldo migracji – różnica między napływem a odpływem ludności z danego obszaru. W 2015 roku zarejestrowano 88 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 102 wymeldowania, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych osiągnęło wartość -14. Przedstawione w tab. 3. dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują na to, że częściej teren gminy opuszczają kobiety niż mężczyźni.

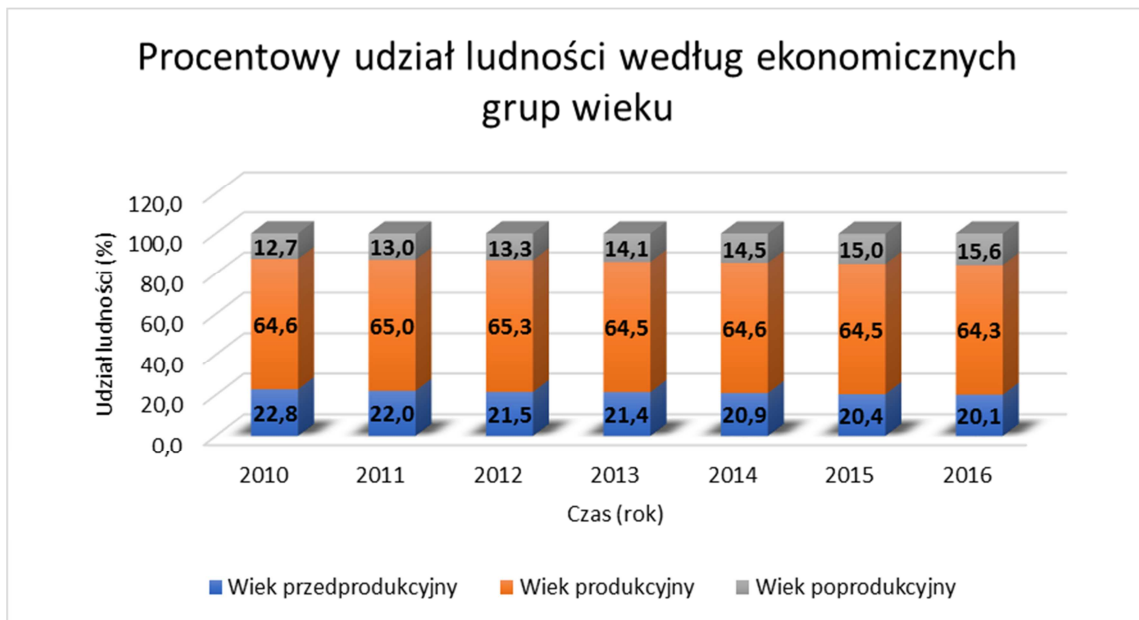
Tabela 3: Saldo migracji wewnętrznych w gminie Krajenka w latach 2010 - 2015

Saldo migracji wewnętrznych	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ogółem	-21	7	6	16	6	-14
mężczyźni	-1	6	5	22	1	-2
kobiety	-20	1	1	-6	5	-12
Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności	-2,8	0,9	0,8	2,1	0,8	-1,8

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wskaźnik salda migracji na 1000 osób dla gminy Krajenka w 2015 r. wyniósł -1,8, natomiast w powiecie jego wartość wynosiła -2,9, a w województwie 0,3. Ujemne wartości salda migracji w gminie i w powiecie świadczą o nieatrakcyjności tego obszaru i niezaspokajaniu potrzeb mieszkańców tych jednostek. Proces emigracji może zostać zahamowany poprzez stworzenie atrakcyjnych warunków do realizacji aspiracji życiowych i zawodowych mieszkańców. Będą się one wiązać ze wzrostem poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego oraz możliwością osiągnięcia relatywnie wysokiego standardu życia.

Podczas przeprowadzania analiz demograficznych istotne jest również określenie struktury wieku ludności, która pozwala określić aktualną kondycję populacji.

Wykres 3: Procentowy udział ludności gminy Krajenka według ekonomicznych grup wieku na przestrzeni lat 2010 - 2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

64,3% mieszkańców gminy Krajenka jest w wieku produkcyjnym, 20,1% w wieku przedprodukcyjnym, a 15,6% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Analizując powyższy wyk. 3 można zauważyć regularny spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym oraz wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Innymi słowy, na terenie gminy Krajenka zachodzi powolne starzenie się społeczności, które ma wpływ na sferę społeczną (konieczność zapewnienia odpowiedniej opieki seniorom, tworzenie dla nich możliwości aktywnego spędzania czasu, zapobieganie

wykluczeniu), gospodarczą (zmniejszenie liczby pracowników, obciążenie systemu emerytalnego) czy przestrzenno – funkcjonalną (konieczność dostosowania budynków do potrzeb osób posiadających problemy z poruszaniem się, zwiększenie dostępu do służby zdrowia).

Zapobieganie negatywnym zjawiskom demograficznym jest działaniem koniecznym w celu zapewnienia dalszego rozwoju społeczno – gospodarczego. W gminie Krajenka należy przede wszystkim dążyć do zwiększenia liczby osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym oraz zahamowania emigracji kobiet. Podstawowym zadaniem w tym zakresie powinno być stworzenie nowych miejsc pracy (szczególnie przeznaczonych dla kobiet) oraz rozwój systemu opieki nad dziećmi.

3.1.2. Pomoc społeczna

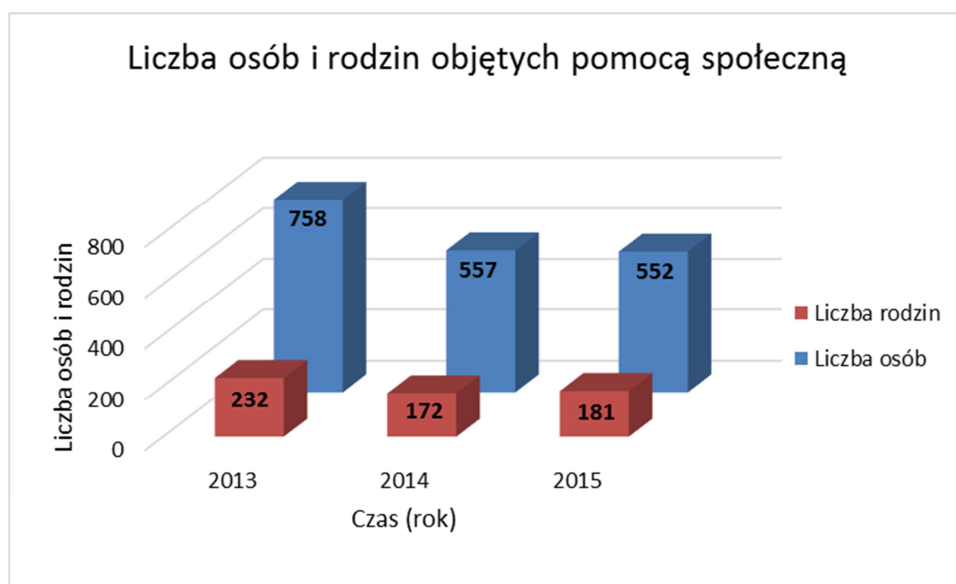
Pomoc w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać zajmuje się Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krajenke (MGOPS). Ośrodek Pomocy jest organizatorem i wykonawcą zadań pomocy społecznej zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późniejszymi zmianami).

Głównym zadaniem Ośrodka jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, zaspakajanie ich niezbędnych potrzeb życiowych oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, doprowadzanie do życiowego usamodzielnienia oraz ich integracji ze środowiskiem. Prawo do udzielanego wsparcia mają osoby spełniające określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych.

Ponadto MGOPS prowadzi Warsztat Terapii Zajęciowej (WTZ), placówkę pobytu dziennego dla osób niepełnosprawnych czynną pięć dni w tygodniu. WTZ realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia. Uczestnikami warsztatu są osoby niepełnosprawne zakwalifikowane przez tutejszy Ośrodek na podstawie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, ze wskazaniem do terapii

zajęciowej. Terapia zajęciowa prowadzona jest dla 30 uczestników w sześciu pracowniach, m.in. komputerowej i aktywizacji zawodowej.

Liczba osób, którym MGOPS udzielił wsparcia w ciągu ostatnich lat zmniejszyła się z 758 osób w 2013 r. do 552 osób w 2015 r. (spadek o 206 osób). Spadła również liczba wypłacanych świadczeń rodzinnych: w 2013 r. wypłacono 6 505 świadczeń, w 2014 – 6 173, w 2015 – 5 517. W ciągu ostatnich lat liczba osób, którym udziela się pomocy zmniejszyła się, lecz w połączeniu z niewystarczającymi środkami w budżecie gminy na pomoc społeczną nadal stanowi poważny problem (udział wydatków na pomoc społeczną w gminie w 2015r. – 16%).

Wykres 4: Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w okresie 2013 – 2015

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krajenka na lata 2016 – 2020.

W podziale na poszczególne jednostki planistyczne w gminie największy udział osób korzystających ze wsparcia MGOPS zamieszkuje sołectwa: Paruszka (11,14%), Żelaźnica (10,92%) oraz Pogórze (10,37%).

Tabela 4: Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych jednostka planistycznych w gminie oraz ich udział w liczbie ludności danej jednostki

Jednostka	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w jednostce analitycznej	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie osób jednostki analitycznej
Augustowo	4	2,21%

Barankowo	0	0,00%
Czajcze	6	3,82%
Dolnik	1	0,60%
Leśnik	0	0,00%
Głubczyn	17	3,43%
Łońsko	1	0,88%
Krajenka	167	4,43%
Krajenka- Wybudowanie	0	0,00%
Maryniec	0	0,00%
Paruszka	48	11,14%
Podróżna	8	1,66%
Pogórze	14	10,37%
Skórka	27	4,23%
Śmiardowo Krajeńskie	29	5,45%
Tarnówczyn	4	9,52%
Wąsoszki	6	6,45%
Żeleźnica	13	10,92%

Źródło: MGOPS w Krajence, 2015

W przypadku podobszarów wydzielonych na terenie miasta Krajenka największy udział osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej zamieszkuje podobszar czerwony (8,13%) oraz zielony (6,52%).

Tabela 5: Liczba osób korzystających ze wsparcia MGOPS na terenie miasta Krajenka w podziale na podobszary oraz ich udział w liczbie ludności danego podobszaru

Podobszar	Symbol	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w jednostce analitycznej	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie osób jednostki analitycznej
Niebieski	I.	44	2,64%
Zielony	II.	3	6,52%
Fioletowy	III.	11	4,80%
Czerwony	IV.	52	8,13%
Pomarańczowy	V.	57	4,78%

Źródło: MGOPS w Krajenke, 2015

W 2015 roku pomocy udzielano najczęściej z powodu ubóstwa (345 osób), bezrobocia (352 osoby) i długotrwałej, ciężkiej choroby (294 osoby). Wykaz liczby osób i rodzin, którym udzielono pomocy wraz z podziałem na powody jej przyznania przedstawia tab. 6. Należy podkreślić, że jedna osoba lub rodzina może być wsparta z kilku powodów, np. zarówno z powodu ubóstwa jak i wielodzietności.

Tabela 6: Powody przyznania pomocy społecznej

Powód przyznania pomocy	Okres					
	2013		2014		2015	
	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób
Ubóstwo	147	480	127	437	130	345
Bezdomność	2	2	4	4	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietność	39	235	37	216	40	243
Bezrobocie	140	486	107	379	107	206
Niepełnosprawność	102	323	77	249	87	267

Długotrwała lub ciężka choroba	112	345	86	256	103	294
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	53	255	50	237	53	241
Przemoc w rodzinie	4	17	0	0	1	2
Alkoholizm	50	128	40	94	44	92
Narkomania	0	0	1	1	0	0
Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	9	18	8	26	8	23
Zdarzenie losowe	2	8	0	0	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	1	1

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krajenka na lata 2016 – 2020.

Ze względu na liczbę osób, którym udzielono pomocy społecznej hierarchia problemów społecznych w gminie Krajenka przedstawia się następująco:

- Ubóstwo – 413 osób,
- Długotrwała lub ciężka choroba – 294 osoby,
- Niepełnosprawność – 267 osób,
- Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietność – 243 osoby,
- Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 241 osób,
- Bezrobocie – 206 osób,
- Alkoholizm – 92 osoby,
- Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 23 osoby,
- Bezdomność – 3 osoby,
- Przemoc w rodzinie – 2 osoby.

Porównując lata 2013 i 2015 zaobserwowano, że najbardziej spadła liczba osób, którym udzielono wsparcia z tytułu: ubóstwa (o 67 osób), niepełnosprawności (o 56

osób) i długotrwałej lub ciężkiej choroby (o 51 osób). Z drugiej strony wzrosła liczba osób, które skorzystały z pomocy z powodu: potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności (wzrost o 8 osób) oraz trudności w przystosowaniu się po zwolnieniu z zakładu karnego (o 5 osób).

3.1.3. Bezrobocie

Liczba osób bezrobotnych w gminie Krajenka cały czas spada, w ciągu ostatnich trzech lat ich liczba zmniejszyła się o 280 osób. Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w 2016 r. wyniósł 3,75% (ich udział w liczbie osób w wieku produkcyjnym to 5,8%), czyli mniej niż w powiecie – 4,20% (udział w liczbie osób w wieku produkcyjnym to 6,6%). Na podstawie danych statystycznych można stwierdzić, że problem bezrobocia w gminie Krajenka jest niezauważalny.

Większość zarejestrowanych bezrobotnych to kobiety (57,04%), których część zalicza się również do grupy osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (20,42%). W całym powiecie złotowskim najliczniejszą grupę kobiet stanowią panie w wieku 25-34 lata, co wynika z pełnienia ról macierzyńskich. Istotną przyczyną bezrobocia wśród młodych matek jest brak systemu opieki nad dziećmi dostosowany do czasu pracy pracodawców.

Bardzo duży odsetek stanowią osoby długotrwanie bezrobotne (49,65%). To grupa obejmująca osoby, które z rozmaitych przyczyn pozostają bez zatrudnienia przez dłuższy okres czasu i które charakteryzują się bardzo niską aktywnością na rynku pracy. Zakres problemów powodujących pozostawanie tych osób bez zatrudnienia jest szeroki (np. niepełnosprawność, opuszczenie zakładu karnego, brak dyspozycyjności w przypadku matek z dziećmi), dlatego też wskazanie konkretnych działań, które mogłyby się przyczynić do poprawy sytuacji tej grupy na rynku pracy wymaga indywidualnej analizy możliwości i potrzeb bezrobotnego.

Tabela 7: Struktura osób bezrobotnych na koniec grudnia w latach 2014 – 2016 w gminie Krajenka

Liczba osób bezrobotnych	2014	2015	2016	Udział osób bezrobotnych w gminie Krajenka w 2016 r.	Udział osób bezrobotnych w powiecie złotowskim w 2016r.
Ogółem	381	327	284	W ogólnej liczbie ludności: 3,75%	W ogólnej liczbie ludności: 4,20%
Kobiet	208	170	162	57,04%	57,50%
Posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	-	44	58	20,42%	19,26%
Do 25 roku życia	77	68	45	15,85%	14,42%
Długotrwale bezrobotni	199	151	141	49,65%	53,00%
Powyżej 50 roku życia	107	95	90	31,96%	29,62%
Niepełnosprawni	-	28	27	9,51%	7,57%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Złotowie

Dość duże grono bezrobotnych w gminie stanowią osoby powyżej 50 roku życia (31,96%). Wśród nich można wyróżnić dwie grupy: osoby charakteryzujące się biernymi postawami na rynku pracy (m.in. starające się o zasiłek przedemerytalny) oraz osoby aktywnie poszukujące pracy, którym pozostało 5-10 lat do osiągnięcia wieku emerytalnego lub prawa do zasiłku przedemerytalnego. Barrierami podjęcia zatrudnienia dla takich osób są: wiek, brak wiary we własne możliwości, niechęć do zmian i podnoszenia kwalifikacji, niski poziom wykształcenia i brak kwalifikacji zawodowych, nieznanostwo nowoczesnych technologii. Podobnie jak w przypadku osób długotrwale bezrobotnych również wśród tej grupy konieczne jest podejście indywidualne.

Udział bezrobotnych w liczbie mieszkańców danej jednostki analitycznej jest rozłożony w miarę równomiernie. Najwięcej osób bezrobotnych zamieszkuje Krajenkę Wybudowanie (6,06%), Maryniec (5,26%) i Tarnówczyn (4,76%). Długotrwale bezrobotni stanowią prawie połowę osób nie posiadających zatrudnienia. Ich największa liczba w strukturze bezrobotnych zamieszkuje Skórkę (64,29%) oraz Głubczyn (60,87%).

Tabela 8: Liczba osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych w danej jednostce analitycznej oraz ich udział w liczbie mieszkańców danej jednostki

Jednostka	Liczba osób bezrobotnych w jednostce analitycznej	Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności jednostki analitycznej	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w jednostce analitycznej	Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych jednostki analitycznej
Augustowo	6	3,31%	2	33,33%
Barankowo	4	4,04%	1	25,00%
Czajcze	5	3,18%	3	60,00%
Dolnik	7	4,19%	4	57,14%
Leśnik	1	2,44%	0	0,00%
Głubczyn	23	4,64%	14	60,87%
Łońsko	5	4,42%	2	40,00%
Krajenka	151	4,00%	78	51,66%
Krajenka-Wybudowanie	2	6,06%	0	0,00%
Maryniec	2	5,26%	0	0,00%
Paruszka	12	2,78%	6	50,00%

Podróżna	13	2,70%	6	46,15%
Pogórze	4	2,96%	1	25,00%
Skórka	28	4,38%	18	64,29%
Śmiardowo Krajeńskie	10	1,88%	3	30,00%
Tarnówczyn	2	4,76%	0	0,00%
Wąsoszki	4	4,30%	1	25,00%
Żeleźnica	5	4,20%	2	40,00%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Złotowie, 2015

W mieście Krajenka największy udział osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki odnotowano w podobszarze czerwonym (9,84%). Charakteryzuje się on również dużym udziałem osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych danej jednostki (57,14%), ale przewyższa go nieco wartość tego wskaźnika na obszarze pomarańczowym (57,78%).

Tabela 9: Liczba i udział osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych w mieście Krajenka w podziale na podobszary

Podobszar	Symbol	Liczba osób bezrobotnych w jednostce analitycznej	Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności jednostki analitycznej	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w jednostce analitycznej	Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych jednostki analitycznej
Niebieski	I.	33	1,98%	12	36,36%
Zielony	II.	1	2,17%	0	0,00%
Fioletowy	III.	9	3,93%	4	44,44%
Czerwony	IV.	63	9,84%	36	57,14%

Pomarańczowy	V.	45	3,77%	26	57,78%
--------------	----	----	-------	----	--------

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Złotowie, 2015

Sytuację osób bezrobotnych na rynku pogarsza brak ofert pracy oraz brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych. W 2016 roku w powiecie złotowskim złożono 145 ofert pracy (w tym 5 dla osób niepełnosprawnych) przy 2 934 osobach bezrobotnych. Jak wynika z danych statystycznych PUP w Złotowie znaczna część zarejestrowanych bezrobotnych nie posiada kwalifikacji zawodowych odpowiadających wymaganiom pracodawców. 1 885 osób bezrobotnych w powiecie (64,25%) posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe i niższe.

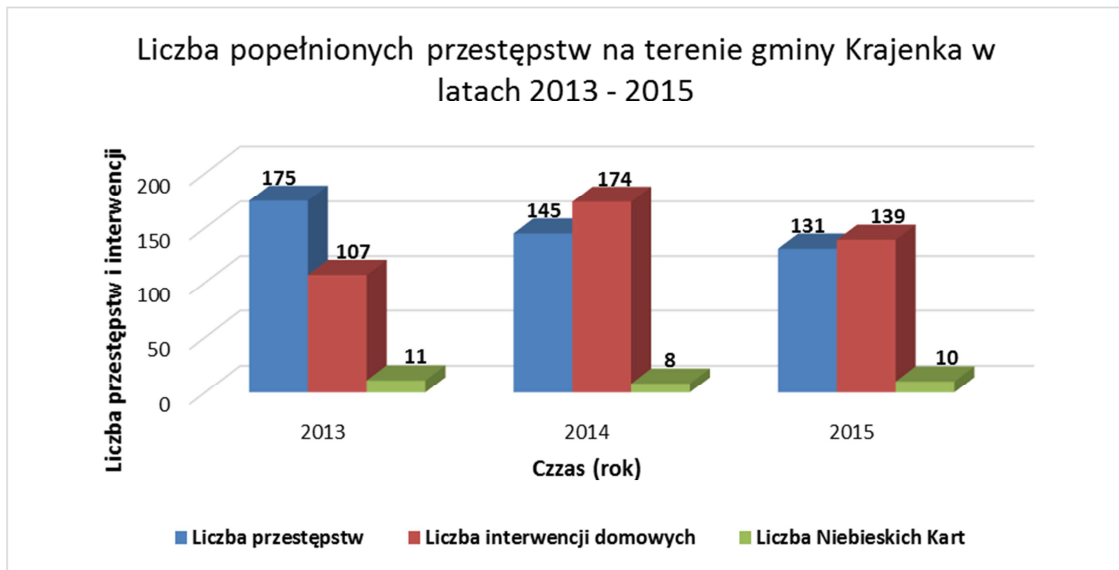
Mimo iż udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w gminie Krajenka (5,8%) jest niższy niż w powiecie złotowskim (6,6%) należy dążyć do tego, aby wartość tego wskaźnika jak najbardziej zbliżyła się do średniej województwa wielkopolskiego (3,6%) (GUS, 2016). Można to osiągnąć poprzez, np.: pozyskanie większej liczby pracodawców i ofert pracy, prowadzenie kursów i szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych, zapewnić udogodnienia dla bezrobotnych kobiet posiadających dzieci (elastyczne godziny pracy, sprawnie funkcjonujący system opieki, itp.).

3.1.4. Przestępczość

Zadania związane z ochroną porządku i bezpieczeństwa publicznego ustawodawca zaliczył do podstawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego. Zakres działalności poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego został jednak zróżnicowany. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne gminy obejmują m.in. sprawy porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej [art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016, poz. 1579, z późn. zm.).

W roku 2015 zanotowano 131 popełnionych przestępstw na terenie gminy Krajenka, z czego 8 czynów karalnych zostało popełnionych przez nieletnich. Funkcjonariusze przeprowadzili 139 interwencji domowych, w 10 z nich zastosowano

procedurę Niebieskiej Karty. Ponadto wszczęto 4 postępowania przygotowawcze dotyczące znęcania się psychicznego i fizycznego.

Wykres 5: Liczba przestępstw, interwencji domowych i Niebieskich Kart w gminie Krajenka w latach 2013 – 2015

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krajenka na lata 2016 - 2020

Wśród jednostek położonych na terenie gminy największą liczbę przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki analitycznej zanotowano w Leśniku (48,78).

Tabela 10: Liczba przestępstw popełnionych w danej jednostce oraz ich liczba w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki

Jednostka	Liczba przestępstw w jednostce analitycznej	Liczba przestępstw na 1000 ludności jednostki analitycznej
Augustowo	4	22,10
Barankowo	2	20,20
Czajcze	3	19,11
Dolnik	3	17,96
Leśnik	2	48,78

Głubczyn	12	24,19
Łońsko	2	17,70
Krajenka	50	13,25
Krajenka- Wybudowanie	1	30,30
Maryniec	1	26,32
Paruszka	5	11,60
Podróżna	6	12,45
Pogórze	5	37,04
Skórka	17	26,60
Śmiardowo Krajeńskie	13	24,44
Tarnówczyn	1	23,81
Wąsoszki	2	21,51
Żeleźnica	2	16,81

Źródło: Komenda Powiatowa Policji, 2015

Na wydzielonych w mieście Krajenka podobszarach największą liczbę przestępstw na 1000 ludności danej jednostki zanotowano na podobszarze zielonym (86,96).

Tabela 11: Liczba przestępstw popełnionych na danym podobszarze w mieście Krajenka oraz ich liczba w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki

Podobszar	Symbol	Liczba przestępstw w jednostce analitycznej	Liczba przestępstw na 1000 ludności jednostki analitycznej
------------------	---------------	--	---

Niebieski	I	12	7,21
Zielony	II	4	86,96
Fioletowy	III	6	26,20
Czerwony	IV	15	23,44
Pomarańczowy	V	13	10,90

Źródło: Komenda Powiatowa Policji, 2015

3.1.5. Edukacja i poziom wykształcenia mieszkańców

Według danych GUS w 2015 roku na terenie miasta i gminy mieszkało 1383 dzieci w wieku nauki podstawowej i przedszkolnej. Do publicznych placówek wychowania przedszkolnego i szkolnego należą: przedszkola w Krajence, Skórcie, Głubczynie i Podróżnej z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach podstawowych w Dolniku i Śmiardowie Krajeńskim; szkoły podstawowe w Krajence, Głubczynie i Skórcie oraz ich filie w Podróżnej i Śmiardowie Krajeńskim; Gimnazjum Publiczne w Krajence. Na terenie miasta funkcjonuje również Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Krajence prowadzony przez powiat złotowski.

Liczba dzieci w wieku przedszkolnym systematycznie spada co jest wynikiem negatywnych zjawisk demograficznych oraz zmianami kulturowo – społecznymi zachodzącymi w całej Polsce: zmianą modelu funkcjonowania rodziny, wzrostem wieku matek rodzących pierwsze dziecko, rosnącą liczbą osób starszych w populacji oraz uwarunkowaniami ekonomicznymi. W gminie Krajenka w latach 2013 – 2015 liczba dzieci w wieku 3 – 5 lat zmalała o 46 osób, przy czym tempo spadku było podobne w mieście i na obszarach wiejskich.

Tabela 12: Liczba dzieci w poszczególnych placówkach wychowania przedszkolnego w latach 2012 - 2017

Placówka wychowania przedszkolnego	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017

PP w Głubczynie	26	25	23	25	25
PP w Podróżnej	23	25	13	9	12
PP w Krajeńce	151	152	149	149	175
PP w Skórcie	38	36	39	34	39
Oddział przy SP w Dolniku	20	204	23	19	19
Oddział przy SP w Śmiardowie Krajeńskim	19	24	24	23	17

Źródło: ANALIZA ZAPOTRZEBOWANIA NA USŁUGI WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO W GMINIE KRAJENKA (ANALIZA POTRZEB I TRENDÓW DEMOGRAFICZNYCH W UJĘCIU TERYTORIALNYM), 2017

Placówki wychowania przedszkolnego posiadają 230 miejsc, to znaczy że w 2015 roku na jedno miejsce w tej placówce przypadało 1,15 osób czyli nieco więcej niż w powiecie (1,10 osób/miejsce). W celu zapewnienia odpowiednich warunków nauki i pracy oraz dostępności do tych placówek konieczne jest zwiększenie liczby przedszkoli, przede wszystkim na obszarach wiejskich, gdzie odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym jest zdecydowanie niższy niż w mieście.

Tabela 13: Realne możliwości zaspokojenia miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym

Placówka	Liczba miejsc w placówce	Liczba dzieci w roku 2016/2017	Wykorzystanie placówki w roku szkolnym 2016/2017
PRZEDSZKOLA SAMORZĄDOWE			
1) Przedszkole publiczne w Głubczynie	25	25	100%
2) Przedszkole publiczne w Podróżnej	25	12	48%
3) Przedszkole publiczna	175	175	100%

w Krajenie			
4) Przedszkole publiczne w Skórcie	38	39	103%
ODDZIAŁY PRZY SZKOŁACH PODSTAWOWYCH			
1) Szkoła Podstawowa w Skórcie Szkoła Filialna w Dolniku	25	19	76%
2) Szkoła Podstawowa w Głubczynie, Szkoła Filialna w Śmiardowie Krajeńskim	25	17	68%

Źródło: ANALIZA ZAPOTRZEBOWANIA NA USŁUGI WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO W GMINIE KRAJENKA (ANALIZA POTRZEB I TRENDÓW DEMOGRAFICZNYCH W UJĘCIU TERYTORIALNYM), 2017

Brak wolnych miejsc dotyczy prawie wszystkich placówek w Gminie. Pod opieką placówki w Skórcie na chwilę obecną jest więcej dzieci niż dostępnych miejsc. Jedynie OWP w Podróznej oferuje wolne miejsca jednak jest to dosyć oddalona przestrzennie oferta dla mieszkańców posyłających swoje dzieci do przedszkola w Skórcie.

Prognozy demograficzne opierające się na aktualnych danych wskazują, że w ciągu najbliższych kilku latach na terenie gminy Krajenka liczba dzieci nie będzie ulegać znaczącym zmianom oscylując wokół obecnego poziomu.

Tabela 14: Prognozowana liczba dzieci w wieku przedszkolnym na terenie Gminy Krajenka do roku 2020

Kategoria	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Liczba 3-latków	89	95	76	81
Liczba 4-latków	83	89	95	76
Liczba 5-latków	97	83	89	95
Liczba 6-latków	99	97	83	89

Łącznie w wieku przedszkolnym (3-6-latki)	368	364	343	341
---	-----	-----	-----	-----

Źródło: ANALIZA ZAPOTRZEBOWANIA NA USŁUGI WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO W GMINIE KRAJENKA (ANALIZA POTRZEB I TRENDÓW DEMOGRAFICZNYCH W UJĘCIU TERYTORIALNYM), 2017

Od roku szkolnego 2017/2018 zgodnie z nową „ustawą przedszkolną”, gmina zobowiązana jest do zapewnienia miejsca w przedszkolu wszystkim dzieciom od lat 3. Z powyższych zestawień wynika, iż w najbliższych latach liczba dzieci objętych opieką przedszkolną zmniejszy się o 7%, jednak mimo prognozowanego spadku liczba oferowanych miejsc nie jest w stanie zaspokoić potencjalnego zapotrzebowania.

Należy pamiętać także, że przedszkola zapewniają opiekę dzieciom 2,5 letnim jak również starszym, które nie są w stanie, na obecnym etapie rozwoju, kontynuować edukacji w szkole. Są to sytuacje, gdzie wnioskowanie na podstawie obecnego wskaźnika urodzeń nie daje realnego obrazu zapotrzebowania na miejsca w placówkach wychowania przedszkolnego. Okazuje się, iż realne potrzeby są wyższe niż prognozowane obłożenie.

Odwrotna sytuacja zarysowuje się w przypadku szkół podstawowych. Liczba uczniów od kilku lat systematycznie wzrastała. Na jeden oddział w 2015 r. przypadało 18 uczniów (w powiecie - 18 dzieci/oddział).

Z kolei w Publicznym Gimnazjum w Krajenke liczba uczęszczającej do tej placówki młodzieży zmniejszyła się. Na jeden oddział przypadało 16 uczniów (w powiecie - 19 dzieci/oddział).

Tabela 15: Liczba uczniów szkół podstawowych w gminie Krajenka

Placówka oświatowa	Rok szkolny	Liczba uczniów
Szkoly podstawowe	2013/2014	484
	2014/2015	525
	2015/2016	564

Gimnazjum	2013/2014	231
	2014/2015	231
	2015/2016	216

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krajenka na lata 2016 - 2020

Obserwując zachodzące na terenie gminy trendy demograficzne można przewidywać, że jeszcze w ciągu kilku najbliższych lat liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych będzie wzrastać, wkrótce jednak do tej grupy wiekowej dołączy znacznie mniej liczne grono dzieci. W 2015 r. liczba dzieci w wieku 6 – 12 lat wynosiła 633 osoby, w tym dzieci w wieku 6 – 8 lat: 290 osób. Grupa, która niedługo zajmie ich miejsce (3 – 5 lat) liczy 265 osób, a kolejna (0 – 2 lat) tylko 247 osób.

W wyniku zmian w systemie edukacji i sieci szkół zaistniała konieczność ustalenia nowej organizacji zlokalizowanych na terenie gminy placówek oświatowych. Uchwałą Rady Miejskiej nr XXVI/173/2017 z dnia 3 marca 2017 r. w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i klas gimnazjalnych oraz przedszkoli do nowego ustroju szkolnego ustalono nowy plan sieci szkół podstawowych oraz ich obwodów. Uczniowie Gimnazjum z klas II i III od 1 września 2017 będą uczęszczać na zajęcia do Szkoły Podstawowej w Krajenke, natomiast od 2019 r. młodzież w wieku 13 – 15 lat będzie uczęszczać do szkół podstawowych odpowiadających ich obwodowi. W wyniku tych zmian skróci się czas dowozu uczniów do szkół, bez pogorszenia warunków nauki.

Poziom nauczania w szkołach podstawowych jest bardzo dobry, co potwierdzają średnie procentowe wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w porównaniu do średnich wyników powiatu złotowskiego.

Tabela 16: Średnie wyniki % sprawdzianu szóstoklasistów z 2016 r.

Egzamin szóstoklasistów	Gmina Krajenka	Powiat złotowski
Część 1	58,99%	56,17%
Język polski	64,88%	64,80%

Matematyka	52,59%	47,04%
Część 2	67,19%	66,16%
Język angielski	55,23%	54,18%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zestawienia wyników w układzie terytorialnym Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu

Średnie wyniki egzaminów gimnazjalnych w gminie Krajenka również są wyższe niż w powiecie złotowskim (oprócz matematyki) co świadczy o wysokim poziomie nauczania.

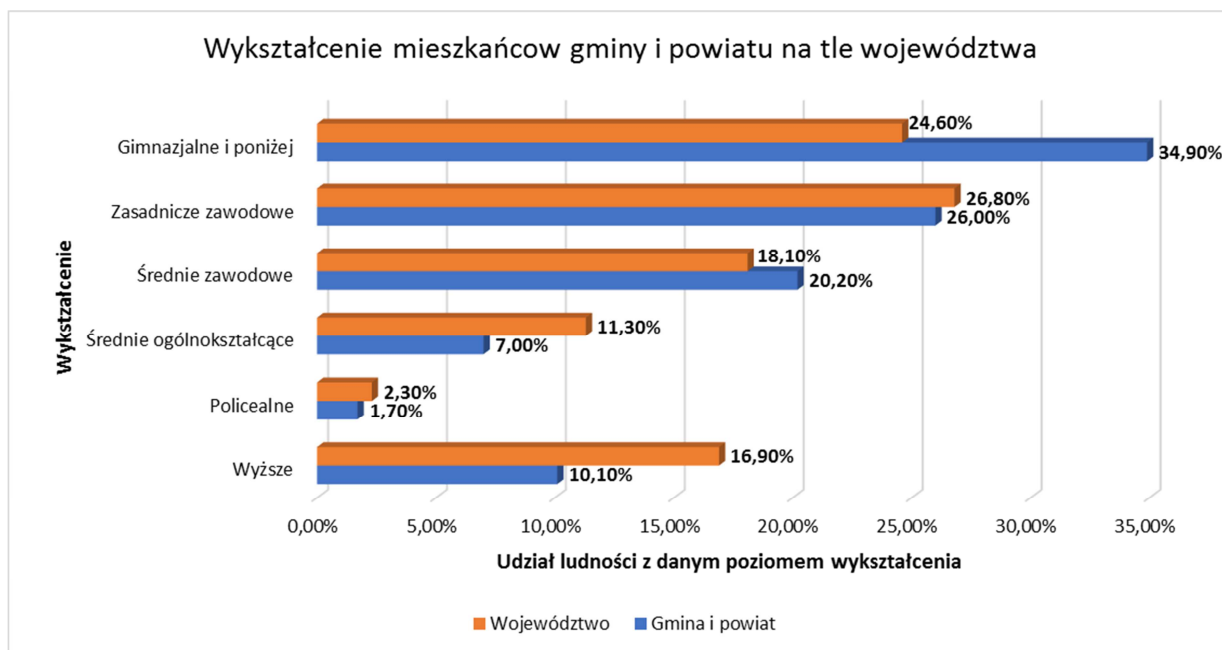
Tabela 17: Średnie wyniki % egzaminu gimnazjalnego w 2016 r.

Egzamin gimnazjalny	Gmina Krajenka	Powiat złotowski
Historia/WOS	52,18%	51,81%
Język polski	59,27%	63,37%
Przedmioty przyrodnicze	46,75%	45,95%
Matematyka	42,00%	42,73%
Język angielski podstawowy	54,77%	52,77%
Język angielski rozszerzony	39,86%	39,05%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zestawienia wyników w układzie terytorialnym Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 10,1% ludności gminy posiada wykształcenie wyższe, 1,7% wykształcenie policealne, 7,0% średnie ogólnokształcące, a 20,2% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 26,0% mieszkańców gminy Krajenka, gimnazjalnym 7,0%, natomiast 26,0% podstawowym ukończonym. 2,0% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W porównaniu do całego województwa wielkopolskiego mieszkańcy gminy Krajenka mają znacznie niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Krajenka największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (28,3%) oraz średnie zawodowe (20,5%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (33,7%) oraz podstawowe ukończone (23,6%).

Wykres 6: Poziom wykształcenia mieszkańców gminy Krajenka i powiatu złotowskiego w porównaniu do poziomu wykształcenia mieszkańców województwa wielkopolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r.

Edukacja wywiera duży wpływ na wiele elementów życia społeczno-gospodarczego: kapitał ludzki i społeczny, kulturę, rozwój innowacji, jakość systemu instytucjonalnego. Dobrze wyedukowane społeczeństwo charakteryzuje się wysoką aktywnością mieszkańców w życiu społecznym, dużą przedsiębiorczością, dbałością o otaczającą przestrzeń i środowisko naturalne. Z tego powodu zapewnienie jak najlepszej jakości edukacji i warunków do jej prowadzenia jest jednym z kluczowych działań jakie powinien podjąć samorząd gminny. Analizując wyniki egzaminów w szkołach podstawowych i gimnazjum można stwierdzić, że poziom nauczania w tych placówkach stoi na dość wysokim poziomie, co z pewnością zwiększa możliwość podjęcia edukacji na wyższym szczeblu. Gorsza sytuacja występuje w przypadku osób dorosłych, wśród których większość posiada dość niskie wykształcenie (zasadnicze

zawodowe i niższe). W tym przypadku konieczne jest podjęcie działań zachęcających mieszkańców do pogłębiania wiedzy, umiejętności i kwalifikacji, np. poprzez organizację kursów i szkoleń. Poprzez skierowanie tego typu działań do osób bezrobotnych zwiększą się ich szanse na podjęcie zatrudnienia.

3.1.6. Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym

Działania kulturalne w mieście i gminie prowadzi głównie Krajeński Ośrodek Kultury (KOK) poprzez organizację Amatorskiego Ruchu Artystycznego w Krajence i licznych imprez lokalnych. W ramach Amatorskiego Ruchu Artystycznego działają pracownie ORANGE (prowadzi warsztaty związane z obsługą komputera i korzystania z Internetu), muzyczna, plastyczna, taneczna, wokalna oraz zespoły.

Zainteresowanie działalnością kulturalną w gminie Krajenka cały czas rośnie. W 2015 r. już 2,62% mieszkańców udzielało się w różnych organizacjach. Jest to jednak nadal dość mała liczba w porównaniu do powiatu – w 2015 r. 3,01% mieszkańców udzielało się w różnych instytucjach/zrzeszeniach.

Tabela 18: Liczba grup artystycznych, kół i klubów oraz liczba ich członków w gminie Krajenka w latach 2013 - 2015

Grupy artystyczne, koła i kluby	2013	2014	2015
Liczba grup artystycznych, kół i klubów	8	17	15
Liczba uczestników grup artystycznych, kół i klubów	131	196	198
Udział uczestników grup artystycznych, kół i klubów w ogólnej liczbie ludności	1,73%	2,57%	2,62%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

KOK i samorząd miejski we współpracy z sołectwami, szkołami, jednostkami OSP oraz organizacjami społecznymi i pozarządowymi zajmują się organizacją licznych imprez o charakterze lokalnym i ponadlokalnym oraz edukacją kulturalną.

W 2015 r. zrealizowano m.in.:

- Panel „Edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę” - 15 przedstawień teatralnych,
- Panel „Edukacja muzyczna” - 2 konkursy muzyczne,
- Panel „Rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych” - 3 konkursy (recytatorski, plastyczne),
- 3 warsztaty (rękodzieła, plastyczne, artystyczne),
- 5 wystaw,
- 4 imprezy o charakterze ponadlokalnym,
- 10 imprez plenerowych,
- 15 różnych imprez: koncertów, spotkań autorskich, kabaretów, przedstawień.

Zorganizowanych w 2015 r. imprez było nieco mniej niż w poprzednim roku (2014 – 46 imprez) jednak zgromadziły podobną liczbę uczestników (średnia liczba uczestników przypadająca na jedną imprezę: 2015 – 245 osób, 2014 – 224 osoby).

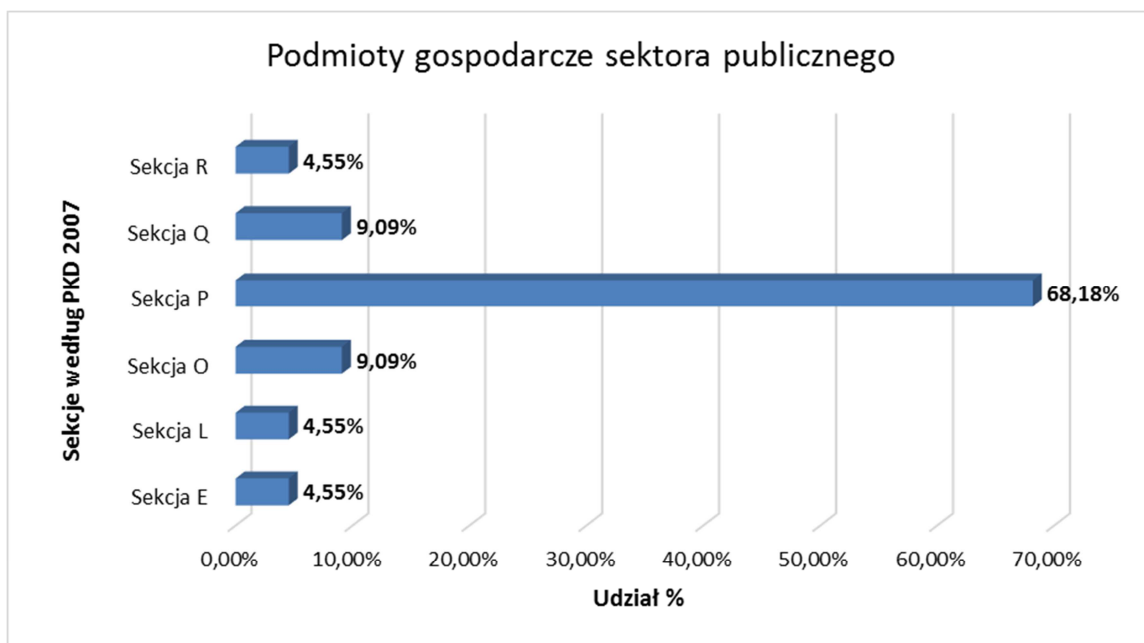
Mieszkańcy poszczególnych sołectw są ze sobą mocno zintegrowani. Chętnie uczestniczą w organizowanych imprezach lokalnych i kościelnych oraz wspólnie podejmują działania w ramach inicjatyw społecznych (np. poprzez porządkowanie terenu, pomoc przy rozbudowie szkół czy zakładaniu ogrodzeń). W sołectwach działają organizacje społeczne takie jak Koło Gospodyń Wiejskich (Głubczyn, Podróżna, Śmiardowo Krajeńskie) czy kluby sportowe (w Skórcie, Głubczynie, Podróżnej i Śmiardowie Krajeńskim).

Jakość relacji międzyludzkich nabiera znaczenia zwłaszcza w czasach niepewności i braku stabilności, w czasach gwałtownych zmian społeczno-ekonomicznych i kryzysów gospodarczych. Dobre relacje i mocne więzi społeczne pomagają nie tylko w pokonywaniu przeciwności i wyznaczaniu hierarchii działań ale przede wszystkim pobudzają inicjatywę, kreatywność, przedsiębiorczość i innowacyjność zarówno jednostek indywidualnych jak i całych społeczności. Staranność w pielęgnowaniu starych i nawiązywaniu nowych relacji pomiędzy mieszkańcami wsi przyczyni się do ograniczenia negatywnych zjawisk społecznych takich jak przestępczość, wandalizm, obojętność na potrzeby innych osób, wykluczenie jednostek/rodzin.

3.2. Analiza sfery gospodarczej

Na terenie miasta i gminy Krajenka w 2015 roku działalność gospodarczą prowadziły 524 podmioty. Do sektora prywatnego należało 497 podmiotów (94,8%), a do sektora publicznego tylko 22 podmioty (4,2%).

Sektor publiczny obejmuje ogół podmiotów gospodarki narodowej zarządzających własnością państwową (Skarbu Państwa i państwowe osoby prawne), własnością jednostek samorządu terytorialnego oraz własnością z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego. Do sektora publicznego zalicza się takie jednostki jak np. organy władzy publicznej, jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki, jednostki budżetowe, samorządowe zakłady budżetowe. W gminie Krajenka najwięcej podmiotów gospodarczych należących do sektora publicznego prowadzi działalność związaną z edukacją (sekcja P – 68,18%).

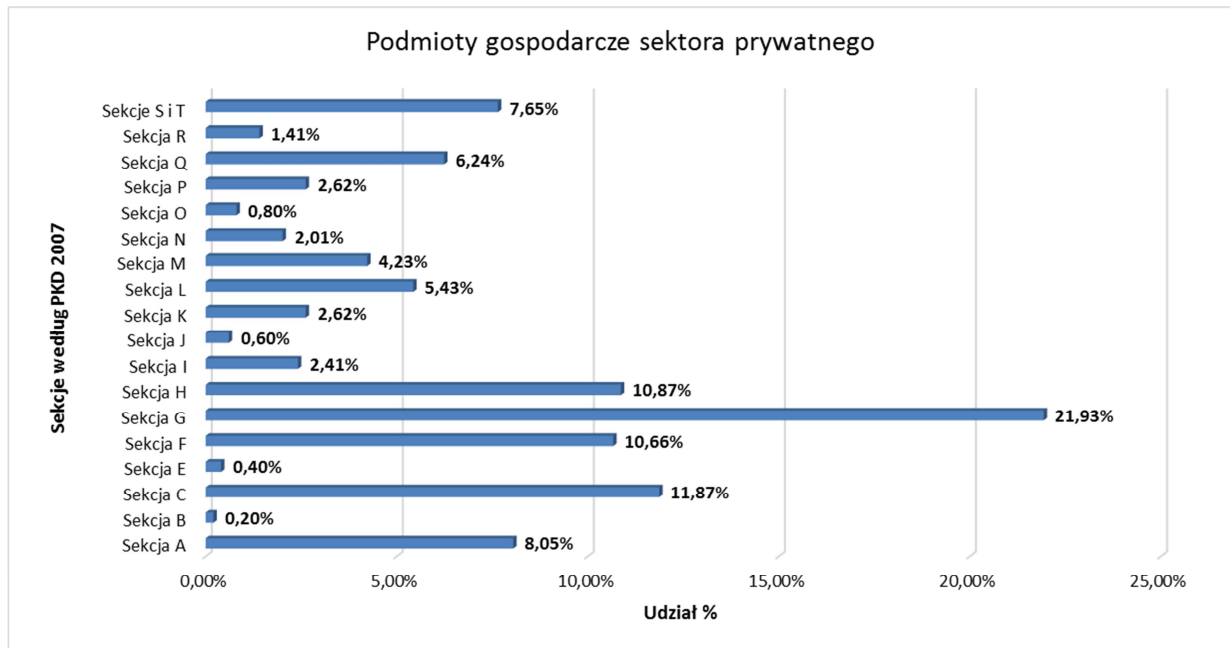

Wykres 7: Udział podmiotów gospodarczych poszczególnych sekcji w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych sektora publicznego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2015

Z kolei do sektora prywatnego należy ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz "własność mieszaną"

z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego. Na terenie gminy najwięcej jest przedsiębiorstw zajmujących się handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów (sekcja G – 21,93%), przetwórstwem przemysłowym (sekcja C – 11,87%), transportem i gospodarką magazynową (sekcja H – 10,87%) oraz budownictwem (sekcja F – 10,66%).

Wykres 8: Udział podmiotów gospodarczych poszczególnych sekcji w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych sektora prywatnego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2015

W sektorze prywatnym 77,3% podmiotów należy do osób fizycznych. Według klas wielkości na terenie gminy w sektorze prywatnym dominują przedsiębiorstwa małe, zatrudniające do 9 osób, których jest 507 (96,8% wszystkich podmiotów). 15 podmiotów (2,9%) zatrudnia od 10 do 49 osób, a dwa przedsiębiorstwa zatrudniają powyżej 50 osób (GUS, 2015).

Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy cały czas wzrasta: na koniec 2015 roku zarejestrowano 28 nowych podmiotów. Zwiększająca się liczba podmiotów gospodarczych wynika z rozpoczynania własnej działalności przez osoby fizyczne, co bardzo dobrze świadczy o przedsiębiorczości mieszkańców gminy.

Zmianę liczby podmiotów gospodarczych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19: Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w REGON w latach 2013 – 2015

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	483	496	524
Sektor publiczny	4,97%	4,23%	4,20%
Sektor prywatny	95,03%	95,77%	95,80%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2015

W sumie na 1000 ludności w gminie przypada 69 podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON oraz 54 osoby fizyczne prowadzące własną działalność. W porównaniu do powiatu złotowskiego (74 podmioty/1000 mieszkańców, 55 osób fizycznych prowadzących własną działalność/1000 mieszkańców) jest to niewielka różnica.

Najwięcej podmiotów gospodarczych znajduje się na terenie miasta Krajenka (185), jednak w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki analitycznej najwięcej przedsiębiorstw jest zlokalizowanych na obszarze sołectw Tarnówczyn (142,86 podmiotów/1000 mieszkańców) i Maryniec (105,26 podmiotów/1000 mieszkańców).

Tabela 20: Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w poszczególnych jednostkach w 2015 r.

Jednostka	Liczba podmiotów gospodarczych	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do CEIDG na 1000 mieszkańców
Augustowo	5	27,62
Barankowo	2	20,20
Czajcze	1	6,37
Dolnik	6	35,93

Leśnik	1	24,39
Głubczyn	29	58,47
Łońsko	0	0,00
Krajenka	185	49,03
Krajenka- Wybudowanie	2	60,61
Maryniec	4	105,26
Paruszka	10	23,20
Podróżna	16	33,20
Pogórze	3	22,22
Skórka	48	75,12
Śmiardowo Krajeńskie	21	39,47
Tarnówczyn	6	142,86
Wąsoszki	6	64,52
Żeleźnica	4	33,61

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEIDG, 2015

W samym mieście Krajenka największa liczba podmiotów gospodarczych jest zlokalizowana na podobszarze niebieskim, jednak ich największy udział w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki znajduje się na podobszarze fioletowym (100,44).

Tabela 21: Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do CEIDG na terenie danej jednostki oraz ich liczba w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danego podobszaru

Podobszar	Symbol	Liczba podmiotów gospodarczych w jednostce analitycznej	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do CEIDG na 1000 mieszkańców jednostki analitycznej
Niebieski	I	63	37,86
Zielony	II	16	347,83
Fioletowy	III	23	100,44
Czerwony	IV	41	64,06
Pomarańczowy	V	43	36,04

Źródło: CEIDG, 2015

Silna gospodarka lokalna w znaczący sposób wpływa na możliwości rozwojowe i komfort życia mieszkańców oraz pozycję gminy w otoczeniu zewnętrznym. Zapewnienie warunków do dobrego funkcjonowania przedsiębiorczych mieszkańców gminy oraz pozyskiwania inwestorów zewnętrznych jest istotne w planowaniu rozwoju gminy. Poziom rozwoju gospodarczego gminy Krajenka jest bardzo dobry. Mieszkańcy gminy są przedsiębiorczy i aktywni, a struktura przedsiębiorstw zróżnicowana.

3.3. Analiza sfery przestrzenno - funkcjonalnej

Rozwój kapitału społecznego oraz pogłębianie więzi społecznych będzie ułatwione przy zapewnieniu odpowiedniej infrastruktury społecznej, w której mieszkańcy będą mogli się spotykać. Istotna jest również dostępność tych obiektów, zarówno pod względem przestrzennym (możliwość dojazdu), jak i technicznym (wprowadzenie podjazdów dla osób niepełnosprawnych). Zapewnienie miejsc dla sportu i rekreacji (terenów zielonych, boisk, parków) znacząco podnosi jakość życia mieszkańców, zapewniając szerokie możliwości spędzania wolnego czasu.

3.3.1. Struktura użytkowania gruntów

Struktura użytkowania gruntów w gminie i mieście Krajenka została przedstawiona w tabeli poniżej.

Tabela 22: Struktura użytkowania gruntów w gminie Krajenka

Lp.	Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]	Udział % w ogólnej powierzchni
		19118	
1.	Użytki rolne, w tym:	8817	46,1%
	Grunty orne	7570	39,6%
	Sady	88	0,5%
	Łąki	571	3,0%
	Pastwiska	389	2,0%
	Grunty rolne zabudowane	137	0,7%
2.	Lasy i grunty leśne	9247	48,4%
3.	Grunty zabudowane i zurbanizowane, w tym:	599	3,1%
	Tereny mieszkaniowe	94	0,5%
	Tereny przemysłowe	11	0,1%
	Inne tereny zabudowane	36	0,2%
	Zurbanizowane tereny niezabudowane	22	0,1%
	Tereny rekreacyjne	22	0,1%
	Tereny komunikacyjne	349	1,8%
	Użytki kopalne	4	0,4%

4.	Grunty pod wodami	213	1,1%
5.	Nieużytki	215	1,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2014

Największą powierzchnię gminy zajmują tereny leśne (48,4%), wchodzące w skład Borów Krajeńskich. Lasy obrębu Krajenka zajmują wschodnią i centralną część gminy. Składają się z trzech dużych kompleksów. Pierwszy z nich usytuowany jest na wschód od miejscowości Łońsko i Wąsoszki do rzeki Głomi. Drugi kompleks, ograniczony rzeką Kocunią, położony jest na wschód od miejscowości Leśnik. Trzeci kompleks znajduje się na zachód od Krajenki, w rejonie wsi Żeleźnica. Kompleks ten jest silnie rozczłonkowany. W rejonie Paruszki część lasów tego obrębu przylega do większego kompleksu lasów ciągnących się aż do doliny Gwdy. Południowo-wschodnią część gminy zajmują lasy obrębu wsi Skórka.

Po gruntach leśnych największą powierzchnię zajmują użytki rolne (46,1%), których największą częścią są grunty orne (39,6% powierzchni gminy). Łąki i pastwiska zajmują łącznie 5% powierzchni gminy i, jak podaje *Studium*, największy ich obszar leży w dolinie rzek Głomi, Pankawy, Kocuni i wzdłuż Kanału Augustowskiego.

Na terenie gminy nie występują duże powierzchnie obszarów charakteryzujących się wysokim wskaźnikiem jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (63,7 punktów w skali IUNG). Najlepsze warunki glebowe dla prowadzenia działalności rolniczej występują w obrębie powierzchni wysoczyznowych, zarówno na północ, jak i na południe od miasta Krajenka. Zróżnicowanie warunków glebowych w tych częściach gminy umożliwia głównie intensywną produkcję roślinną. Pod lasami znalazły się głównie tereny występowania gleb rdzawych, zaliczanych najczęściej do V i VI klasy bonitacji.

Tereny zurbanizowane i zabudowane zajmują jedynie 3,1% powierzchni, z czego 1,8% to drogi.

Największą jednostką osadniczą w gminie jest miasto Krajenka. Miasto wydłużone jest równoleżnikowo, przecięte w połowie rzeką Głomią. Na zachodnim krańcu miasta, tuż nad rzeką wznosi się wzgórze zamkowe, na zachód od którego

położony jest kompleks dworski. W układzie komunikacyjnym dominuje droga południkowa biegnąca od północy ze Złotowa - na południe i południowy zachód do Piły. Droga ta po przekroczeniu Głomii rozwidła się z drogą ku południowemu wschodowi w kierunku Wysokiej. Ku północy wybiega z miasta droga złotowska, od której za miastem odchodzi na północny-zachód droga w stronę Jastrowia.

Pozostałe miejscowości w gminie charakteryzują się luźną wiejską zabudową, w której zachowana została historyczna zabudowa gospodarstw wiejskich. Obiekty budownictwa wiejskiego objęte ochroną konserwatorską pochodzą głównie z 2 poł. XIX w. i pocz. XX w. Ta historyczna zabudowa wiejska pozbawiona cech stylowych, w przeważającej części reprezentuje typ domu parterowego, murowanego z cegły, nakrytego wysokim dachem dwuspadowym z pokryciem dachówką ceramiczną. Domy są ustawione najczęściej kalenicą równoległe do drogi i posiadają skromne pozbawione detali architektonicznych elewacje. Często oprócz domu mieszkalnego zostały zachowane również budynki gospodarcze, predysponując do objęcia ochroną konserwatorską zagrody wiejskiej jako nierozzerwalnej całości dawnego założenia. Obiekty te zachowane są w różnym stopniu, często posiadają współczesne przybudówki, a w wielu dokonano powiększenia pierwotnych otworów okiennych i wymiany dawnej stolarki okiennej oraz drzwiowej. Najwięcej historycznej zabudowy zachowało się na terenie wsi: Augustowo, Głubczyn, Dolnik, Paruszka, Podróżna, Skórka, Śmiardowo Krajeńskie.

Wzdłuż większości dróg w granicach gminy występują szpalery drzew. Najczęściej są to gatunki: dębu szypułkowego i bezszypułkowego, klony zwyczajne, lipy drobno i szerokolistne, kasztanowce.

Najbardziej zurbanizowanym obszarem jest miasto Krajenka, na co zdecydowany wpływ ma struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Krajenka rozgranicza następującą strukturę funkcjonalną obszaru gminy:

- Obszar północny z ośrodkiem administracyjno-usługowym miasta Krajenki;
- Obszar środkowy - zespół wsi podstawowych Głubczyn i Podróżna, o funkcji rolniczej;
- Obszar południowy - obszar funkcjonalny wsi Skórka będący jednocześnie strefą podmiejską miasta Piły.

Znaczną atrakcją krajoznawczą gminy są pamiątki związane z działalnością polską przed I wojną światową i w okresie międzywojennym. Na terenie gminy Krajenka znajduje się duża ilość zabytkowych budowli i stanowisk archeologicznych. Część obiektów architektury została objęta ochroną konserwatorską przez wpisanie do rejestru zabytków.

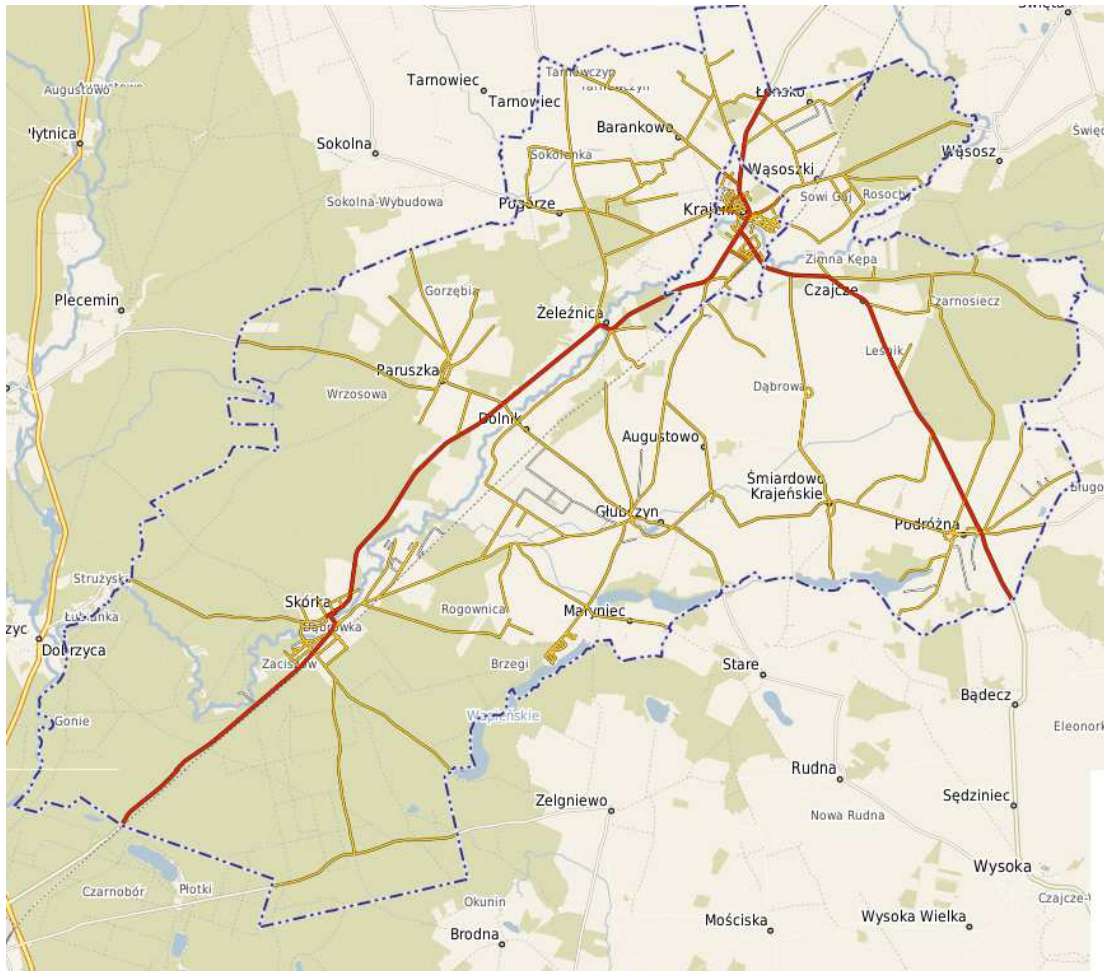
Ponadto gmina i miasto Krajenka należy do związku gmin "Krajny", powołanego w 1991 roku, w celu współpracy na płaszczyznach: ochrony środowiska, kultury i turystyki, ochrony przeciwpożarowej, zaopatrzenia w wodę, ochrony zdrowia i promocji regionu.

3.3.2. Infrastruktura drogowa i komunikacyjna

Ruch samochodowy

Krajenka jest jednym z węzłów lokalnych w systemie komunikacji województwa wielkopolskiego. Krzyżują się w niej drogi komunikacyjne o charakterze wojewódzkim nr 188 i nr 190. Układ komunikacyjny uzupełnia sieć dróg gminnych o łącznej długości ok. 54 km, z których ok. 27 km to drogi o nawierzchni twardej (50 % ogółu dróg gminnych).

W komunikacji wewnętrznej, a zwłaszcza w dojazdach do pól i siedlisk ludność miejscowa korzysta także z sieci dróg polnych i ciągów komunikacyjnych, przebiegających wzdłuż użytków rolnych.

Rysunek 4: Sieć drogowa gminy Krajenka

Źródło: <http://krajenka.e-mapa.net/>

Sieć dróg o nawierzchni asfaltowej jest stosunkowo gęsta, jednak część z nich jest pozbawiona poboczy oraz ciągów pieszych, co niekorzystnie odbija się na bezpieczeństwie mieszkańców. Stan techniczny również nie jest najlepszy – w nawierzchniach utwardzonych występują liczne ubytki i spękania, koleiny i wybrzuszenia spowodowane warunkami atmosferycznymi i ruchem kołowym. Według Generalnego Pomiaru Ruchu Kołowego w 2015 r. natężenie ruchu na drogach wojewódzkich przebiegających przez miasto i gminę jest następujący:

- Droga nr 190 Krajenka – Pobórka: 1465 pojazdów samochodowych/dobę,
- Droga nr 188 Złotów – Piła: 5967 pojazdów samochodowych/dobę.

Natężenie ruchu drogowego na terenie gminy, a szczególnie na terenie samego miasta jest dużym problemem. Duży ruch w połączeniu ze złym stanem części dróg

powoduje emisję liniową. Problem pogłębia również słaba sieć połączeń transportu zbiorowego, zmuszająca mieszkańców do poruszania się własnymi pojazdami.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego w mieście Krajenka i miejscowości Skórka zaplanowano budowę obwodnic na drodze wojewódzkiej nr 188.

Transport autobusowy

Transport zbiorowy zapewniony jest przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej sp. z o.o. w Pile. Obciążenie na trasach obsługiwanych przez przewoźnika na terenie gminy Krajenka jest następujące:

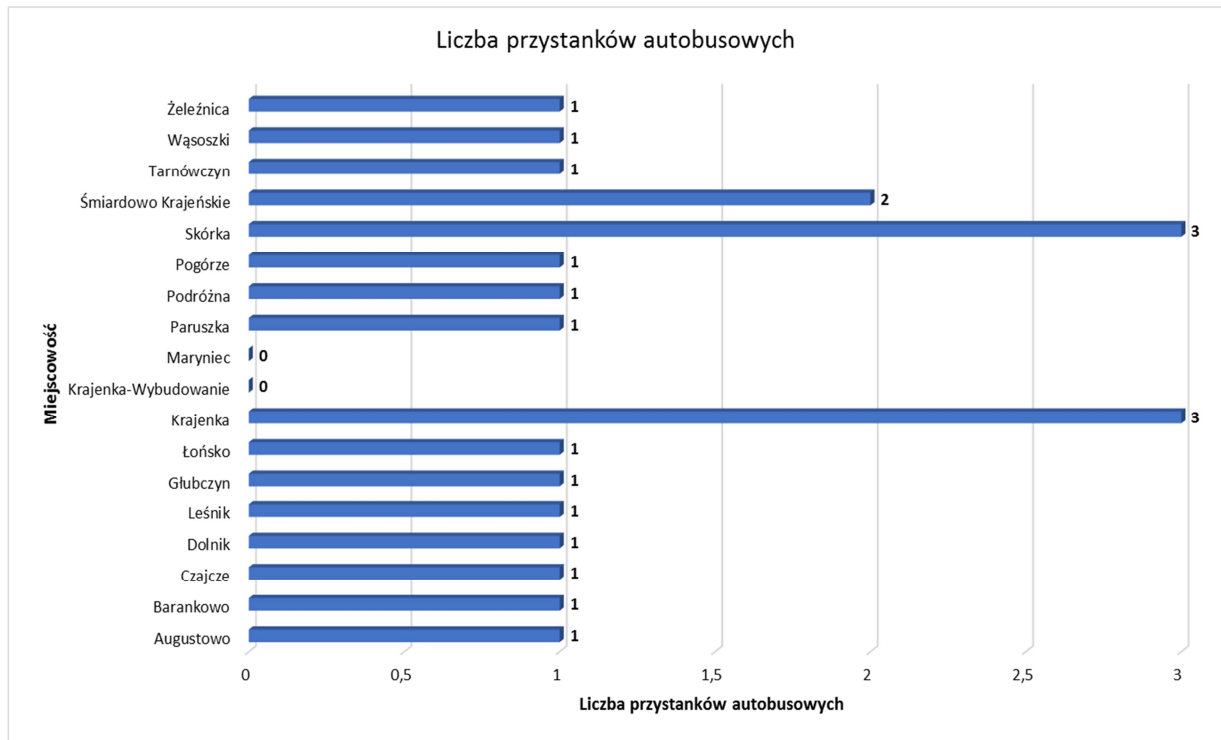
Tabela 23: Obciążenie na trasach obsługiwanych przez PKS

Nr linii	Trasa	Liczba kursów w miesiącu	Średnia liczba pasażerów w kursach linii
67090	Piła – Łobżenica na odcinku Skórka - Barankowo	558	509
67109	Złotów – Wyrzysk na odcinku Barankowo - Podróżna	22	36
67112	Złotów – Wyrzysk na odcinku Barankowo - Podróżna	66	23
67153	Piła - Złotów na odcinku Skórka - Barankowo	446	591
67220	Złotów – Wysoka na odcinku Barankowo - Podróżna	88	74
67318	Piła – Podróżna na odcinku Skórka - Podróżna	88	88

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Krajenka na lata 2016 - 2020

Teren gminy Krajenka nie jest obsługiwany przez inne firmy transportu zbiorowego kołowego. Gmina nie posiada własnego transportu zbiorowego, realizuje jedynie przewóz dzieci do szkół i przedszkoli.

Występuje również stosunkowo niewielka liczba przystanków, które zlokalizowane są tylko w miejscowościach sołeckich.

Wykres 9: Liczba przystanków autobusowych w poszczególnych jednostkach analitycznych

Źródło: opracowanie własne

Transport kolejowy

Przez teren gminy przebiega jednotorowa linia kolejowa relacji Piła-Chojnice - Tczew, łącząca Śląsk z Wybrzeżem Środkowym. Jest to linia o znaczeniu regionalnym, z przystankami na terenie gminy w Skórcie, Dolniku i Krajenke. Połączenia kolejowe są realizowane przez PKP Przewozy Regionalne na trasach:

- Złotów – Krajenka – Piła – 6 kursów dziennie,
- Piła – Krajenka – Złotów – 6 kursów dziennie.

Na terenie gminy znajdują się dwa dworce kolejowe – w mieście Krajenka oraz miejscowości Skórka.

Trasy rowerowe

Na terenie gminy wyznaczono kilka tras rowerowych o różnych stopniach trudności i różnej długości. Turystyka rowerowa związana jest z cyklicznie organizowanym Europejskim Tygodniem Turystyki Rowerowej. Wyznaczono 6 tras:

- 1) niebieska -Krajenka-Okonek- Krajenka,
- 2) różowa - Krajenka Wałcz-Krajenka,
- 3) pomarańczowa Krajenka-Piła-Krajenka,
- 4) zielona - Krajenka-Więcbork-Krajenka
- 5) brązowa - Krajenka-Osiek –Krajenka
- 6) czerwona - Krajenka - Borne Sulinowo – Krajenka.

Każda z tych sześciu tras pokrywa się z trasą ścieżki rowerowej o znaczeniu krajowym i mają powiązania z Międzynarodowa trasą rowerowa EuroRoute R-1 (Boulogne – Kaliningrad).

3.3.3. Dostęp do obiektów infrastruktury społecznej

Infrastruktura społeczna definiowana jest jako zespół instytucji i usług zaspokajających w zorganizowany sposób ludzkie potrzeby w dziedzinie prawa, bezpieczeństwa, kształcenia, oświaty, kultury, opieki społecznej, służby zdrowia i budownictwa mieszkaniowego. Wyróżnia się tu m. in. szkoły, szpitale, sądy, więzienia, instytucje administracji państwowej¹. W niniejszym programie rewitalizacji jako obiekty infrastruktury publicznej zaliczono dodatkowo obiekty sportowo – rekreacyjne, takie jak boiska, place zabaw i wiaty rekreacyjne.

Największa liczba obiektów użyteczności publicznej jest zlokalizowana na terenie miasta Krajenka, pozostałe znajdują się w większych miejscowościach wiejskich. Są jednak sołectwa, w których nie ma żadnych obiektów publicznych. Mieszkańcy tych jednostek zmuszeni są korzystać z infrastruktury społecznej w większych miejscowościach. Podobnie wygląda sytuacja w przypadku liczby terenów publicznych,

¹System infrastruktury społecznej w gminie, Witkowski K., Starościc D., Sulechów 2008, s. 180.

tj. otwartych przestrzeni (parków, placów, rynków), w których mieszkańcy mogą się spotykać.

Tabela 24: Liczba obiektów infrastruktury publicznej przypadająca na 1000 mieszkańców danej jednostki analitycznej oraz liczba tych obiektów w złym stanie technicznym² w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki

Jednostka	Liczba obiektów infrastruktury publicznej	Liczba obiektów infrastruktury publicznej na 1000 ludności jednostki analitycznej	Liczba obiektów infrastruktury publicznej w złym stanie technicznym	Liczba obiektów infrastruktury publicznej w złym stanie technicznym na 1000 ludności jednostki analitycznej
Augustowo	2	11,05	0	0,00
Barankowo	0	0,00	0	0,00
Czajcze	1	6,37	0	0,00
Dolnik	3	17,96	0	0,00
Leśnik	0	0,00	0	0,00
Głubczyn	3	6,05	2	4,03
Łońsko	1	8,85	0	0,00
Krajenka	16	4,24	4	1,06
Krajenka-Wybudowanie	0	0,00	0	0,00
Maryniec	0	0,00	0	0,00

²Sposób oceny stanu technicznego infrastruktury publicznej: na potrzeby Planów Odnowy Miejscowości było przeprowadzone szczegółowe rozeznanie dotyczące obiektów publicznych w poszczególnych miejscowościach – ile ich jest, w jakim są stanie, jakie działania należy podjąć (np. modernizacja boiska w danej jednostce). Następnie Urząd Gminy przedstawił listę zrealizowanych w ramach tych programów działań – jakie obiekty zostały odnowione i w jakim stopniu. Na podstawie porównania treści programów i listy przedstawionej przez Urząd Gminy możliwe było określenie ile obiektów nadal wymaga działań remontowo – modernizacyjnych. W przypadku braku Planu Odnowy Miejscowości danej jednostki informacje na temat działań inwestycyjnych prowadzonych w danej jednostki były czerpane ze strony Urzędu Miasta i Gminy. W ten sam sposób dokonano oceny infrastruktury publicznej na poszczególnych obszarach wyznaczonych w mieście Krajenka, przy czym najwięcej informacji na temat stanu obiektów publicznych pozyskano w tym przypadku z Urzędu Miasta i Gminy.

Paruszka	3	6,96	0	0,00
Podróżna	4	8,30	0	0,00
Pogórze	2	14,81	0	0,00
Skórka	4	6,26	1	1,56
Śmiardowo Krajeńskie	2	3,76	0	0,00
Tarnówczyn	0	0,00	0	0,00
Wąsoszki	1	10,75	0	0,00
Żeleźnica	2	16,81	0	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Plany Odnowy Miejscowości, www.krajenka.pl, danych Urzędu Miejskiego w Krajenku

W mieście Krajenka największa liczba obiektów użyteczności publicznej, takich jak urzędy, szkoły czy obiekty kulturalno – sportowe jest położona na podobszarze fioletowym i pomarańczowym. Na tych obszarach również znajdują się obiekty wymagające remontu/modernizacji: na obszarze fioletowym jest to Amfiteatr, a na obszarze pomarańczowym szkoła podstawowa, przedszkole i Dworzec PKP. W analizie jako obiekty infrastruktury społecznej nie uwzględniano mieszkań socjalnych, które znajdują się w podobszarze czerwonym.

Tabela 25: Ogólna liczba obiektów infrastruktury społecznej przypadająca na 1000 mieszkańców danego podobszaru oraz liczba tych obiektów w złym stanie technicznym w przeliczeniu na 1000 ludności danego podobszaru

Podobszar	Symbol	Liczba obiektów infrastruktury społecznej	Liczba obiektów infrastruktury społecznej na 1000 ludności jednostki analitycznej	Liczba obiektów infrastruktury społecznej w złym stanie technicznym	Liczba obiektów infrastruktury społecznej w złym stanie technicznym na 1000 ludności jednostki analitycznej
Niebieski	I	3	1,80	0	0,00
Zielony	II	0	0,00	0	0,00
Fioletowy	III	5	21,83	1	4,37
Czerwony	IV	2	3,13	0	0,00
Pomarańczowy	V	6	5,03	3	2,51

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Plany Odnowy Miejscowości, www.krajenka.pl, danych Urzędu Miejskiego w Krajenie

Gmina dokłada wszelkich starań do regularnego przeprowadzania remontów i modernizacji istniejących obiektów. Nadal jednak, ze względów finansowych nie przeprowadzono odnowy kilku obiektów infrastruktury społecznej, które są w złym stanie technicznym (przez zły stan techniczny rozumie się: nie spełnianie współczesnych wymagań technicznych, przestarzałość podstawowych instalacji technicznych i sanitarnych, nieestetyczny wygląd). Są to m.in.: Amfiteatr (odnowa sceny i siedzeń dla widzów), Dworzec PKP (wymaga generalnego remontu), budynki szkół i przedszkoli (konieczna jest termomodernizacja tych placówek, zwłaszcza ocieplenia ścian zewnętrznych). Generalnego remontu wymagają także budynki z mieszkaniami socjalnymi.

3.4. Analiza sfery technicznej

3.4.1. Wyposażenie w infrastrukturę techniczną

Jak podają dane GUS w 2015 roku wyposażenie w infrastrukturę techniczną na terenie miasta i gminy Krajenka wyglądało następująco:

Tabela 26: Wyposażenie w infrastrukturę techniczną

Infrastruktura techniczna	Sieć wodociągowa	Sieć kanalizacyjna	Sieć gazowa
Długość czynnej sieci [km]	62,2	55,8	49,15
Liczba przyłączy prowadząca do budynków mieszkalnych [szt.]	1196	1196	381
Liczba korzystającej ludności [os.], w tym:	6377	6359	2660
w miastach	3671	3577	Brak danych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2015

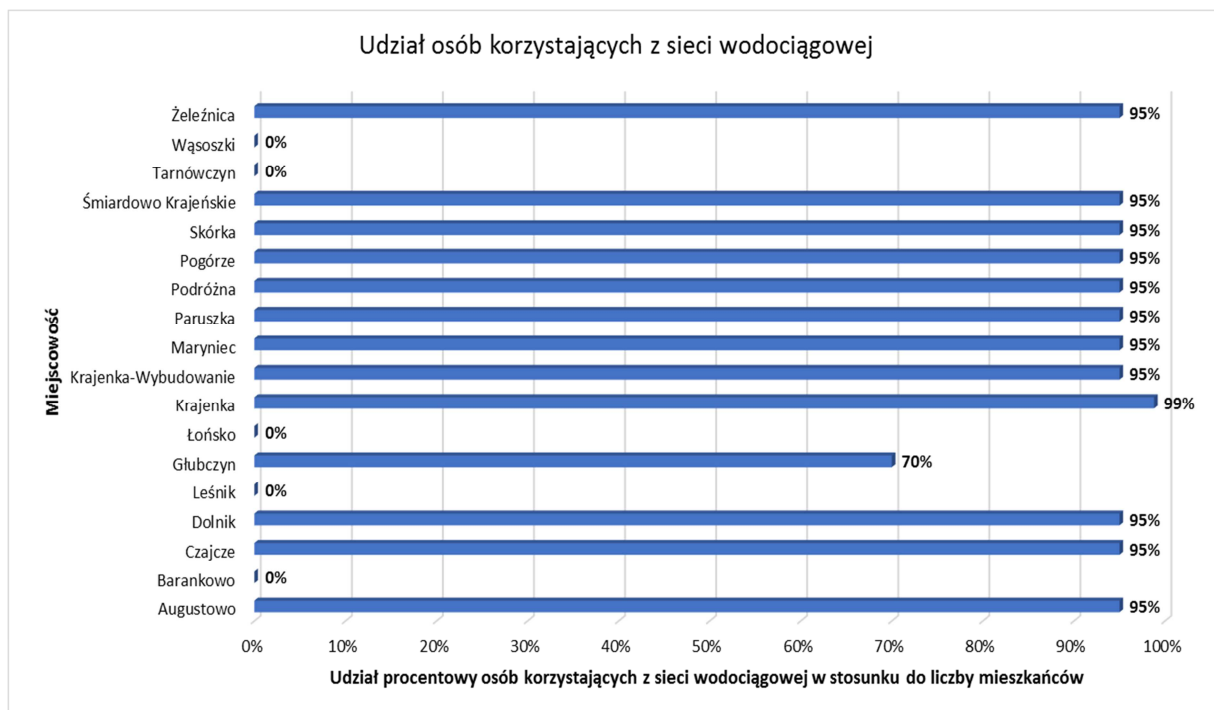
Sieć wodociągowa

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 6 ujęć, które dostarczają wodę do poszczególnych miejscowości:

- ujęcie w Skórcie: zaopatruje w wodę mieszkańców wsi Skórka,
- ujęcie w Augustowie: Głubczyn, Augustowo, Rogownica, Śmiardowo Krajeńskie, Żeleźnica,
- ujęcie w Paruszcze: wsie Paruszkka i Dolnik,
- ujęcie w Podróżnej: mieszkańców wsi Podróżna,
- ujęcie w Maryńcu: mieszkańców wsi Maryniec,
- miasto Krajenka jest zaopatrywana w wodę z ujęć znajdujących się na terenie miasta: dwóch studni zlokalizowanych przy ul. Jagiełły i studni przy ul. Bydgoskiej.

Jak podaje GUS w 2015 roku do sieci wodociągowej w mieście podłączone są prawie wszystkie budynki mieszkalne (98,8%). Niestety sieć wodociągowa nie jest

doprowadzona do wszystkich wsi: z własnych studni zmuszeni są korzystać mieszkańcy sołectw Wąsoszki, Tarnówczyn, Łońsko, Leśnik, Barankowo oraz częściowo mieszkańcy pozostałych jednostek.

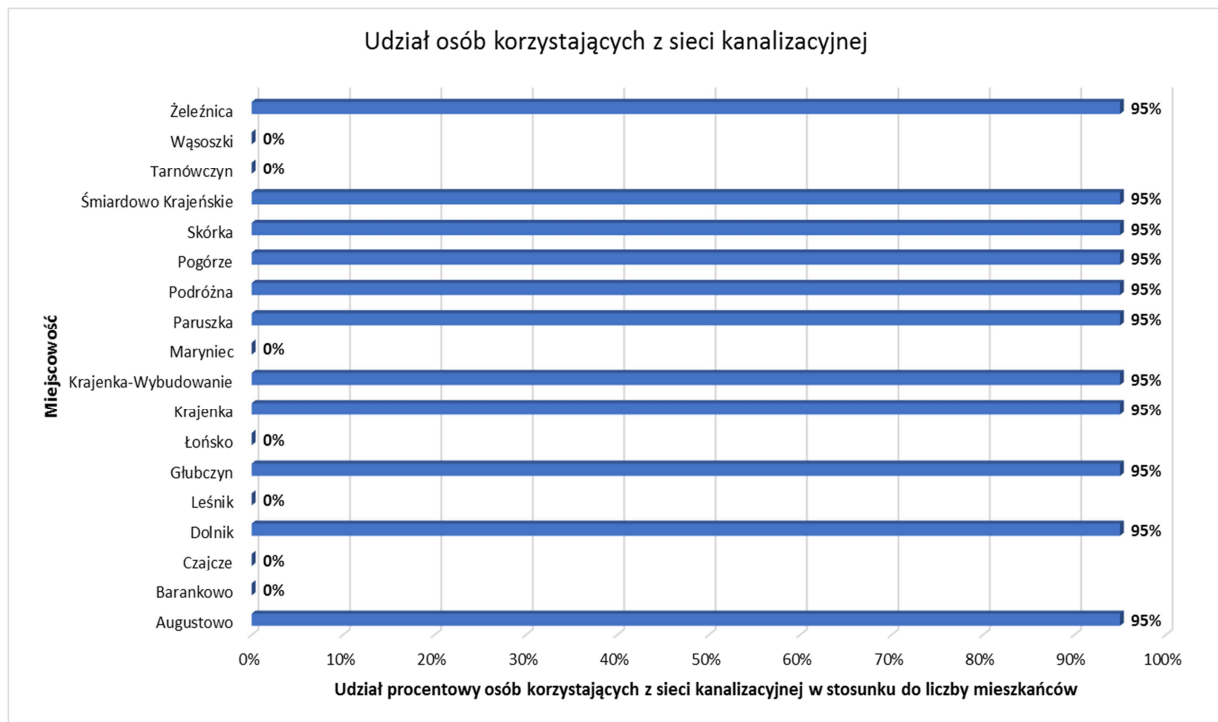

Wykres 10: Udział procentowy osób korzystających z sieci wodociągowej w stosunku do liczby mieszkańców w poszczególnych jednostkach

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Krajenka

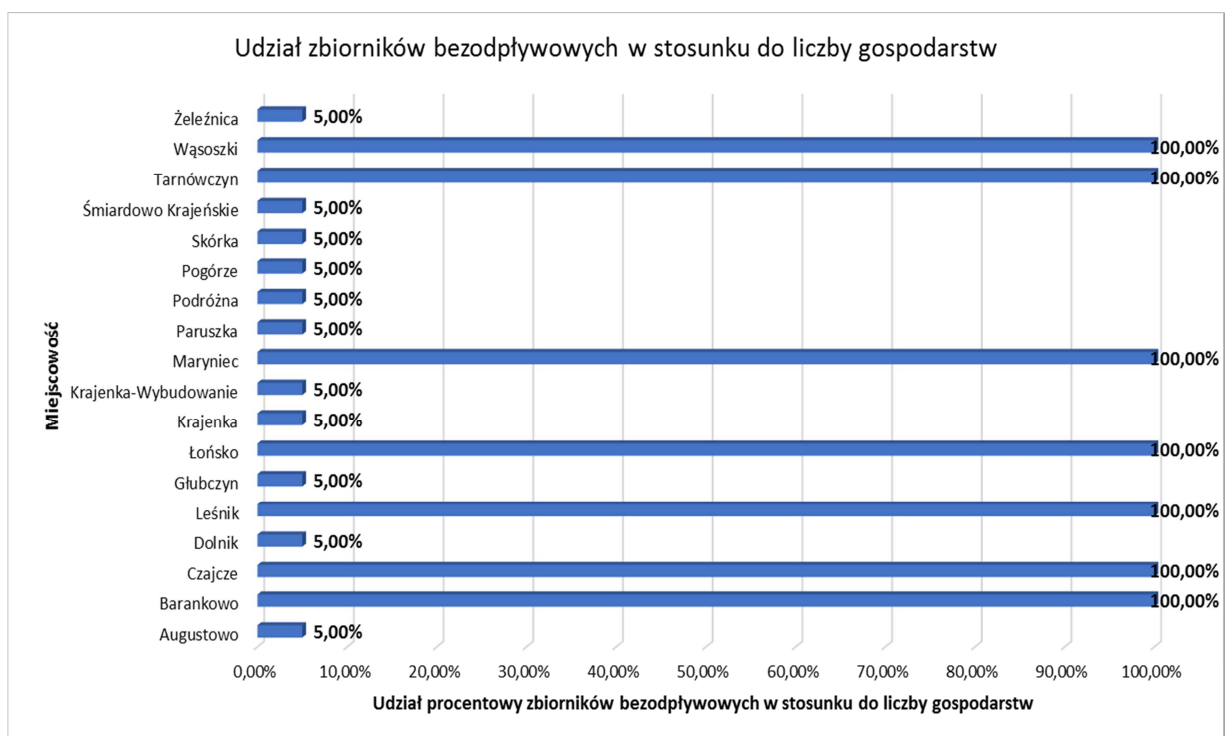
Sieć kanalizacyjna

Wyposażenie w sieć kanalizacyjną wygląda podobnie: jest doprowadzona do 95,0% budynków w miastach i 56,0% budynków na wsi. Na obszarach niewyposażonych w kanalizację ścieki bytowe odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni. W miarę rozwijania sieci kanalizacyjnej liczba zbiorników bezodpływowych stale się zmniejsza – w 2015 roku na terenie gminy było 399 zbiorników, czyli o 9 mniej niż w roku poprzedzającym i o 273 mniej niż w roku 2010 (GUS). Wraz ze wzrostem świadomości ekologicznej mieszkańców gminy wzrasta liczba przydomowych oczyszczalni ścieków. W 2015 roku było ich 49 – o 38 więcej niż w roku 2010 (GUS).

Wykres 11: Udział osób korzystających z sieci kanalizacyjnej w stosunku do liczby mieszkańców w poszczególnych jednostkach

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Krajenka

Wykres 12: Udział zbiorników bezodpływowych w stosunku do liczby gospodarstw domowych w poszczególnych jednostkach

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Krajenka

Odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków zajmuje się Komunalny Zakład Użyteczności Publicznej w Krajenke.

Oczyszczalnia ścieków zlokalizowana jest w północno-zachodniej części miasta Krajenka, na prawym brzegu rzeki Głomia. Oczyszczalnia ścieków przystosowana jest do oczyszczania ścieków w ilości 600 m³ /dobę, których odbiorcą jest rzeka Głomia.

Sieć gazowa

Na terenie gminy znajduje się przesyłowa sieć gazowa wysokiego ciśnienia Dn 250 (6,3 MPa) relacji: Żeleźnica- Krajenka- Zalesie (gmina Złotów). Zrealizowana jest stacja redukcyjna gazu I^o w mieście Krajenka i wsi Śmiardowo Krajeńskie. W *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego* zaplanowano budowę gazociągu odbocznego o średnicy 150 mm relacji: Krajenka – Złotów – Lipka.

Dystrybucją gazu ziemnego zajmuje się Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Poznaniu. W sieć gazową wyposażone są następujące miejscowości: Krajenka, Augustowo, Głubczyn, Podróżna i Śmiardowo Krajeńskie (*Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Krajenka na lata 2014 – 2017 z perspektywą na kolejne 4 lata*).

Wyposażenie w instalacje wodociągowe i kanalizacyjne na terenie gminy jest bardzo dobre. Nieco mniej ludności korzysta z tych instalacji na terenach wiejskich, co jest spowodowane trudnościami w doprowadzeniu sieci z powodu rozproszenia zabudowy, a przez to sprawia, że inwestycja ta jest nieekonomiczna. Nadal występuje niewielkie zaopatrzenie mieszkańców w gaz mimo, iż udział ludności korzystającej z tej instalacji na terenie gminy (35,2%) jest większy niż ta sama wartość dla powiatu (11,8%)

Tabela 27: Udział ludności korzystającej z instalacji technicznych na terenie miasta i gminy Krajenka

Udział ludności korzystającej z instalacji [%]	Wodociąg	Kanalizacja	Gaz
W mieście	98,4%	95,9%	62,3%
Na wsi	70,7%	72,7%	8,8%

Ogółem	84,4%	84,1%	35,2%
---------------	-------	-------	-------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2015

Sieć elektroenergetyczna

Gmina Krajenka zasilana jest w energię liniami 110 kV i SN 15 kV z GPZ Złotów. Ponadto, na terenie gminy usytuowana jest linia elektroenergetyczna 110 kV relacji: Krzewina-Krajenka-Złotów-Szczecinek oraz fragment linii elektroenergetycznej o napięciu 220 kV relacji: Piła – Krzewina – Żydowo. Wzdłuż tej linii należy uwzględnić pas technologiczny o szerokości 70 m (po 35 m od osi linii w obu kierunkach), dla którego obowiązują ograniczenia zagospodarowania i użytkowania terenu.

Telekomunikacja

Na terenie gminy automatyczne centrale telefoniczne zlokalizowane są w Krajenca, Skórcie, Śmiardowie Krajeńskim, Podróznej i Augustowie. Zainstalowane zostały dwie stacje telefonii cyfrowej we wsi Skórka. Dzięki zrealizowaniu sieci światłowodowych dostępność telekomunikacyjna uległa znacznej poprawie.

3.4.2. Zasoby mieszkaniowe

W 2015 roku na terenie miasta i gminy było 2215 mieszkań: 1178 w mieście i 1037 na terenach wiejskich oraz 18 mieszkań socjalnych. Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wyniosła 87,1 m² (w powiecie – 78,4 m²), co w przeliczeniu na jedną osobę daje 25,5 m² (w powiecie – 24,3 m²).

Tabela 28: Udział mieszkań wyposażonych w instalacje

Udział mieszkań wyposażonych w instalacje [%]	W miastach	Na wsi
Wodociąg	99,4	94,8
Łazienka	95,1	85,2
Centralne ogrzewanie	82,9	72,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2015

Prawie wszystkie lokale wyposażone są w podstawowe instalacje, które zwiększają komfort użytkownika mieszkania. Najmniej mieszkań wyposażonych jest w centralne ogrzewanie, lecz jest to związane z ograniczonym dostępem do sieci gazowej. Na terenie gminy Krajenka nie ma centralnego systemu ciepłowniczego - większość gospodarstw domowych ogrzewana jest przez kotłownie lokalne lub indywidualne paleniska, których paliwem jest węgiel, olej opałowy lub koks.

3.5. Analiza sfery środowiskowej

Pod względem fizycznogeograficznym gmina Krajenka położona jest w makroregionie Pojezierzy Południowo pomorskich, w granicach regionu Wysoczyzny Krajeńskiej. Gmina charakteryzuje się mało urozmaiconą rzeźbą terenu. Główne elementy rzeźby gminy powstały w okresie ostatniego zlodowacenia północnopolskiego (bałtyckiego). Najbardziej rozległą powierzchniowo formą rzeźby jest kompleks równin sandrowych.

Szczegółowej analizy sfery środowiskowej gminy i miasta Krajenka dokonano na podstawie „*Programu Ochrony Środowiska dla gminy i miasta Krajenka na lata 2014 – 2017 z perspektywą na kolejne 4 lata*”.

3.5.1. Prawne formy ochrony przyrody

Na terenie gminy i miasta Krajenka występują następujące formy ochrony przyrody: obszary Natura 2000 (2), obszary chronionego krajobrazu (1), użytki ekologiczne (35) i pomniki przyrody (19). Obszary prawnie chronione zajmują 3 317,26 ha, stanowi to 17,3% powierzchni gminy (2015).

Rysunek 5: Obszary prawnie chronione na terenie miasta i gminy Krajenka.

Źródło: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Krajenka na lata 2014-2017 z perspektywą na kolejne 4 lata”

Do obszarów Natura 2000 na terenie gminy zaliczono dwa tereny: Puszcza nad Gwdą oraz Ostoja Pilska, która ma szczególne znaczenie ponadlokalne - stanowi jeden z bogatszych obszarów Wielkopolski i szerzej Zachodniej Polski. Licznie reprezentowane są rzadkie i zagrożone w skali regionu i kraju gatunki roślin, zwierząt i innych królestw świata żywego, w tym wiele podlegających ochronie prawnej oraz rzadkie i zagrożone wymarciem w regionie i kraju zbiorowiska roślinne. Na terenie gminy znajduje się jeden obszar szczególnie istotny pod względem typów siedlisk: obszar pomiędzy Jeziorem Wapińskim i jeziorem Kleszczynek a Jeziorem Czarnym k. Jeziorek. Jest to fragment obejmujący Jezioro Wapińskie, eutroficzne jezioro Kleszczynek i dystroficzne Jezioro Skórka z przyległymi lasami oraz torfowiskami, usytuowanymi na zachód od wsi Skórka.

Na terenie gminy Krajenka jest jeden obszar chronionego krajobrazu: Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy. Całkowita powierzchnia tego obszaru to 93 910 ha. Na teren

gminy przypada 3 275 ha. Obszar obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Obszar chronionego krajobrazu przypada na następujące gminy: Okonek, Jastrowie, Lipka, Złotów, Tarnówka, Krajenka, Kaczory, Szydłowo i miasta Piła.

Na terenie gminy i miasta Krajenka znajduje się 35 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 42,26 ha.

Jak podaje *Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Krajenka na lata 2014-2017 z perspektywą na kolejne 4 lata* na terenie gminy znajdują się, oprócz wymienionych powyżej, jeszcze dwa obszary cenne przyrodniczo, ważne dla ptaków okresie gniazdowania i migracji. Są to Puszcza nad Gwdą (jeden z ważniejszych w Polsce obszarów ostoi lelka, mający także duże znaczenie dla ptaków drapieżnych) i Jezioro Sławianowskie oraz Bagno Kocuńskie (miejsce koncentracji ptaków wodnych podczas wędrówek).

Wymienione wcześniej obszary prawnie chronione znajdują się na terenie dwóch nadleśnictw: Nadleśnictwa Złotów oraz Nadleśnictwa Zdrojowa Góra. Poniżej opisano problemy, z którymi gmina się zмага, aby zachować te tereny w dobrym stanie.

Nadleśnictwo Złotów

Największe szkody na terenach Nadleśnictwo Złotów były spowodowane huraganowymi wiatrami, które zniszczyły duże powierzchnie lasów. Jak dotychczas największą klęską w powojennej historii leśnictwa był huragan wiejący z prędkością 170 km/h, który 4 lipca 2002 roku nawiedził Puszcę Piską. Spowodował szkody na powierzchni około 12 tys. hektarów.

W Nadleśnictwie Złotów szkody od wiatru występują miejscowo i nie powodują dużych strat gospodarczych. Częściej na terenie Nadleśnictwa występują niekorzystne warunki wodne spowodowane okresami suszy. Ten czynnik osłabia znacznie kondycję zdrowotną drzew, głównie dębów i świerka. Problem z grzybami patogenicznymi występuje głównie w lasach na gruntach porolnych, których udział w Nadleśnictwie Złotów wynosi ponad 20%. Występowanie szkód od patogenicznych grzybów

zaobserwowano na powierzchni 3 000 ha, z czego drzewostany uszkodzone w stopniu powyżej 25% zajmują 400 ha.

Kolejnym czynnikiem biotycznym stanowiącym zagrożenie dla lasów na terenie gminy Krajenka stanowią owady. Od 2011 roku obserwuje się stały wzrost populacji piędzika przedzimka i zimowka ogołotniaka, które uszkadzają przede wszystkim drzewostany dębowe. W 2012 i 2013 roku żer stwierdzono na powierzchni ponad 1100 hektarów. W 2012 roku gatunki te były zwalczane na powierzchni około 1000 ha. Spośród szkodników wtórnych na terenie Nadleśnictwa Złotów największe znaczenie mają: kornik drukarz żerujący na świerku, cetyniec większy, smoliki (w tym głównie smolik drągowinowiec i sosnowiec) i przyplaszczek granatek żerujące na sośnie oraz ogłodki i opiętki żerujące na dębach.

Najpoważniejszym zagrożeniem, nie tylko dla lasów, ale przede wszystkim dla miejscowej ludności stanowią pożary. Nadleśnictwo Złotów zaliczone zostało do II kategorii zagrożenia pożarowego. Potencjalne zagrożenie pożarami ma charakter sezonowy. Na wczesną wiosnę przypada pierwszy okres zwiększonego zagrożenia związany między innymi z wypalaniem suchych traw na terenach przylegających do lasów. Drugi okres przypada na lato i związany jest ze znacznym spadkiem wilgotności ściółki leśnej spowodowanej wysokimi temperaturami oraz wzmożoną penetracją terenów leśnych przez turystów.

Nadleśnictwo Zdrojowa Góra

Lasy Nadleśnictwa Zdrojowa Góra położone są w strefie największego zagrożenia, gdzie gradacje szkodników pierwotnych są zjawiskiem częstym. Zdarzają się również rozległe masowe pojawy szkodników wtórnych oraz choroby grzybowe.

Stan zdrowotny lasów Nadleśnictwa Zdrojowa Góra mimo licznych zagrożeń można uznać jako dobry.

Lasy te zaliczane są do I kategorii zagrożenia pożarowego. Do najważniejszych czynników zwiększających zagrożenie pożarowe należy zaliczyć:

- bezpośrednie sąsiedztwo 75-tysięcznego ośrodka miejskiego (Piła)

- Drogi krajowe K-10 Toruń – Szczecin oraz K-11 Poznań Kołobrzeg o silnym natężeniu ruchu tranzytowego oraz drogi wojewódzkie (179, 180, 188),
- pięć szlaków kolejowych: Piła - Kołobrzeg, Piła - Krzyż, Piła - Chojnice, Piła - Wałcz, Piła - Mirosławiec Ujski,
- duża ilość linii wysokiego napięcia,
- wzmożona penetracja lasów przez zbieraczy grzybów jagód, wędkarzy i turystów.

3.5.2. Ochrona gleb

Gleby gminy Krajenka wykazują niewielkie zróżnicowanie. Na piaszczysto-gliniastym podłożu rozwinęły się głównie gleby pseudobielicowe i brunatne wyługowane. Ponadto na terenach podmokłych wykształciły się gleby murszaste, mułowo-torfowe, torfowe bądź mady. Najczęściej odpowiadają one 2 bądź 3 kompleksowi trwałych użytków. Najmniej żyzne gleby występują w części południowej, południowo-zachodniej i wschodniej terenu gminy, gdzie porastają je lasy.

Według *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Krajenka na lata 2014-2017 z perspektywą na kolejne 4 lata* na terenie gminy dominują grunty orne o V klasie bonitacyjnej (31,5%) czyli gleby orne słabe, mało żyzne i nieurodzajne oraz zawodne oraz o klasie IVa (25,2%). Najmniej jest gruntów ornych o klasie bonitacyjnej IIIa (2,2%) – gleby orne dobre.

Badania odczynu gleby, zasobności w makroelementy oraz potrzeb wapnowania na terenie gminy Krajenka zostały przeprowadzone przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Szczecinie w latach 2010-2013.

Z przeprowadzonych badań wynika, że w latach 2010-2012 na terenie gminy Krajenka dominowały gleby kwaśne, w 2013 roku – gleby lekko kwaśne. Natomiast najmniej było gleb zasadowych. W przypadku wapnowania, przeważały gleby, których wapnowanie jest konieczne (w latach 2010-2012 i wskazane (w 2013 roku). Nadmierne zakwaszenie gleb powoduje niekorzystne skutki dla rolnictwa oraz ochrony środowiska przyczyniając się m.in. do obniżenia plonów, pogorszenia ich jakości i większego ich zanieczyszczenia. W glebach kwaśnych występuje większe wypłukiwanie pierwiastków i związków chemicznych, które trafiają do wód gruntowych, a dalej wgłębnym, a także

powierzchniowych powodując ich zanieczyszczenie. Aktywacja metali ciężkich wzrasta więc wraz ze wzrostem zakwaszenia.

3.5.3. Zasoby geologiczne

Na terenie gminy Krajenka znajduje się tylko jedno udokumentowane złożo piasków „Żeleźnica” - jest to złożo, z którego wydobyte zostało zaniechane. Zasoby geologiczne bilansowe złoża wynoszą 224 tys. Mg. Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego ani Starostwo Powiatowe w Złotowie nie wydało żadnych koncesji na wydobywanie kopalin.

Na terenie gminy Krajenka występują potencjalne złoża torfów i gytii. Najbardziej zasobne w torfy i gytie obszary występują w dolinie Głomi, w rejonie Głubczyna oraz w sąsiedztwie Jeziora Wapieńskiego. Większość tych torfowisk leży w obszarze chronionego krajobrazu „Pojezierza Wałeckiego i Doliny Gwdy” i obszarze Natura 2000 „Puszczy nad Gwdą”. Eksploatacja tych złóż biorąc pod uwagę ich położenie, staje się niemożliwa.

W granicach gminy istnieją dwa perspektywiczne złoża kruszywa naturalnego:

- na południe od Głomi, w rejonie osady Stara Kuźnia,
- na południe od wsi Maryniec.

Eksploatacja jest mało prawdopodobna, a wręcz niemożliwa ze względu na małe zasoby i sąsiedztwo terenów cennych przyrodniczo (jeziora: Wapieńskie, Głubczyn Mały i Wielki) oraz korzystne warunki glebowe.

3.5.4. Zanieczyszczenie powietrza

Wg danych GUS w 2015 roku emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych funkcjonujących na terenie powiatu złotowskiego wynosiła 23 652 t/r. . W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowy rozkład zanieczyszczeń powietrza w latach 2014 i 2015.

Tabela 29: Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych* na terenie powiatu złotowskiego w latach 2014 i 2015

Emisja zanieczyszczeń pyłowych [t/rok]		
Rok	2014	2015
Ogółem	6	3
Ze spalania paliw	6	3
Emisja zanieczyszczeń gazowych [t/rok]		
Ogółem	23103	23652
Dwutlenek węgla	23000	23484
Dwutlenek siarki	53	85
Tlenki azotu	29	46
Tlenek węgla	3	18
Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji [t/rok]		
pyłowe	5	3

Źródło: GUS, 2015; Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Krajenka na lata 2014-2017 z perspektywą na kolejne 4 lata

Analizując wielkość emisji w latach 2014 i 2015 można zauważyć, że emisja zanieczyszczeń pyłowych zmniejszyła się o połowę. W przypadku zanieczyszczeń gazowych nastąpił gwałtowny wzrost emisji zanieczyszczeń. W 2015 roku emisja wzrosła o 549 t/rok, przy czym wzrost emisji dwutlenku węgla wzrósł o 484 t/rok.

Decydujący wpływ na zanieczyszczenie powietrza w województwie, w tym również na terenie gminy Krajenka ma emisja powierzchniowa, której głównym źródłem są lokalne kotłownie i indywidualne paleniska domowe. Odzwierciedleniem niskiej emisji jest wzrost stężeń zanieczyszczeń gazowych i pyłu zawieszonego w sezonie grzewczym. Ograniczenie niskiej emisji polega na stopniowej likwidacji kotłowni wyposażonych w stare, wyeksploatowane kotły opalane węglem.

Do najważniejszych przyczyn wysokiej emisji pyłów i benzo(a)pirenu do powietrza zaliczyć należy również spalanie odpadów w paleniskach domowych. Proceder ten jest trudny do kontrolowania i sankcjonowania. Wielkość tej emisji jest trudna do oszacowania. Wynosi od kilku do kilkunastu procent ogółu emisji na terenach o rozwiniętej sieci ciepłowniczej oraz kilkudziesięciu procent na obszarach wiejskich. Jej działanie odzwierciedla się wzrostem stężeń dwutlenku siarki i pyłu zawieszzonego w sezonie grzewczym.

Na zanieczyszczenie powietrza istotny wpływ ma również emisja liniowa pochodząca z ruchu komunikacyjnego. W gminie Krajenka największymi emitarami tego typu emisji są drogi wojewódzkie nr 188 i 190. Nieco mniejsze natężenie ruchu samochodowego występuje na drogach powiatowych i gminnych.

Ważnym czynnikiem wpływającym na ograniczenie emisji liniowej jest poprawa stanu technicznego pojazdów oraz poprawa stanu technicznego dróg. Dodatkowo ograniczenie oddziaływania emisji komunikacyjnej można osiągnąć poprzez częściowe wyprowadzenie ruchu samochodowego poza tereny zabudowane, aby nie kumulować emisji liniowej i powierzchniowej.

3.5.5. Zanieczyszczenie wód

Cały obszar gminy jest częścią dorzecza Noteci. Odwadniany jest on przez rzekę Gwdę (prawy dopływ Noteci), oraz jej lewe dopływy. Przeważająca część gminy znajduje się w granicach mniejszej zlewni Głomi. Na obszarze Gminy Krajenka podstawowym ciekim jest rzeka Głomia, o długości całkowitej 51,8 km, a 36,07 km na terenie Gminy Krajenka. Na obszarze tym występują również rzeka Kocunia, będąca lewobrzeżnym dopływem Głomi oraz rzeka Strużnica. Łączna długość cieków podstawowych wynosi 53,19 km, co stanowi 14,38 % cieków występujących w powiecie złotowskim. Jedynie północne i południowo-zachodnie krańce gminy znalazły się w zasięgu innych zlewni. Tereny położone w północnej części gminy odwadniane są przez rzekę Pankawę, zachodnie krańce gminy są częścią zlewni bezpośredniej rzeki Gwdy, a tereny między doliną Gwdy i Jeziorem Wapieńskim odwadniane są przez okresowy ciek bez nazwy (*Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Krajenka na lata 2014-2017 z perspektywą na kolejne 4 lata*).

Ostatnie badania jakości wód prowadzonych w rzekach na terenie powiatu złotowskiego prowadzone były w 2012 roku, a najbliższy położony gminy Krajenka punkt pomiarowo-kontrolny znajdował się w Złotowie w JWC Głomia do dopływu z jeziora Zaleskiego – 34,0 km biegu rzeki. Na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono umiarkowany stan ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego, a tym samym wynikowy zły stan wód. Stwierdzono również niespełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych.

Oprócz cieków wodnych na terenie gminy Krajenka znajduje się sześć jezior: Wapieńskie, Głubczyn Mały, Głubczyn Wielki, Głubczyn, Podróżna oraz Czarne (znane również jako Skórka). Ostatnie badania jakości wód jeziornych prowadzone były w 2012 roku na Jeziorze Wapieńskim, które częściowo należy do gminy Krajenka. Charakteryzowało się bardzo dobrym stanem ekologicznym. Badane elementy biologiczne i hydromorfologiczne zostały zakwalifikowane do I klasy, a elementy fizykochemiczne oceniono jako dobre. Analizy chemicznej wód nie wykonano, a w związku z tym nie przeprowadzono oceny stanu wód.

Na terenie gminy i miasta Krajenka działa siedem wodociągów zaopatrujących ludność w wodę. Pobór wody odbywa się poprzez ujęcia z wód podziemnych w oparciu o wydane decyzje wodnoprawne. Na terenie gminy położone są dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych: GZWP nr 125 (południowo - zachodnia część gminy) oraz GZWP nr 127 (w jego zasięgu mieści się cały obszar Gminy Krajenka). Większość ujęć wód podziemnych zlokalizowanych w granicach gminy wykorzystuje wody drugiego poziomu wodonośnego piętra czwartorzędowego, które są zagrożone skażeniem. Czas potencjalnego przenikania zanieczyszczeń z powierzchni do tego poziomu wynosi od 0,5 do 5 lat.

Ostatnie badania wód przeznaczonych do spożycia na terenie gminy Krajenka były przeprowadzone w 2013 roku przez Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Złotowie. Najczęściej stwierdzane przekroczenia najwyższych dopuszczalnych wartości parametrów dotyczyły: obecności bakterii grupy coli, podwyższonej wartości ogólnej liczby mikroorganizmów inkubowanych w 220C/72h, żelaza, manganu oraz w 1 przypadku enterokoków.

3.5.6. Zagrożenie hałasem

W ciągu ostatnich kilku lat WIOŚ w Poznaniu nie prowadził pomiarów hałasu na terenie Gminy Krajenka. Ostatnie tego typu badania były przeprowadzone w 2010 roku, a najbliższy punkt pomiarowy znajdował się w Złotowie przy ul. Mickiewicza 24 – w ciągu drogi wojewódzkiej nr 188. Natężenie ruchu na drodze wojewódzkiej nr 188 kształtowało się na poziomie 521 pojazdów w porze dziennej, z czego 4% stanowiły pojazdy ciężarowe. Natomiast w porze nocnej natężenie ruchu wynosiło 101 pojazdów, w tym 2,7% to pojazdy ciężarowe. Stwierdzono przekraczanie obowiązujących standardów poprawności klimatu akustycznego w badanym punkcie pomiarowym (*Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Krajenka na lata 2014-2017 z perspektywą na kolejne 4 lata*). Głównym czynnikiem uciążliwości na terenach zabudowy mieszkaniowej jest ruch pojazdów ciężkich (którego natężenie nie maleje znacznie w porze nocnej) i jedynym sposobem jego ograniczenia jest eliminowanie go z obszarów gęstej zabudowy mieszkaniowej i innych terenów chronionych. Do czasu wybudowania obwodnic hałas można ograniczyć budując, tam gdzie jest to możliwe, ekrany akustyczne lub zwiększając izolacyjność okien i zewnętrznych ścian budynków mieszkalnych.

3.5.7. Gospodarka odpadami

Według danych GUS w 2015 roku na terenie gminy Krajenka zebrano 1667,20 ton odpadów zmieszanych, czyli o 266,7 ton więcej niż w roku poprzednim. Na jednego mieszkańca przypadało zatem 219,2 kg odpadów – o 34,2 kg więcej niż w 2014 roku (GUS).

Kompleksowa gospodarka odpadami na terenie gminy i miasta Krajenka prowadzona jest przez Związek Międzygminny „Pilski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi”. W skład związku wchodzi jeszcze następujące gminy: miasto Piła, miasto i gmina Jastrowie, miasto i gmina Okonek, miasto i gmina Wysoka, gmina Białośliwie, miasto i gmina Wyrzysk, gmina Drawsko, miasto i gmina Krzyż Wielkopolski, miasto i gmina Wieluń, gmina Czarnków, miasto i gmina Ujście, gmina Kaczory oraz gmina Miasteczko Krajeńskie.

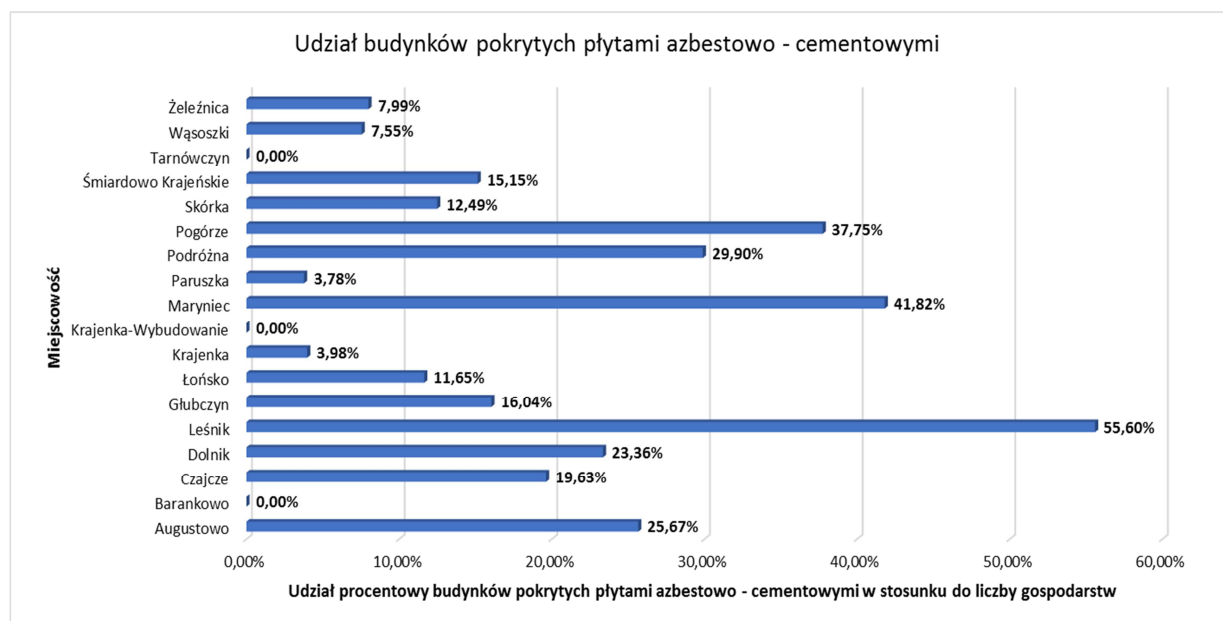
Na terenie Związku Międzygminnego „Pilski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi” funkcjonują Centralne, Lokalne i Mobilne Punkty Selektywnej Zbiórki

Odpadów Komunalnych, do których mieszkańcy mogą dostarczać różne frakcje odpadów.

W Krajence funkcjonowało składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na którym były składowane odpady komunalne. Składowisko to zostało zamknięte w 2008 roku, decyzją Starosty Złotowskiego. Składowisko zostało zrehabilitowane w 2011 roku. Obecnie prowadzony jest monitoring składowiska w fazie poeksploatacyjnej.

Szczególną uwagę na terenie gminy i miasta Krajenka należy przywiązać do problemu odpadów zawierających azbest. W związku z obowiązkiem usunięcia wyrobów zawierających azbest do 2032 r. gmina Krajenka opracowała *Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy i Miasta Krajenka na lata 2008-2032*, który został przyjęty uchwałą nr XIV/118/08 Rady Miejskiej w Krajence z dnia 29 lutego 2008 roku.

Na terenie gminy zinwentaryzowano w sumie 179 016 m² wyrobów zawierających azbest, z czego 59,3% znajduje się na obiektach należących do osób prawnych/przedsiębiorców. W latach 2010-2013 z terenu gminy usunięto 7 752 m² wyrobów zawierających azbest (*Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Krajenka na lata 2014-2017 z perspektywą na kolejne 4 lata*).

Wykres 13: Udział budynków pokrytych płytami azbestowo – cementowymi w stosunku do liczby gospodarstw w poszczególnych jednostkach

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Krajenka na lata 2014-2017 z perspektywą na kolejne 4 lata

3.6. Podsumowanie diagnozy czynników zjawisk kryzysowych

Po przeprowadzeniu diagnozy można stwierdzić, iż na terenie miasta i gminy Krajenka występują stany kryzysowe w sferze społecznej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Problemy te zostały wyszczególnione poniżej.

Tabela 30: Zjawiska kryzysowe i problemy występujące na terenie gminy Krajenka

Sfera	Problemy
Społeczna	<ul style="list-style-type: none"> - odpływ ludności, zwłaszcza kobiet do innych jednostek terytorialnych - spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym przy jednoczesnym wzroście liczby osób starszych - duża liczba osób wymagających wsparcia MGOPS z powodu: ubóstwa, bezrobocia, długotrwałej i ciężkiej choroby - duży udział osób długotrwale bezrobotnych i powyżej 50 roku życia w liczbie osób bezrobotnych - niewielka liczba ofert pracy - niewystarczająca liczba miejsc w przedszkolach - niski poziom wykształcenia mieszkańców
Przestrzenno - funkcjonalna	<ul style="list-style-type: none"> - zły stan techniczny dróg, brak poboczy, ciągów pieszych i oświetlenia - mała liczba przystanków autobusowych, słaba sieć połączeń wewnątrzgminnego transportu zbiorowego
Techniczna	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająco rozbudowana sieć gazowa
Środowiskowa	<ul style="list-style-type: none"> - dość wysoki poziom zagrożenia pożarowego w lasach w sezonie wiosenno – letnim - słaba jakość gleb zmuszająca rolników do stosowania nawozów sztucznych, których niewłaściwe stosowanie może doprowadzić do

	<p>skażenia wód i gleb</p> <ul style="list-style-type: none">- wzrost zanieczyszczenia powietrza spowodowany paleniem odpadów w domowych kotłowniach i piecach- wzrost liczby wytwarzanych i zbieranych odpadów mieszanych- duża liczba obiektów pokrytych wyrobami zawierającymi azbest
--	--

Źródło: opracowanie własne

IV. Badania ankietowe

Ważnym elementem każdego programu rewitalizacji jest aktywne włączenie zainteresowanych podmiotów: mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych zainteresowanych grup w proces rewitalizacji.

Pierwsze działanie mające na celu włączenie innych osób w proces rewitalizacji polegało na przeprowadzeniu kwestionariusza ankiety wśród zainteresowanych podmiotów. Działanie to miało na celu zapoznanie się z opinią mieszkańców i innych podmiotów na temat aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej oraz mocnych i słabych stron związanych z rozwojem gminy.

W badaniach ankietowych brało udział 16 mieszkańców gminy Krajenka. Dominującą grupą wiekową stanowiły osoby powyżej 46 roku życia. Wśród respondentów widoczna była dysproporcja płci z przewagą kobiet, które stanowiły blisko 80% ankietowanych. Pod względem statusu zawodowego, najwięcej respondentów pochodziło z grup osób pracujących (36%) oraz emerytów i rencistów (32%).

Respondenci odpowiadali na pytania w 5-stopniowej skali, od 1- oznaczające ocenę najniższą, do 5, które oznaczało ocenę najwyższą.

Większość ankietowanych wyraża pozytywną opinię na temat rozwoju infrastruktury technicznej, społecznej, kulturowej, turystycznej i sportowej. Najlepiej oceniony został poziom rozwoju sieci wodociągowej oraz dostęp do Internetu- blisko 90 % badanych przyznało ocenę 4 lub 5. Najgorzej ocenili poziom bazy turystyczno – wypoczynkowej: niespełna 60% ankietowanych ocenia ten wskaźnik na poziomie poniżej dobrego.

W skali od 1-5, 69 % ankietowanych ocenia stan środowiska i przestrzeni na poziomie powyżej 3. 31% ankietowanych określa stan środowiska naturalnego w gminie jako dobry. 50 % badanych jest zadowolonych z zagospodarowania przestrzeni na terenie gminy.

Większość, bo aż 81,40 % ankietowanych jest zadowolonych z życia w gminie i nie planuje przeprowadzki do innego miejsca zamieszkania.

Ankietowani poproszeni o wskazanie najważniejszych inwestycji do poprawy w gminie do 2020 r. Najczęściej wskazywali poprawę stanu dróg i chodników (15%), oraz rozwój przedsiębiorczości (13%). Nieco rzadziej rozbudowę dróg gminnych (poniżej 10%), rozwój turystyki (9,62%) i poprawę dostępności do opieki zdrowotnej (9,40%).

V. Wyznaczenie terenów zdegradowanych.

Jak podają *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 - 2020* stan kryzysowy jest spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z pozostałych sfer. Wybór obszaru zdegradowanego został dokonany na podstawie analizy wysokości wartości wskaźników negatywnych wybranych dla sfery społecznej, gospodarczej i przestrzenno – funkcjonalnej, które charakteryzują się największą liczbą zjawisk kryzysowych. Tymi miernikami są: udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych w danej jednostce, liczba popełnionych przestępstw na 1000 mieszkańców jednostki, udział osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie ludności jednostki, liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do CEIDG w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jednostki, liczba obiektów infrastruktury publicznej przypadająca na 1000 ludności danej jednostki oraz liczba tych obiektów będąca w złym stanie technicznym w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jednostki.

Ten sam zestaw wskaźników został zastosowany przy określaniu najbardziej zdegradowanego obszaru w mieście Krajenka.

Sfera społeczna

Wskaźniki obliczono w następujący sposób:

Tabela 31: Sposób obliczenia wskaźników w sferze społecznej. Wszystkie wartości odnoszą się do poszczególnych jednostek analitycznych

Wskaźnik	Sposób obliczenia wskaźnika
Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych jednostki analitycznej	Liczba osób długotrwale bezrobotnych/liczba osób bezrobotnych*100%
Liczba przestępstw na 1000 ludności jednostki analitycznej	Liczba stwierdzonych przestępstw/liczba mieszkańców*1000
Udział osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie osób jednostki analitycznej	Liczba osób korzystających z pomocy MGOPS/liczba mieszkańców*100%

Źródło: opracowanie własne

Następnie wyliczono wartość średnią każdego wskaźnika, sumując wartości dla poszczególnych jednostek analitycznych i dzieląc przez ich liczbę. Wskaźniki jednostek, które osiągnęły wartość wyższą od średniej uznano za negatywne (zaznaczono kolorem czerwonym). W ostatniej kolumnie zaś dokonano zsumowania negatywnych wskaźników dla poszczególnych jednostek, które przyrównano do średniej liczby negatywnych wskaźników ze wszystkich jednostek i na tej podstawie wyznaczono obszar najbardziej zdegradowany w sferze społecznej.

Tabela 32: Analiza wskaźnikowa dla sfery społecznej.

Jednostka	Liczba osób bezrobotnych w jednostce analitycznej	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w jednostce analitycznej	Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych jednostki analitycznej	Liczba przestępstw w jednostce analitycznej	Liczba przestępstw na 1000 ludności jednostki analitycznej	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w jednostce analitycznej	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie osób jednostki analitycznej	Liczba negatywnych wskaźników
Augustowo	6	2	33,33%	4	22,10	4	2,21%	1
Barankowo	4	1	25,00%	2	20,20	0	0,00%	0
Czajcze	5	3	60,00%	3	19,11	6	3,82%	1
Dolnik	7	4	57,14%	3	17,96	1	0,60%	1
Leśnik	1	0	0,00%	2	48,78	0	0,00%	1
Głubczyn	23	14	60,87%	12	24,19	17	3,43%	2
Łońsko	5	2	40,00%	2	17,70	1	0,88%	1
Krajenka-Wybudowanie	2	0	0,00%	1	30,30	0	0,00%	1
Maryniec	2	0	0,00%	1	26,32	0	0,00%	1
Paruszka	12	6	50,00%	5	11,60	48	11,14%	2
Podróżna	13	6	46,15%	6	12,45	8	1,66%	1
Pogórze	4	1	25,00%	5	37,04	14	10,37%	2
Skórka	28	18	64,29%	18	28,17	27	4,23%	3
Śmiardowo Krajeńskie	10	3	30,00%	12	22,56	29	5,45%	1
Tarnówczyn	2	0	0,00%	1	23,81	4	9,52%	2
Wąsoszki	4	1	25,00%	2	21,51	6	6,45%	1
Żeleźnica	5	2	40,00%	2	16,81	13	10,92%	2
Suma/Średnia	133	63	32,75%	81	23,56	178	4,16%	1,35

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji, Powiatowego Urzędu Pracy, Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, 2015

Tabela 33: Analiza wskaźnikowa dla sfery społecznej. Podział wewnętrzny miasta Krajenka

Jednostka	Liczba osób bezrobotnych w jednostce analitycznej	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w jednostce analitycznej	Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych jednostki analitycznej	Liczba przestępstw w jednostce analitycznej	Liczba przestępstw na 1000 ludności jednostki analitycznej	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w jednostce analitycznej	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie osób jednostki analitycznej	Liczba negatywnych wskaźników
Strefa niebieska - symbol I	33	12	36,36%	12	7,21	44	2,64%	0
Strefa zielona - symbol II	1	0	0,00%	4	86,96	3	6,52%	2
Strefa fioletowa - symbol III	9	4	44,44%	6	26,20	11	4,80%	1
Strefa czerwona - symbol IV	63	36	57,14%	15	23,44	52	8,13%	2
Strefa pomarańczowa - symbol V	45	26	57,78%	13	10,90	57	4,78%	1
Suma/Średnia	151	78	39,15%	50	30,94	167	5,37%	1,20

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych, Komendy Powiatowej Policji, Powiatowego Urzędu Pracy, Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, 2015

Sfera gospodarcza

Wskaźnik został obliczony wg wzoru:

$$W = L_p / L_m * 1000$$

Gdzie:

W- wartość wskaźnika

L_p- Liczba podmiotów gospodarczych

L_m- Liczba mieszkańców jednostki analitycznej

Następnie wyliczono wartość średnią wskaźnika, sumując wartości dla poszczególnych jednostek i dzieląc przez ich liczbę. Wskaźniki jednostek, które osiągnęły wartość niższą od średniej uznano za negatywne (zaznaczono kolorem czerwonym) i na tej podstawie wyznaczono obszar najbardziej zdegradowany w sferze gospodarczej.

Tabela 34: Analiza wskaźnikowa dla sfery gospodarczej

Jednostka	Liczba podmiotów gospodarczych	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do CEIDG na 1000 mieszkańców	Liczba negatywnych wskaźników
Augustowo	5	27,62	1
Barankowo	2	20,20	1
Czajcze	1	6,37	1
Dolnik	6	35,93	1
Leśnik	1	24,39	1
Głubczyn	29	58,47	0
Łońsko	0	0,00	1
Krajenka-Wybudowanie	2	60,61	0
Maryniec	4	105,26	0
Paruszka	10	23,20	1
Podróżna	16	33,20	1
Pogórze	3	22,22	1
Skórka	48	75,12	0
Śmiardowo Krajeńskie	21	39,47	1
Tarnówczyn	6	142,86	0
Wąsoszki	6	64,52	0
Żeleźnica	4	33,61	1
Suma/Średnia	164	45,47	0,65

Źródło: CEIDG, 2015

Tabela 35: Analiza wskaźnikowa dla sfery gospodarczej. Podział wewnętrzny miasta Krajenka

Jednostka	Liczba podmiotów gospodarczych w jednostce analitycznej	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON na 1000 mieszkańców jednostki analitycznej	Liczba negatywnych wskaźników
Strefa niebieska - symbol I	63	37,86	1
Strefa zielona - symbol II	16	347,83	0
Strefa fioletowa - symbol III	23	100,44	1
Strefa czerwona - symbol IV	41	64,06	1
Strefa pomarańczowa - symbol V	43	36,04	1
Suma/Średnia	186	117,25	0,80

Źródło: CEIDG, 2015

Sfera przestrzenno – funkcjonalna

Wszystkie wskaźniki zostały obliczone wg wzoru:

$$W=Lp/Lm *1000$$

Gdzie:

W- wartość wskaźnika

L- liczba odpowiednio:

- Obiektów infrastruktury publicznej
- Obiektów infrastruktury publicznej w złym stanie technicznym.

Lm- liczba ludności jednostki analitycznej.

Następnie wyliczono wartość średnią każdego wskaźnika, sumując wartości dla poszczególnych jednostek analitycznych i dzieląc przez ich liczbę. Wskaźniki jednostek, które osiągnęły wartość niższą (w przypadku wskaźnika nr 1) lub wyższą (w przypadku wskaźnika nr 2) od średniej uznano za negatywne (zaznaczono kolorem czerwonym). W ostatniej kolumnie zaś dokonano zsumowania negatywnych wskaźników dla poszczególnych jednostek, które przyrównano do średniej liczby negatywnych

wskaźników ze wszystkich jednostek i na tej podstawie wyznaczono obszar najbardziej zdegradowany w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Tabela 36: Analiza wskaźnikowa do sfery przestrzenno – funkcjonalnej

Jednostka	Liczba obiektów infrastruktury publicznej	Liczba obiektów infrastruktury społecznej na 1000 ludności jednostki analitycznej	Liczba obiektów infrastruktury publicznej w złym stanie technicznym	Liczba obiektów infrastruktury publicznej w złym stanie technicznym na 1000 ludności jednostki analitycznej	Liczba negatywnych wskaźników
Augustowo	2	11,05	0	0,00	0
Barankowo	0	0,00	0	0,00	1
Czajcze	1	6,37	0	0,00	1
Dolnik	3	17,96	0	0,00	0
Leśnik	0	0,00	0	0,00	1
Głubczyn	3	6,05	2	4,03	2
Łońsko	1	8,85	0	0,00	0
Krajenka-Wybudowanie	0	0,00	0	0,00	1
Maryniec	0	0,00	0	0,00	1
Paruszka	3	6,96	0	0,00	0
Podróżna	4	8,30	0	0,00	0
Pogórze	2	14,81	0	0,00	0
Skórka	4	6,26	1	1,56	2
Śmiardowo Krajeńskie	2	3,76	0	0,00	1
Tarnówczyn	0	0,00	0	0,00	1
Wąsoszki	1	10,75	0	0,00	0
Żeleźnica	2	16,81	0	0,00	0
Suma/ Średnia	28	6,94	3,00	0,33	0,65

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Planów Odnowy Miejscowości, www.krajenka.pl

Tabela 37: Analiza wskaźnikowa do sfery przestrzenno – funkcjonalnej. Podział wewnętrzny miasta Krajenka

Jednostka	Liczba obiektów infrastruktury publicznej	Liczba obiektów infrastruktury publicznej na 1000 ludności jednostki analitycznej	Liczba budynków publicznych w złym stanie technicznym	Liczba budynków publicznych w złym stanie technicznym na 1000 ludności jednostki analitycznej	Liczba negatywnych wskaźników
Strefa niebieska - symbol I	3	1,80	0	0,00	1
Strefa zielona - symbol II	0	0,00	0	0,00	1
Strefa fioletowa - symbol III	5	21,83	1	4,37	1
Strefa czerwona - symbol IV	2	3,13	2	3,13	2
Strefa pomarańczowa - symbol V	6	5,03	3	2,51	2
Suma/Średnia	16	6	6	2	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Planów Odnowy Miejscowości, www.krajenka.pl

Podsumowanie

W podsumowaniu dokonano zestawienia problemów występujących w poszczególnych sferach. Jednostkom, które posiadały więcej problemów w poszczególnych sferach niż średnia liczba negatywnych wskaźników dla wszystkich jednostek, przypisano wartość 1, pozostałym 0. Następnie, mając na uwadze społeczny charakter rewitalizacji, sferze społecznej dano wagę 3. Oznacza to że w kolumnie „Wartość negatywnych wskaźników” wpisano wartość zgodnie ze wzorem:

$$\mathbf{Wnw=3*Ss + Sg+ Sp}$$

Gdzie:

Wnw – wartość negatywnych wskaźników

Ss – Sfera społeczna

Sg- Sfera gospodarcza

Sp- Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Przykładowe obliczenie dla miejscowości Głubczyn:

$$Wnw=3*1+0+1$$

$$Wnw=4$$

Tabela 38: Podsumowanie analizy wskaźnikowej

Jednostka	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcyjna	Wartość negatywnych wskaźników
Augustowo	0	1	0	1
Barankowo	0	1	1	2
Czajcze	0	1	1	2
Dolnik	0	1	0	1
Leśnik	0	1	1	2
Głubczyn	1	0	1	4
Łońsko	0	1	0	1
Krajenka-Wybudowanie	0	0	1	1
Maryniec	0	0	1	1
Paruszka	1	1	0	4
Podróżna	0	1	0	1
Pogórze	1	1	0	4
Skórka	1	0	1	4
Śmiardowo Krajeńskie	0	1	1	2
Tarnówczyn	1	0	1	4
Wąsoszki	0	0	0	0
Żeleźnica	1	1	0	4
średnia				2,24

Źródło: opracowanie własne

Tabela 39: Podsumowanie analizy wskaźnikowej dla miasta Krajenka

Jednostka	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcyjna	Wartość negatywnych wskaźników
Strefa niebieska - symbol I	0	1	0	1
Strefa zielona - symbol II	1	0	0	3
Strefa fioletowa - symbol III	0	1	0	1
Strefa czerwona - symbol IV	1	1	1	5
Strefa pomarańczowa - symbol V	0	1	1	2
Średnia				2,40

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie zastosowanej metodologii można stwierdzić, że największe natężenie negatywnych zjawisk występuje w jednostkach Głubczyn, Paruszk, Pogórze, Skórka, Tarnówczyn, Żelaźnica, a na terenie miasta Krajenka w strefie zielonej (II) i czerwonej (IV).

Zgodnie z zapisami *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020* jako obszar zdegradowany można wyznaczyć jednostkę cechującą się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej dodatkowej sferze. Biorąc pod uwagę ten warunek jako **obszary zdegradowane** w gminie Krajenka wyznacza się jednostki: **Głubczyn, Paruszk, Pogórze, Skórka, Tarnówczyn, Żelaźnica oraz strefę czerwoną (IV)** w mieście Krajenka.

VI. Pogłębiona charakterystyka obszarów zdegradowanych.

Wyznaczenie obszarów rewitalizacji

Powyższa analiza wykazała, które jednostki i strefy w gminie i w mieście Krajenka wykazują największą liczbę negatywnych wskaźników, które kwalifikują je jako obszary zdegradowane. W celu wyznaczenia obszarów rewitalizacji przeprowadzono poniżej analizę jakościową i ilościową tych obszarów w oparciu o informacje pochodzące od pracowników MGOPS, Powiatowego Urzędu Pracy, sołtysów i innych.

6.1. Strefa czerwona (IV) w mieście Krajenka

Strefa czerwona (IV) w Krajenke położona jest w północno – wschodniej części miasta i wyznaczają ją następujące granice: od północy ul. Jagiełły, od wschodu granice administracyjne gminy, od południa korytarz rzeki Głomia, od zachodu ul. Sienkiewicza. Na tym obszarze znajdują się także ulice: Winiary, Ogrodowa, Toruńska, Targowa, Łódzka, Końcowa, Poprzeczna, Cierpienia, Rynek, Kościeleckiego, Kościuszki, Działkowa, Okrężna, Sikorskiego, Matejki.

Jest to obszar intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej zamieszkiwany przez 640 osób. Problemy społeczne występujące na tym obszarze są związane z długotrwałym bezrobociem (57,14% bezrobotnych z tego

terenu) oraz niskimi dochodami rodzin, co zmusza mieszkańców do korzystania ze wsparcia MGOPS (8,13% osób zamieszkujących strefę). Wartości te są poniekąd spowodowane lokalizacją na tym obszarze budynków socjalnych, do których kierowane są osoby niesamodzielne i ubogie z obszaru całego miasta.

Według informacji uzyskanych od pracowników MGOPS trudna sytuacja osób zamieszkujących tę strefę jest spowodowana bezrobociem, niepełnosprawnością, długotrwałą lub ciężką chorobą oraz w nieco mniejszym stopniu bezradnością w sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego.

Problem bezrobocia (9,84% mieszkańców strefy) wynika w głównej mierze w niskich kwalifikacji zawodowych mieszkańców oraz niemożności podjęcia pracy z powodu stanu zdrowia. Ponad połowa osób bezrobotnych ze strefy czerwonej (II) – 57,14% w liczbie bezrobotnych i 5,63% w liczbie ludności tego obszaru - to osoby niemogące znaleźć zatrudnienia dłużej niż 12 miesięcy. Sytuacja ta wpływa na zmniejszenie dochodów osób i rodzin zmuszając je do życia w ubóstwie, przez co 8,13% mieszkańców strefy czerwonej korzysta ze wsparcia MGOPS.

Zajmujący się tym obszarem pracownicy MGOPS podkreślają, że mieszkańcy strefy czerwonej wyrażają chęć i gotowość do aktywnego uczestnictwa w organizowanych projektach społecznych oraz życiu miasta lecz brak im pewności siebie i boją się odrzucenia przez resztę społeczności miasta. Choć pragną zmian często brakuje im pomysłów i motywacji do ich realizacji. Konieczne jest więc podjęcie działań ukierunkowanych nie tylko na aktywizację zawodową mieszkańców strefy czerwonej lecz również mających na celu ich integrację z pozostałymi mieszkańcami miasta Krajenka.

Oprócz negatywnych zjawisk w sferze społecznej w strefie czerwonej duża liczba problemów wynika z zagospodarowania i jakości przestrzeni. Stan budynków i dróg jest zróżnicowany, od bardzo dobrego do fatalnego (spękane mury, zniszczona elewacja, brak utwardzenia dróg czy chodników). Budynki o najlepszym stanie technicznym są położone głównie we wschodniej części obszaru, natomiast im bliżej centrum, tym zabudowa jest bardziej zdegradowana, a przestrzeń nie zachęca do przebywania w niej: brakuje miejsc, w których mieszkańcy mogliby się spotykać i wspólnie integrować, takich jak plac, skwer czy obiekty sportowo - rekreacyjne. Niski standard budynków socjalnych oraz ich nieestetyczny wygląd niekorzystnie wpływa na samopoczucie osób

i rodzin je zamieszkujących. Z powodu braku centralnego ogrzewania oraz nieszczelnych okien budynki socjalne nie zapewniają odpowiednich temperatur, a częste awarie sieci technicznej i sanitarnej ograniczają możliwość mieszkańców do korzystania z podstawowych urządzeń i udogodnień. Często występują przerwy w dostawie wody czy prądu na czas eliminacji usterki, co pogłębia niezadowolenie osób zamieszkujących budynki socjalne i obniża ich jakość życia.

Jakość i standard otoczenia, w którym żyją mieszkańcy wpływa pośrednio na sposób w jaki postrzegają samych siebie – jako margines społeczeństwa, który nie ma znaczenia w porównaniu z innymi grupami społecznymi. Taki pogląd może prowadzić do pogłębiania problemów społecznych. Pracownicy MGOPS pracujący na tym obszarze podkreślają, że same działania społeczne, „miękkie” nie będą w stanie do końca zmotywować mieszkańców budynków socjalnych – potrzebują oni widocznego, namacalnego dowodu działań rewitalizacyjnych na ich życie.

Niższa jakość życia mieszkańców obszaru czerwonego wynika również z niskiej estetyki i funkcjonalności otaczającej ich przestrzeni. Na powierzchni 38,08 ha strefy czerwonej znajdują się jedynie dwa tereny publiczne: okolice kościoła pw. Św. Józefa Robotnika oraz skwer otoczony ulicami Winiary i Kościuszki. Żaden z tych terenów nie zachęca do przebywania w jego przestrzeni. Teren wokół kościoła to utwardzony plac z kostki kamiennej, ze stosunkowo niewielkim udziałem roślinności oraz ławeczkami, na którym mieszkańcy rzadko się zatrzymują. Taka sama sytuacja występuje w przypadku skweru przy ulicach Winiary i Kościuszki – na cały teren zielony składa się trawnik, kilka nieutwardzonych ścieżek spacerowych, drzewa i ławeczki. Z powyższych powodów mieszkańcy strefy czerwonej, zwłaszcza dzieci i młodzież, niechętnie przebywają w tej przestrzeni w czasie wolnym. Ponadto wielkość tych terenów uniemożliwia organizację wydarzeń społeczno – kulturalnych dla większej liczby osób. Ich powierzchnia wynosi łącznie 0,7 ha (wartość liczona razem z istniejącymi na nich obiektami) dlatego działania przeznaczone dla większej grupy uczestników muszą odbywać się na terenie parku i Amfiteatru przy ul. Szkolnej (strefa fioletowa). Z tego powodu konieczne będzie zapewnienie odpowiedniej jakości zagospodarowania przestrzeni zarówno w strefie czerwonej jak i fioletowej. Przeniesienie części działań skierowanych na zwiększenie aktywności i zaangażowania mieszkańców strefy czerwonej na inny obszar miasta może sprzyjać włączeniu do działań rewitalizacyjnych szerszej grupy społeczności lokalnej.

Uczestnictwo innych grup społecznych w wydarzeniach organizowanych dla osób zagrożonych wykluczeniem pozwoli na zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat problemów dotyczących osoby wykluczone, a w konsekwencji może sprzyjać ograniczeniu marginalizacji osób ze strefy czerwonej.

Aby wyprowadzić ten obszar ze stanu kryzysowego należy podjąć działania społeczne mające na celu zmniejszenie ubóstwa mieszkańców, motywujące ich do podejmowania własnych inicjatyw oraz integracji z pozostałą społecznością miasta. Aby zwiększyć dochody mieszkańców konieczna będzie aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych. Wpływ na integrację społeczności lokalnej można osiągnąć nie tylko poprzez organizację wspólnych inicjatyw i imprez, ale również poprzez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury i estetyki przestrzeni (np. budowę placu zabaw, czy siłowni zewnętrznej).

6.2. Głubczyn

Jest to wieś położona na południe od miasta Krajenka, we wschodniej części gminy wokół gminnego jeziora o powierzchni 9 ha. W niewielkiej odległości znajdują się również dwa prywatne jeziora Głubczyn Mały i Głubczyn Wielki. Wieś zamieszkuje 496 osób (stan na 31 XII 2015). Pełni głównie funkcje rolnicze (znajduje się tu kilkanaście bardzo dobrych gospodarstw), mieszkańcy podłączeni są do sieci wodociągowej, gazowniczej i telefonicznej. Do obiektów historycznych zaliczają się budynek szkoły polskiej, kościół p.w. Jana Chrzciciela i dość mocno zniszczony kościół ewangelicki. Do współczesnych obiektów zalicza się Szkoła Podstawowa. Posiada ona salę internetową oraz salę gimnastyczną (z której mieszkańcy mogą korzystać za niewielką opłatą). W 2006 roku w budynku po starej kotłowni, powstała nowoczesna stołówka. Z tego pomieszczenia korzystają także panie z miejscowego KGW.

Głubczyn posiada liczne walory przyrodnicze i kulturowe stwarzające możliwości rozwoju turystyki (obszar chronionego krajobrazu, sąsiedztwo Natura 2000) oraz stanowi bardzo atrakcyjne miejsce do zamieszkania. Mieszkańcy są zintegrowani i kultywują lokalne tradycje. We wsi prężnie działa Rada Sołecka, Stowarzyszenie Pomocy Szkole, Koło Gospodyń Wiejskich, LZS „Piast”, Parafia. Mieszkańcy pomagają sobie wzajemnie i wspólnie wykonują prace na rzecz wsi.

Najpoważniejszym problemem społecznym dotykającym tę miejscowość jest bezrobocie, szczególnie długotrwałe (jest to 60,87% osób bezrobotnych). Większość mieszkańców utrzymuje się z pracy na roli, z pracy najemnej w firmach miejscowych i okolicznych, rent i emerytur oraz zasiłków dla bezrobotnych. Osoby młode bardzo często wyjeżdżają do pracy zarobkowej poza granicami kraju. Jak wynika z wniosków wyciągniętych przez pracowników MGOPS choć mieszkańcy wykazują chęć znalezienia zatrudnienia, są to głównie osoby starsze, które nie wiedzą jak się podjąć tego zadania - jak pisać CV, gdzie szukać ofert pracy, itp.

Społeczność lokalna dba o wspólną przestrzeń, wieś jest czysta i uporządkowana. Najbardziej zaniedbanymi terenami są okolice jeziora w centrum oraz ruin kościoła ewangelickiego. Często zgłaszaną przez mieszkańców Głubczyna potrzebą i propozycją jest stworzenie miejsca integracji i organizacji wydarzeń społeczno – kulturalnych. Społeczność lokalna jest zintegrowana i zaangażowana w prace na rzecz wsi, mieszkańcy aktywnie uczestniczą w pracach dla dobra wspólnego i we wspólnych spotkaniach. Obecnie korzystają oni z sal udostępnianych przez Szkołę Podstawową, a mniejsze grupy korzystają ze stołówki w budynku po starej kotłowni. Dla mieszkańców Głubczyna jest to rozwiązanie niewystarczające i ograniczające możliwości ich rozwoju w sferze społeczno – kulturalnej, dlatego na terenie wsi istnieje potrzeba stworzenia obiektu infrastruktury publicznej służącego jako miejsce spotkań, integracji mieszkańców oraz organizowanych przez nich imprez. Dzięki temu działaniu mieszkańcy Głubczyna nie tylko uzyskaliby dostęp do miejsca, gdzie mogą swobodnie organizować przedsięwzięcia społeczno-kulturalne, ale również zachęciłoby ich do podtrzymywania wysokiej aktywności i zaangażowania w rozwój miejscowości. Mieszkańcy prowadzili dialog z władzą wsi o możliwości budowy świetlicy wiejskiej, która byłaby lokalnym centrum działalności kulturalnej i społecznej oraz której można byłoby organizować spotkania sołeckie czy prowadzić zajęcia dla dzieci i mieszkańców. Jednakże ze względu na kosztowność inwestycji i brak wystarczających środków gminy, do tej pory nie podjęto kroków związanych z realizacją tego projektu.

W Głubczynie nie ma zapewnionych powiązań komunikacji publicznej PKS czy PKP, transport w całości opiera się o prywatne samochody. Zorganizowano jedynie dowóz dzieci do Piły i z Piły raz dziennie.

Zjawiska kryzysowe związane ze sferą społeczną są rozłożone równomiernie w przestrzeni miejscowości, dlatego w przypadku Głubczyna wskazane jest objęcie całego obszaru działaniami rewitalizacyjnymi. Do największych problemów na terenie sołectwa należy duże nagromadzenie zjawisk kryzysowych związanych ze sferą społeczną. Problemy te dotyczą mieszkańców sołectwa, a zatem projekty służące eliminacji negatywnych zjawisk kierowane będą w szczególności do nich. W związku z powyższym przy wyznaczaniu powierzchni obszaru rewitalizacji uwzględniono jedynie powierzchnię zabudowań na terenie miejscowości.

Rysunek 6: Głubczyn

Źródło: geoportal.gov.pl

6.3. Skórka

Jest to największa pod względem powierzchni wieś w gminie, położona w połowie drogi między Piłą a Krajenką, na trasie kolejowej Piła – Złotów. Posiada dwadzieścia ulic, liczne przysiółki i wybudowania, położone przy drodze nr 188. Miejscowość wyposażona jest w wodociągi, sieć gazowniczą, kilka placówek handlowych. Istnieją tu szkoła podstawowa i przedszkole. We wsi istnieje kilka firm prywatnych, do największych należą Transpil Waldemara Bocheńskiego, „Miralex” Sławomira Łaguna, zakład kamieniarski Stanisława Bujnickiego, „D.M.-POL”, którego właścicielem jest Belg, Dominique Lejeune. Bardzo intensywny rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz napływ ludności z Piły powoduje, że zdecydowana większość mieszkańców wsi pracuje poza rolnictwem.

Przez wieś przepływa rzeka Głomia. Na niej znajduje się dawny młyn, który został przerobiony na hotel, wokół którego rozciągają się tereny rekreacyjne. Atrakcyjność wsi podnosi bliskość Jeziora Wapieńskiego. Jezioro, zielen, a także położenie przy drodze wojewódzkiej powodują, że we wsi wciąż przybywa nowych mieszkańców. W miejscowości chętnie budują się mieszkańcy miast - w ostatnich latach powstało przynajmniej 30 nowych domów.

Mieszkańcy są ze sobą mocno zintegrowani, aktywnie udzielają się w lokalnych grupach społecznych: Towarzystwie Przyjaciół Skórki, Kole Łowieckim „Hubert”, Klubie Jeździeckim „Gonitwa”, Chórze „Kalina”, Drużynie Piłki Nożnej, Radzie Rodziców w Publicznej Szkole Podstawowej i Przedszkolu Publicznym, Radzie Parafialnej. Chętnie podejmują czyny społeczne na rzecz wsi, w tym: porządkowanie terenów, wykonanie urządzeń na boisku sportowym, prace ziemne na cmentarzu, wykonanie projektu zieleni i małej architektury przystanku autobusowego, zbiórka złomu. Dość odczuwalnym problemem wielokrotnie zgłaszanym przez mieszkańców do sołtysa i pracowników urzędu gminy na przestrzeni kilku ostatnich lat jest brak świetlicy wiejskiej. Obecnie spotkania i imprezy lokalne odbywają się przy szkole podstawowej, jednak są one ograniczone koniecznością dostosowania godzin korzystania z wynajmowanych pomieszczeń do zajęć lekcyjnych. Zapewnienie odpowiedniego miejsca spotkań i integracji jest ważne ze względu na szybki rozwój miejscowości i dynamicznie rosnącą liczbę nowych mieszkańców, których należy zachęcać do nawiązywania relacji ze stałymi mieszkańcami Skórki.

Do problemów jednostki należy zaliczyć przede wszystkim dość wysoki udział osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców (4,38%) i udział długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bez zatrudnienia (64,29%), które do pewnego stopnia wpływają na porównywalny do bezrobocia odsetek liczby osób korzystających ze wsparcia MGOPS (4,23% mieszkańców jednostki) - część osób długotrwale bezrobotnych jest uprawniona do pobierania zasiłku. Według informacji pracowników MGOPS osobami długotrwale bezrobotnymi na terenie Skórki są najczęściej kobiety, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia na czas jego wychowywania (najczęściej do chwili aż dziecko zacznie uczęszczać do przedszkola lub szkoły podstawowej).

Do potencjałów miejscowości należą liczne tereny leśne i położenie w pobliżu jeziora, które stwarzają warunki do rozwoju turystyki. Atrakcje stanowią zabytki we wsi i okolicznych miejscowościach (Maryńcu i Głubczynie), ośrodek jazdy konnej w Rogownicy, ośrodek sportowy we wsi (bez zaplecza sanitarnego i utwardzonych dróg dojazdowych). Bazę noclegowa stanowi jedno gospodarstwo agroturystyczne. Ze względu na brak miejsc noclegowych, lokali gastronomicznych oraz brak bezpiecznych miejsc kąpielowych przy jeziorze turystyka w miejscowości Skórka nie może się rozwijać.

Rysunek 7: Skórka

Źródło: geoportal.gov.pl

6.4. Tarnówczyn

Jest to najmłodsza miejscowość w gminie. Osadnictwo na jej terenach zaczęło się na początku XX wieku, wcześniej obszar ten porośnięty był potężnymi borami. Lasy stopniowo wycięto, a grunty po nich zostały przeznaczone pod rolnictwo. Wieś zamieszkuje 42 osoby - są to potomkowie rodzin przybyłych w 1945 roku z różnych stron Polski: z kieleckiego, krakowskiego, konińskiego, poznańskiego. Wieś składa się z 10 zabudowań i aż dziewięć z nich to wzorcowe gospodarstwa rolne. Ze względu na

rozzrzenie zabudowań w przestrzeni nie wykształciło się centralne miejsce spotkań, niemniej jednak mieszkańcy dobrze się znają i żyją w zgodzie.

Wśród mieszkańców dwie osoby są zarejestrowane jako bezrobotne (4,76%), jednak żadna z nich nie jest osobą długotrwale bezrobotną (0%), dlatego zakłada się, że jest to tylko sytuacja przejściowa. Cztery korzystają ze wsparcia pomocy społecznej (9,52%), z tytułu macierzyństwa. W analizowanym okresie stwierdzono popełnienie jednego przestępstwa, jednak w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wskaźnik ten osiągnął wartość 23,81 przestępstw/1000 osób.

Wysokie wartości wskaźników określających negatywne zjawiska w sferze społecznej w Tarnówczynie wynikają przede wszystkim z niewielkiej liczby mieszkańców. Nie widzi się zasadności do prowadzenia działań rewitalizacyjnych, które byłyby skierowane tylko do dwóch osób w całej wsi.

Rysunek 8: Tarnówczyn

Źródło: geoportal.gov.pl

6.5. Żelaźnica

Jednostka jest położona przy drodze wojewódzkiej nr 188, trzy kilometry od miasta Krajenka i przepływa przez nią rzeka Głomia. Obok rozciąga się las posadzony po II wojnie światowej na nieurodzajnych glebach kilku sąsiednich wsi. Miejscowość liczy 119 mieszkańców.

Najciekawszym obiektem są zabudowania młyńskie, które powstały prawdopodobnie w połowie XIX wieku. Zdecydowana większość budynków pochodzi sprzed wojny, w ostatnich latach powstały tylko cztery nowe domy. Wieś jest wyposażona w sieć wodociągową i telefoniczną. Do ostatnich inwestycji przeprowadzanych na terenie Żelaźnicy należy rozbiórka remizy strażackiej i wybudowanie na jej miejscu świetlicy wiejskiej.

Z powodu słabej jakości gleb (V i VI klasa) niewiele osób utrzymuje się z rolnictwa. Z powodzeniem natomiast funkcjonuje zakład stolarski Zbigniewa Barana, a od niedawna w byłej szkole ulokowało się studio nagrań.

Pięć osób jest zarejestrowanych jako bezrobotne, natomiast dwie z nich to osoby długotrwale bezrobotne (40% bezrobotnych w jednostce). Dość duży odsetek osób w stosunku do liczby mieszkańców korzysta z pomocy MGOPS (10,92% - 13 osób).

Żelaźnica została zaliczona do obszarów zdegradowanych również ze względu na niewielką liczbę podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na jej terytorium (33,61 podmiotów/1000 mieszkańców).

Na terenie Żelaźnicy nie ma dróg wyposażonych w chodniki czy oświetlenie, co zmniejsza bezpieczeństwo mieszkańców, zwłaszcza po zmroku. Stan nawierzchni drogi wojewódzkiej jest bardzo dobry, niestety w pozostałych drogach występują ubytki. Obejścia domów są schludne i zadbane, mieszkańcy bardzo dbają o porządek na terenie swojej wsi.

Rysunek 9: Żelaźnica

Źródło: geoportal.gov.pl

6.6. Paruszka

Paruszka położona jest w zachodniej części gminy w odległości 7,5 km od miasta Krajenka. Wieś ta należy do jednej z sześciu w gminie o historycznym układzie ruralistycznym o kształcie owalnicy. Zachowało się 16 zabytkowych domów w tym 2 budynki gospodarskie, w większości zbudowanych na początku XX w., kościół filialny z początku XX w., szkoła wybudowana w 1913 r. oraz zabytkowy cmentarz ewangelicko-augsburski z 2 połowy XIX w.

W 2015 r. jednostka liczyła 431 mieszkańców. Głównym źródłem utrzymania jest rolnictwo, kilka firm usługowych (zakład tynkarski, sklep, firma transportowa) oraz gospodarstwo agroturystyczne. W porze letniej i jesiennej mieszkańcy dorabiają przy zbiorze runa leśnego. Młodzi mieszkańcy często wyjeżdżają zarobkowo poza granice kraju i gminy. 2,78% mieszkańców (12 osób) było w 2015 r. zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Złotowie jako osoby bezrobotne. Dokładnie 50% z nich nie posiada zatrudnienia dłużej niż 12 miesięcy – są to przede wszystkim kobiety. Dodatkowym problemem społecznym charakteryzującym miejscowość jest największy w gminie udział osób korzystających z pomocy społecznej – 11,14% mieszkańców (48 osób) jest wspieranych przez MGOPS z różnych powodów. Głównymi odbiorcami

pomocy są rodziny bezrobotne wielodzietne, niepełne, niepełnosprawne oraz emeryci i renciści.

Według informacji Urzędu Gminy i Miasta mieszkańcy Paruszki są zintegrowani i kultywują tradycję. We wsi działa Rada Sołecka, Rada Kościelna, Koło Młodzieżowe. Mieszkańcy pomagają sobie wzajemnie i wspólnie wykonują prace na rzecz wsi.

Oprócz problemów społecznych w jednostce zidentyfikowano problemy natury gospodarczej wynikające z małej liczby podmiotów – na terenie miejscowości zlokalizowano 10 przedsiębiorstw, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców daje 23,20 podmiotów gospodarczych – jest to druga najniższa wartość tego wskaźnika w całej gminie (mniejszą wartość osiąga tylko Łońsko – 0). Mała liczba miejsc zatrudnienia zmusza mieszkańców jednostki do poszukiwania zatrudnienia w innych jednostkach lub poza granicami gminy.

Niewątpliwą zaletą jednostki jest jej położenie i warunki przyrodnicze. Teren okolicy wsi zajmują lasy, pola uprawne i łąki, graniczy on również z obszarem chronionym Natura 2000, która obejmuje południowo-zachodnią części gminy. Tereny te stały się częścią bardzo rozległego obszaru „Puszczy nad Gwdą” (PLB300012), dzięki czemu Paruszka ma predyspozycje do rozwoju turystyki oraz agroturystyki – w jednostce istnieje już jedno gospodarstwo agroturystyczne „Hodowla koni hanowerskich i holsztyńskich Anna Piwońska Stajnia „OXER”.

Rysunek 10: Miejscowość Paruszka

Źródło: geoportal.gov.pl

6.7. Pogórze

Pogórze leży w północno – zachodniej części gminy Krajenka. W 2015 r. zamieszkiwało go 135 osób. Głównym źródłem utrzymania mieszkańców jest rolnictwo oraz praca w usługach i firmach produkcyjnych zlokalizowanych poza jednostką. Mimo małej liczby podmiotów gospodarczych (na terenie Pogórze zarejestrowane są trzy przedsiębiorstwa – 22,22 podmioty gospodarcze/1000 osób) bezrobocie w jednostce jest niewielkie – tylko 4 osoby (2,96% mieszkańców miejscowości) były zarejestrowane w PUP w Złotowie, z czego 1 jako osoba długotrwale bezrobotna (kobieta).

Zjawiskami kryzysowymi w Pogórze są stosunkowo wysoki odsetek popełnionych przestępstw (5 przestępstw w 2015 r. - 37,04 przestępstw/1000 mieszkańców) oraz duża liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej (14 osób – 10,37% mieszkańców). Beneficjentami pomocy społecznej są przede wszystkim osoby ubogie, starsze i rodziny wielodzietne (MGOPS).

Ze względu na bardzo rozrzuconą zabudowę złożoną z pojedynczych gospodarstw rolnych mieszkańcy znają się, ale nie utrzymują ze sobą silnych więzi sąsiedzkich. Nie działają tutaj żadne organizacje czy lokalne grupy, takie jak Koło Gospodyń Wiejskich.

Pogórze, dzięki dużym powierzchniom rolnym i leśnym (w południowej części jednostki) posiada warunki do rozwijania działalności agroturystycznej.

Rysunek 11: Miejscowość Pogórze

Źródło: geoportal.gov.pl

Na podstawie analizy ilościowej zaprezentowanej w delimitacji obszarów zdegradowanych oraz analizie jakościowej przedstawionej w niniejszym rozdziale jako obszary rewitalizacji wyznaczono obszary rewitalizacji obejmujące jednostki Głubczyn, Skórka, Paruszka oraz strefę czerwoną (IV) w mieście Krajenka. Pozostałe obszary zdegradowane odrzucono po rozpatrzeniu wskaźników – uznano za niezasadne prowadzenie działań rewitalizacyjnych na obszarach, których liczba, np. osób bezrobotnych wynosi 2 (Tarnówczyn) lub 4 (Pogórze) czy na których popełniono niewielką liczbę przestępstw (2 – Żelaźnica), lecz ze względu na niewielką liczbę ludności udział wartości tych wskaźników jest wysoki i pozwolił na zaklasyfikowanie tych jednostek do obszarów zdegradowanych. Ponadto, w miejscowości Pogórze podejmowanie kompleksowych działań społecznych byłoby niezwykle trudne, ze względu na rozproszoną zabudowę składającą się z pojedynczych gospodarstw

domowych oraz brak infrastruktury publicznej, w której można by prowadzić projekty społeczne. Ze względu na natężenie negatywnych zjawisk kryzysowych na tym obszarze władze Miasta i Gminy Krajenka powinny prowadzić działania społeczne jednak nie powinny być to typowe projekty rewitalizacyjne – ze względu na małą liczbę ludności oraz jej rozproszenie w przestrzeni jednostki podejmowane działania powinny mieć raczej charakter indywidualny.

Wyznaczony obszar rewitalizacji w miejscowościach Głubczyn, Skórka, Paruszka oraz strefa czerwona (IV) będzie obejmować wszystkich mieszkańców. Ze względu na ich gęstą zabudowę i brak pojedynczych gospodarstw położonych w znacznym oddaleniu wyznaczenie powierzchni obszarów rewitalizacji ograniczono do terenów zabudowanych.

Wyznaczony w ten sposób obszar rewitalizacji spełnia wymagania *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020* dotyczące procentowego udziału ludności i powierzchni obszarów rewitalizacji w stosunku do liczby ludności i powierzchni całej gminy.

Tabela 40: Spełnienie warunku procentowego przy wyznaczeniu obszarów rewitalizacji

Obszar rewitalizacji	Liczba ludności (os.)	Udział liczby ludności OR w ogólnej liczbie ludności gminy	Powierzchnia (ha)	Udział powierzchni OR w stosunku do powierzchni całej gminy
Głubczyn	496	6,55%	50,37	0,26%
Skórka	639	8,44%	128,89	0,67%
Paruszka	431	5,69%	17,41	0,09%
Strefa czerwona (IV)	640	8,45%	38,08	0,20%
Suma	2206	29,14%	234,75	1,22%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Krajenka, 2015

Powyższe opisy charakteryzujące obszar rewitalizacji pełnią jednocześnie funkcję pogłębionej analizy kwestii społecznych dla określenia potrzeb podjęcia działań o charakterze społecznym, co pozwoli na przygotowanie działań rewitalizacyjnych o

bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i oddziaływaniu (*Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*).

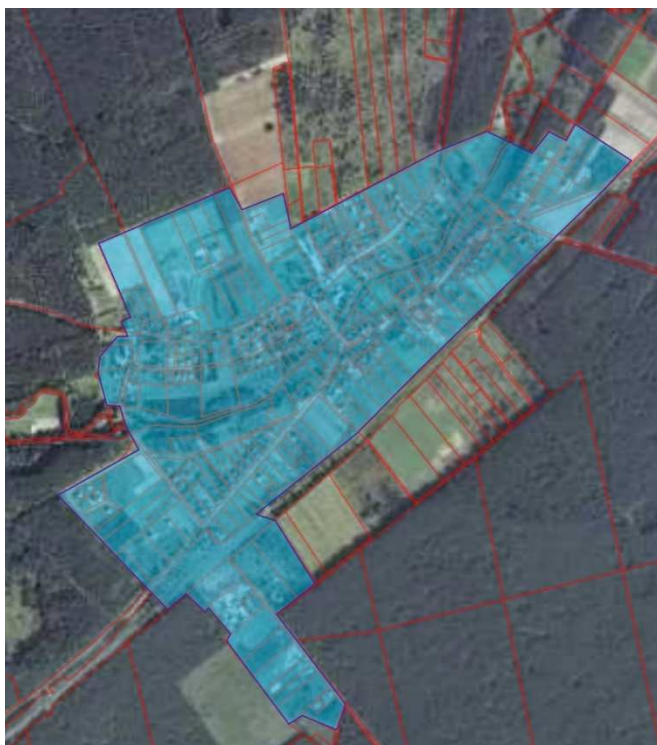
Rysunek 12: Obszar rewitalizacji w mieście Krajenka – strefa czerwona

Źródło: geoportal.gov.pl

Rysunek 13: Obszar rewitalizacji w Głubczynie

Źródło: geoportal.gov.pl

Rysunek 14: Obszar rewitalizacji w Skórcze

Źródło: geoportal.gov.pl

Rysunek 15: Obszar rewitalizacji w Paruszcze

Źródło: geoportal.gov.pl

VII. Wizja i cel programu rewitalizacji dla Miasta i Gminy Krajenka

Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji:

Dzięki prowadzonym w ramach programu rewitalizacji projektom podniosła się jakość i standard życia mieszkańców obszarów rewitalizowanych dzięki zmniejszeniu poziomu ubóstwo, co osiągnięto dzięki zwiększeniu kompetencji zawodowych i konkurencyjności na rynku pracy osób bezrobotnych i zagrożonych ubóstwem.

Przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych na wyznaczonych terenach pozwoliło na zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnych w zakresie bezpieczeństwa, możliwości spędzania wolnego czasu, zatrudnienia i włączenia społecznego. Dzięki realizacji projektów rewitalizacyjnych powstały atrakcyjne przestrzenie publiczne, natomiast obiekty użyteczności publicznej zostały wyremontowane, zmodernizowane i wyposażone w odpowiedni sprzęt, co zachęciło mieszkańców do korzystania z nich i integracji. Budynki te pełnią również funkcje edukacyjno – szkoleniowe. W wyniku przeprowadzonych szkoleń mających na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych i wiedzy mieszkańców oraz działań aktywizujących osoby nie mogące znaleźć przez dłuższy okres pracy zmniejszono poziom bezrobocia i liczbę osób korzystających ze wsparcia MGOPS.

Przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych przyczyniło się do ograniczenia występowania zjawisk kryzysowych na terenach Skórki, Głubczyna, Paruszki i w strefie czerwonej (IV) w mieście Krajenka. Obszary te po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych postrzegane są jako atrakcyjne jednostki charakteryzujące się niskim bezrobociem, dużą przedsiębiorczością, ciekawą i bogatą przestrzenią oraz silnymi więziami społecznymi i dużą aktywnością mieszkańców.

Celem strategicznym Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krajenka jest podniesienie jakości życia mieszkańców obszarów rewitalizowanych. Zostanie on osiągnięty dzięki realizacji następujących **kierunków działania:**

- 1) Aktywizację zawodową osób bezrobotnych,

- 2) Podniesienie kompetencji zawodowych osób zagrożonych ubóstwem (aby mogły znaleźć lepszą pracę),
- 3) Podniesienie standardu i jakości przestrzeni obszarów rewitalizowanych,
- 4) Zwiększenie integracji mieszkańców obszarów rewitalizacji z pozostałymi mieszkańcami miasta i gminy.

VIII. Lista planowanych projektów

Każdemu z wyznaczonych kierunków działania przypisano co najmniej jeden projekt kluczowy i/lub uzupełniający.

PROJEKT 1: PRZEBUDOWA I MODERNIZACJA BUDYNKÓW SOCJALNYCH BĘDĄCYCH WŁASNOŚCIĄ GMINY I MIASTA KRAJENKA	
Miejsce realizacji	Krajenka, ul. Władysława Jagiełły 9, ul. Ogrodowa 3 (strefa czerwona)
Podmiot realizujący zadanie	Urząd Miasta i Gminy Krajenka, Komunalny Zakład Użyteczności Publicznej
Zakres projektu	<p>W ramach przedsięwzięcia planuje się realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozbiórkę części budynków nie nadających się do przebudowy - przebudowę pomieszczeń - wymianę instalacji technicznych i sanitarnych, założenie centralnego ogrzewania - wymianę dachów i podłóg, malowanie ścian - wymianę stolarki okiennej i drzwi - dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych (m.in. montaż podjazdu do wózków inwalidzkich) - zagospodarowanie działek, na których stoją budynki socjalne pod rekreację i wypoczynek dla mieszkańców budynków

	socjalnych
Planowany termin realizacji	Rozpoczęcie: 2017 Zakończenie: 2022
Szacowana wartość	950 000,00 zł
Proponowane źródła finansowania	- WRPO 2014+ - wkład własny gminy
Prognozowane rezultaty	<p>Efektami realizacji projektu będzie podwyższenie standardu mieszkań, ograniczenie strat ciepła oraz poprawa estetyki przestrzeni. W wyniku przeprowadzonych działań nastąpi poprawa warunków życia osób najuboższych. Dzięki zagospodarowaniu działek, na których stoją budynki socjalne ich mieszkańcy zyskali miejsce wypoczynku i nowe możliwości integracji.</p> <p>Projekt przyczyni się do realizacji celów, jakimi są integracja społeczności lokalnej, podwyższenie jakości i standardu życia mieszkańców oraz zmniejszenie wykluczenia społecznego osób najuboższych.</p>
Wskaźniki produktu	- liczba zmodernizowanych budynków – 2 szt.
Wskaźniki rezultatu	- poprawa warunków życia mieszkańców – badania opinii mieszkańców
Sposób monitorowania wskaźników	Wskaźniki produktu będą mierzone na podstawie zakończonych prac budowlanych, które sprawdzane będą na podstawie protokołów zdawczo - odbiorczych. Aby zmierzyć rezultat projektu po zakończeniu prac remontowo – modernizacyjnych zostaną przeprowadzone wywiady środowiskowe przez

	pracowników MGOPS, w których mieszkańcy budynków socjalnych zostaną poproszeni o określenie czy nastąpiła poprawa warunków ich życia i w jakim stopniu.
--	---

PROJEKT 2: DZIAŁANIA NA RZECZ AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ I PODNIESIENIA KOMPETENCJI ZAWODOWYCH MIESZKAŃCÓW OBSZARÓW REWITALIZOWANYCH

Miejsce realizacji	Krajenka – strefa czerwona, Głubczyn, Skórka, Paruszka
Podmiot realizujący zadanie	Urząd Miasta i Gminy Krajenka, MGOPS, PUP w Złotowie
Zakres projektu	<p>W ramach przedsięwzięcia zakłada się realizację m.in. następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, w tym osób długotrwale pozostających bez zatrudnienia i osób po 50. roku życia - ułatwianie powrotu do aktywności zawodowej osób sprawujących opiekę nad dziećmi - prowadzenie kursów i szkoleń podnoszących kompetencje osób uczestniczących w zajęciach (wszyscy chętni mieszkańcy obszarów rewitalizacji, pierwszeństwo będą miały osoby żyjące w ubóstwie lub nim zagrożone)
Planowany termin realizacji	<p>Rozpoczęcie: 2018</p> <p>Zakończenie: 2023</p>
Szacowana wartość	250 000,00 zł
Proponowane	WRPO 2014+

<p>źródła finansowania</p>	<p>Powiatowy Urząd Pracy</p> <p>Wkład własny gminy</p>
<p>Prognozowane rezultaty</p>	<p>Efektami realizacji przedsięwzięcia będzie ograniczenie skali zjawiska bezrobocia na terenie obszaru rewitalizacji i Gminy oraz podniesienie kompetencji osób ubogich, co pozwoli im na znalezienie pracy na bardziej dochodowym stanowisku.</p> <p>Ograniczona w ten sposób zostanie skala ubóstwa, a także podniesione zostaną kwalifikacje zawodowe uczestników kursów. Wszystkie te działania doprowadzą w dłuższej perspektywie czasu do podniesienia pewności siebie osób ubogich i byłych bezrobotnych, a w konsekwencji do większego zainteresowania udzielaniem się w życiu społecznym i nawiązywaniu nowych relacji międzyludzkich.</p> <p>Planowane kierunki działań obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> - diagnozę indywidualnych potrzeb i potencjałów uczestników projektu, - podnoszenie lub zmianę kwalifikacji zawodowych oraz ich lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy, - pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego, wspieranie samozatrudnienia i powstawania nowych miejsc pracy, - pracę socjalną, - usługi asystenckie, w tym m.in. usługi asystenta osoby niepełnosprawnej, asystenta rodziny, - inicjatywy przygotowujące do podjęcia zatrudnienia (m.in. staże, praktyki zawodowe), - poradnictwo psychologiczne, prawne i obywatelskie, - kursy i szkolenia, mające na celu nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji

Wskaźniki produktu	- liczba przeprowadzonych kursów i szkoleń podnoszących kompetencje zawodowe – 16 szt./rok – 96 szt. w całym okresie realizacji projektu
Wskaźniki rezultatu	- spadek bezrobocia z 3,75% w 2015 r. do 3% w 2023 r. - spadek udziału liczby osób korzystających ze wsparcia MGOPS w ogólnej liczbie ludności Gminy z 7,30% w 2015 r. do 6,80% w 2023 r.
Sposób monitorowania wskaźników	Wskaźniki i efekty będą monitorowane poprzez coroczne sprawozdania z przeprowadzanych szkoleń, w których określone będą: miejsce i czas organizacji kursów i szkoleń, ich tematyka, liczba uczestników. Rezultaty projektu będą mierzone poprzez coroczne sprawozdania Zespołu ds. Rewitalizacji ³ z dalszych losów uczestników kursów i szkoleń (czy znalazły pracę, jeśli tak to od kiedy, jeśli nie to czy jej poszukują, czy przeprowadzone szkolenia i kursy przyczyniły się do podjęcia zatrudnienia) oraz pracowników MGOPS na temat liczby osób korzystających ze wsparcia tej instytucji oraz powodów przyznania pomocy.

PROJEKT 3: BUDOWA SAL WIEJSKICH W SKÓRCE I GŁUBCZYNIE

Miejsce realizacji	Skórka, Głubczyn
Podmiot realizujący zadanie	Urząd Miasta i Gminy Krajenka
Zakres projektu	W ramach tego projektu powstaną sale wiejskie, które będą służyć mieszkańcom tych miejscowości jako miejsca szkoleń, spotkań i

³ Zespół ds. Rewitalizacji – komórka, której zadaniem będzie wdrażanie i nadzorowanie poszczególnych projektów oraz prowadzenie aktywnego dialogu z interesariuszami procesu rewitalizacji (szerzej o Zespole ds. Rewitalizacji w rozdz. XIII. System wdrażania Programu Rewitalizacji).

	<p>integracji. Głównym celem tego przedsięwzięcia jest stworzenie odpowiedniej bazy infrastrukturalnej na cele społeczne do prowadzenia m.in. projektów nie-inwestycyjnych realizowanych w ramach Programu Rewitalizacji. Mimo iż w tych jednostkach istnieją budynki publiczne są one przeznaczone na inne cele - są to szkoły i przedszkola oraz obiekty sportowe, w których mieszkańcy nie mogą organizować swobodnie wszystkich planowanych przedsięwzięć ponieważ są ograniczeni czasem trwania zajęć lekcyjnych oraz innymi zajęciami prowadzonymi przez szkołę. Zapewnienie odpowiedniej infrastruktury wraz z wyposażeniem ułatwi różnym grupom mieszkańców organizację różnego typu wydarzeń/warsztatów/działań.</p>
Planowany termin realizacji	Rozpoczęcie: 2017 Zakończenie: 2022
Szacowana wartość	2 100 000,00 zł
Proponowane źródła finansowania	PROW Wkład własny gminy Fundusze sołeckie
Prognozowane rezultaty	W efekcie realizacji projektu powstaną obiekty infrastruktury społecznej, w których będzie można prowadzić projekty społeczne realizowane w ramach Programu Rewitalizacji oraz inne działania/inicjatywy podejmowane przez mieszkańców
Wskaźniki produktu	- wzrost liczby obiektów publicznych z 4 w Skórcie i 3 w Głubczynie w 2015 r. do 5 w Skórcie i 4 w Głubczynie w 2022 r. - liczba zorganizowanych szkoleń i spotkań – 58 szt./rok w każdej jednostce
Wskaźniki	- liczba osób korzystająca z nowych obiektów: Głubczyn – ok. 120

rezultatu	os./miesiąc, czyli ok. 1 440 os./rok; Skórka – ok. 130 os./miesiąc, czyli ok. 1560 os./rok
Sposób monitorowania wskaźników	Rezultaty realizacji projektów będą mierzone na podstawie protokołów zdawczo – odbiorczych oraz sprawozdań sołtysów o użytkowaniu tych obiektów: jaka liczba wydarzeń/spotkań została zorganizowana w świetlicach oraz jaka była liczba ich uczestników.

PROJEKT 4: PRZEBUDOWA I MODERNIZACJA AMFITEATRU WRAZ Z OTOCZENIEM

Miejsce realizacji	Krajenka, ul. Szkolna 21
Podmiot realizujący zadanie	Urząd Miasta i Gminy Krajenka
Zakres projektu	<p>Amfiteatr oraz park w jakim się znajduje, choć są spoza wyznaczonego obszaru rewitalizacji (strefa fioletowa), są niezwykle ważne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz pozostałych mieszkańców miasta i gminy ze względu na pełnione funkcje rekreacyjno-kulturalne: na deskach Amfiteatru odbywają się liczne występy i imprezy o charakterze lokalnym i ponadlokalnym, które przyczyniają się do promocji gminy, zapewniają mieszkańcom rozrywkę oraz sprzyjają nawiązywaniu nowych relacji międzyludzkich. Zaplanowane działania mające na celu integrację mieszkańców (projekt 5: Integracja społeczna mieszkańców) będą się docelowo odbywać na terenie strefy czerwonej, jednak na terenie Amfiteatru i otaczającego go parku będą prowadzone większe wydarzenia – ze względu na brak odpowiedniej wielkości terenów publicznych raz ich wyposażenia na terenie strefy czerwonej organizacja wydarzeń dla większej grupy osób byłaby bardzo trudna i mogłaby stanowić zagrożenie</p>

	<p>dla życia i zdrowia uczestników.</p> <p>Organizowane na terenie Amfiteatru i parku wydarzenia będą skierowane głównie do mieszkańców strefy czerwonej. Biorąc jednak pod uwagę ich lokalizację realizowane działania będą dostępne dla szerszego grona odbiorców, co będzie sprzyjać integracji ludności i zmniejszeniu wykluczenia społecznego.</p> <p>Budynek Amfiteatru wymaga jednak remontu: wymiany sceny i elementów jej towarzyszących, wymiany ławek na widowni, pomalowania elementów metalowych i elewacji ścian. Dodatkowo zaplanowano przeprowadzenie zagospodarowania terenu parku, w którym znajduje się obiekt m.in.: poprowadzenie utwardzonych ścieżek, oświetlenia, wprowadzenie koszy na śmieci i ławek.</p> <p>Realizacja tego projektu będzie miała wpływ na mieszkańców strefy czerwonej oraz pozostałą społeczność Miasta i Gminy – zapewniona zostanie bezpieczna i wysokiej jakości przestrzeń służąca rekreacji, integracji oraz prowadzenia działań społeczno – kulturalnych.</p>
<p>Planowany termin realizacji</p>	<p>Rozpoczęcie: 2017</p> <p>Zakończenie: 2018</p>
<p>Szacowana wartość</p>	<p>300 000,00 zł</p>
<p>Proponowane źródła finansowania</p>	<p>WRPO 2014+</p> <p>Wkład własny gminy</p>
<p>Prognozowane rezultaty</p>	<p>W wyniku przeprowadzonych działań powstanie atrakcyjna przestrzeń na cele kulturalno – integracyjne i rekreacyjne.</p> <p>Projekt przyczyni się do realizacji celu integracja społeczności lokalnej.</p>

Wskaźniki produktu	- powierzchnia zagospodarowanego parku – 4,6 ha
Wskaźniki rezultatu	- liczba osób korzystających z parku – ok. 1 800 os./miesiąc, czyli ok. 21 600 os./rok - liczba zorganizowanych wydarzeń integracyjnych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji – 4 szt./rok
Sposób monitorowania wskaźników	Rezultaty realizacji projektu będą mierzone na podstawie protokołów zdawczo – odbiorczych oraz sprawozdania odpowiednich wydziałów Urzędu Miasta i Gminy Krajenka odnośnie liczby przeprowadzonych w ramach rewitalizacji na tym terenie wydarzeń społeczno – kulturalnych i liczbie ich uczestników.

PROJEKT 5: INTEGRACJA SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW

Miejsce realizacji	Krajenka strefa czerwona, Skórka, Głubczyn, Paruszka
Podmiot realizujący zadanie	Urząd Miasta i Gminy Krajenka
Zakres projektu	Celem projektu jest zwiększenie aktywności mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz zmniejszenie marginalizacji osób zamieszkujących ten obszar poprzez ich integrację i włączenie do życia społeczności Miasta i Gminy. Podstawowym zadaniem realizowanym w ramach projektu jest wspólne wykonywanie czynności mających podnieść estetykę i zagospodarowanie przestrzeni przez społeczność lokalną zamieszkującą poszczególne miejscowości wchodzące do obszaru rewitalizacji. Czynności te będą polegały na zaangażowaniu mieszkańców w uporządkowywanie terenu (sprzątanie odpadów, usunięcie

zniszczonych elementów), a następnie jego przekształcenie: malowanie obiektów, tworzenie murali o wybranej przez społeczność lokalną tematyce, montaż ławek, sadzenie roślinności, itp. Konkretnie działania i teren, na którym będą te czynności realizowane zostanie wybrany przez mieszkańców danej miejscowości na spotkaniach wiejskich. To zadanie przyczyni się do integracji mieszkańców poprzez wspólną pracę oraz udział w tworzeniu własnego miejsca, o który cała społeczność lokalna będzie odpowiedzialna.

Kolejne zadanie mające na celu zjednoczenie mieszkańców obszaru rewitalizacji polega na organizacji pikników i grillów oraz zabaw dla dzieci w poszczególnych miejscowościach. Wspólne spotkania przy muzyce i jedzeniu pozwolą na wymianę poglądów i informacji, a w konsekwencji również umocnienie więzi sąsiedzkich.

W ramach integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji prowadzone będą również zajęcia związane z historią i kulturą obszaru Krajny oraz Gminy Krajenka: zajęcia plastyczne i rękodzieła, nauka tańców ludowych, itp. W ramach tego zadania prowadzone będą także spacerzy i wyjazdy studyjne. Rezultaty tego zadania będą następnie prezentowane na akcjach charytatywnych oraz społeczno – kulturalnych, których organizacja jest kolejnym zadaniem jakie będzie realizowane w ramach niniejszego projektu. W organizację akcji charytatywnych i społeczno – kulturalnych, oprócz mieszkańców obszaru rewitalizacji, zostaną zaangażowane również inne podmioty: szkoły, stowarzyszenia kulturalne i społeczne, grupy zajmujące się wolontariatem oraz partnerzy prywatni. Organizowane wydarzenia będą poruszać tematykę problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji i Gminy – ich głównym celem jest uświadomienie społeczności lokalnej występowania takich problemów oraz wyjaśnienie sposobów i możliwości na

	<p>ich rozwiązanie. Jako, że jest to już działanie o większej skali i przeznaczone dla większej liczby uczestników jego realizacja będzie odbywać się na terenie Amfiteatru w mieście Krajenka, które jest przystosowane do pełnienia tego typu roli. Efektem realizacji zadania będzie zwiększenie świadomości mieszkańców na temat problemów dotyczących niektóre grupy społeczne i Gminę oraz zaangażowanie mieszkańców do udziału w grupach wolontariatu.</p>
Planowany termin realizacji	<p>Rozpoczęcie: 2018</p> <p>Zakończenie: 2023</p>
Szacowana wartość	<p>2 000 000 zł</p>
Proponowane źródła finansowania	<p>WRPO 2014+</p> <p>Wkład własny gminy</p> <p>Środki finansowe lokalnych grup i stowarzyszeń</p>
Prognozowane rezultaty	<p>W wyniku przeprowadzonych zadań ograniczone zostanie zjawisko wykluczenia społecznego, a mieszkańcy Miasta i Gminy Krajenka będą bardziej aktywni społecznie i zaangażowani w sprawy lokalne, przez co społeczność będzie bardziej zintegrowana. Realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia celu 4. Zwiększenie integracji mieszkańców obszarów rewitalizacji z pozostałymi mieszkańcami miasta i gminy.</p>
Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych akcji mających na celu podniesienie estetyki i zagospodarowania przestrzeni miejscowości wchodzących do obszaru rewitalizacji – 16 szt./rok - liczba zorganizowanych pikników i grillów (w okresie maj – sierpień) – 16 szt./rok - liczba zorganizowanych zajęć związanych z historią i kulturą

	<p>obszaru Krajny i Gminy – 48 szt./rok</p> <p>- liczba zorganizowanych akcji charytatywnych i społeczno – kulturalnych – 2 szt./rok</p>
<p>Wskaźniki rezultatu</p>	<p>- liczba uczestników akcji mających na celu podniesienie estetyki i zagospodarowania przestrzeni miejscowości wchodzących do obszaru rewitalizacji – ok. 45 osób/1 akcję w każdej miejscowości</p> <p>- liczba uczestników pikników i grillów – ok. 200 osób/1 piknik i grill w każdej miejscowości</p> <p>- liczba uczestników zajęć związanych z historią i kulturą obszaru Krajny i Gminy – ok. 30 osób/1 zajęcia w każdej miejscowości</p> <p>- liczba uczestników zorganizowanych akcji charytatywnych i społeczno – kulturalnych – ok. 3 000 os./1 akcję</p> <p>- poprawa jakości życia i integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji – badania opinii mieszkańców</p>
<p>Sposób monitorowania wskaźników</p>	<p>Liczba uczestników akcji mających na celu podniesienie estetyki i zagospodarowania przestrzeni miejscowości oraz uczestników zajęć związanych z historią i kulturą będzie określona na podstawie sprawozdania wykonanego przez liderów i prowadzących te działania. W przypadku uczestników pikników i grillów oraz akcji charytatywnych i społeczno – kulturalnych ich liczba zostanie zmierzona przez wyznaczonych do tego członków Zespołu ds. Rewitalizacji. Poprawa jakości życia i integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji zostanie zbadana poprzez przeprowadzenie wywiadów pracowników MGOPS wraz z osobami zamieszkującymi te obszary oraz poprzez umieszczenie kwestionariusza ankiety na stronie internetowej Miasta i Gminy.</p>

IX. Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć

Uzupełniające rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych stanowią projekty, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno jest zidentyfikować indywidualnie, a które są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji. Włączenie projektów uzupełniających w ramach obszarów tematycznych pozwoli na wsparcie wyników uzyskanych w związku z realizacją projektów kluczowych i podstawowych. Polegają one na szeroko rozumianej aktywizacji społeczności lokalnej i stanowią istotny element realizacji programu.

1. Wsparcie edukacji i zapewnienie bezpieczeństwa najmłodszych

- a) Edukacja przedszkolna. W ramach działania wspierane będzie tworzenie miejsc wychowania przedszkolnego, doskonalenie umiejętności i kompetencji nauczycieli, doposażenie placówek o potrzebne wyposażenie (ławki, zabawki, itp.). Szacunkowy koszt: 200 000 zł
- b) Zapewnienie komfortowych i bezpiecznych warunków nauki. Działanie będzie obejmowało termomodernizację placówek oświatowych wraz z przebudową otaczającego terenu, w celu zminimalizowania występujących zagrożeń komunikacyjnych w pobliżu przedszkoli (np. przebudowa podjazdu, wprowadzenie barierek przy drogach, itp.). Szacunkowy koszt: 400 000 zł.

2. Poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej

- a) Poprawa stanu budynków użyteczności publicznej. W ramach działania zakłada się poprawę stanu budynków użyteczności publicznej, remonty, naprawy, modernizacje, wyposażenie w infrastrukturę techniczną. W ramach tego przedsięwzięcia planuje się przeprowadzić remont dworca PKP. Szacunkowy koszt: 800 000 zł.
- b) Rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej oraz podłączenie nowych odbiorców. Szacunkowy koszt: 320 000 zł.
- c) Podnoszenie jakości przestrzeni publicznych. Nadanie terenom funkcji rekreacyjno – wypoczynkowych, w których mieszkańcy mogą się spotykać i integrować. Szacunkowy koszt: 250 000 zł.

- d) Poprawa jakości dróg i poboczy. W ramach działania przebudowie zostaną poddane odcinki dróg w złym stanie technicznym oraz zostaną uzupełnione o ciągi piesze i oświetlenie. Szacunkowy koszt: 1 000 000 zł.

X. Projekty zintegrowane

Projekt zintegrowany to, co najmniej dwa projekty powiązane ze sobą tematycznie w ramach wspólnego celu, jaki ma zostać osiągnięty dzięki ich realizacji, których wybór do dofinansowania lub realizacja jest koordynowana przez właściwe instytucje. Koordynacja polega w szczególności na określeniu wzajemnych relacji między projektami w zakresie warunków ich wyboru i oceny lub postanowień umów o dofinansowanie projektu lub decyzji o dofinansowaniu projektu.

W Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krajenka występują następujące projekty zintegrowane:

- 1) Projekt nr 2: Działania na rzecz aktywizacji zawodowej o podniesienia kompetencji zawodowych mieszkańców obszarów rewitalizacji oraz projekt nr 3: Budowa Sali wiejskiej w Skórcie i Głubczynie. Aby prowadzić działania o charakterze szkoleniowym i edukacyjnym w miejscowościach Skórka i Głubczyn konieczne jest najpierw zapewnienie odpowiedniej bazy infrastrukturalnej.
- 2) Projekt nr 4: Przebudowa i modernizacja Amfiteatru wraz z otoczeniem oraz projekt nr 5: Integracja społeczna mieszkańców. W ramach działań rewitalizacyjnych na odnowionym obiekcie Amfiteatru i na terenie parku odbywać się będą imprezy i inne działania mające na celu integrację mieszkańców.

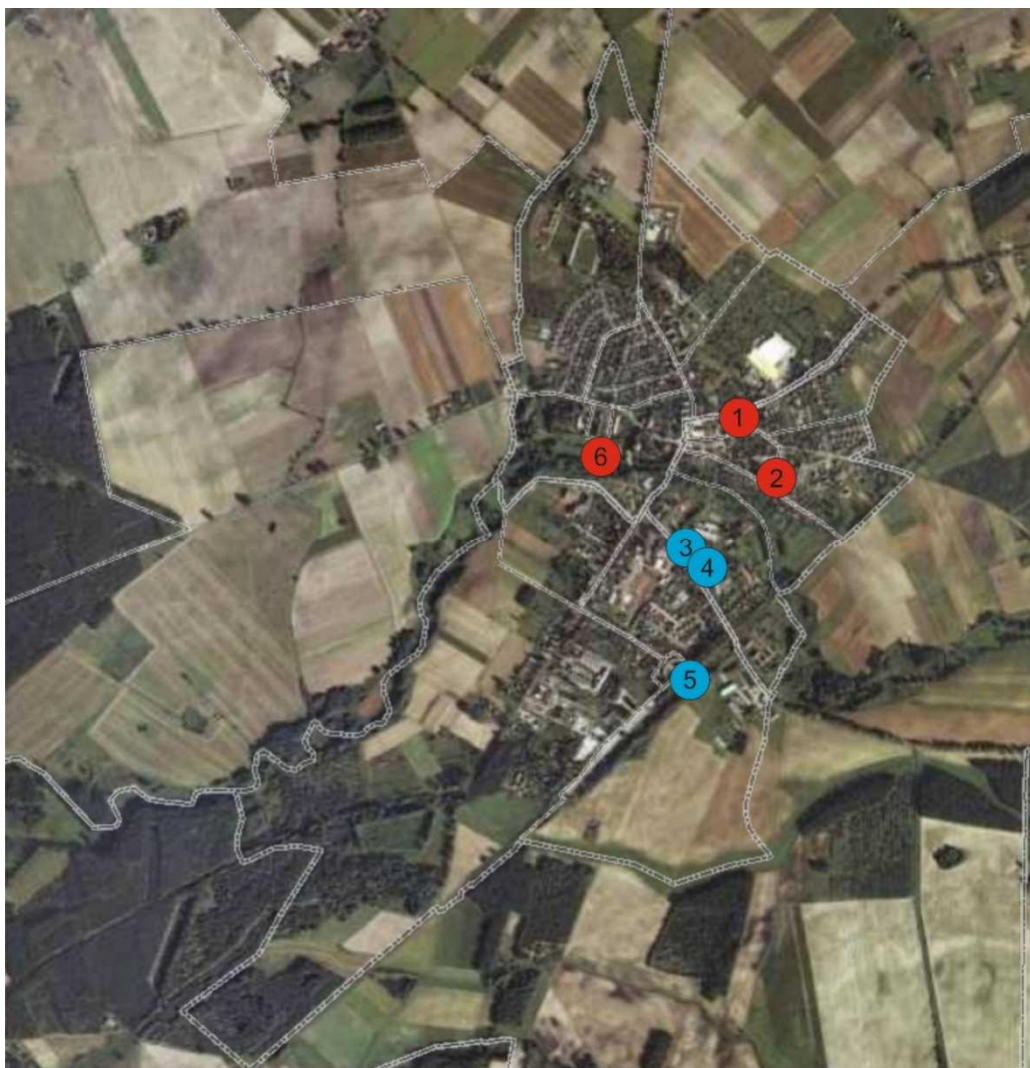
XI. Komplementarność pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami

Planowane w programie rewitalizacji działania mają być komplementarne, a więc muszą uzupełniać się pod względem przestrzennym, przedmiotowym, proceduralno – instytucjonalnym i okresowym oraz pod względem źródeł finansowania. Tak podjęte działania pozwolą na kompleksowe wykonanie założeń programu i osiągnięcie maksymalnych efektów.

11.1. Komplementarność przestrzenna

Celem zapewnienia komplementarności przestrzennej projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest efektywne oddziaływanie programu na cały obszar dotknięty stanem kryzysowym, w taki sposób aby planowane przedsięwzięcia wzajemnie się dopełniały.

Komplementarność przestrzenna projektów rewitalizacyjnych oznacza, że przy formułowaniu planowanych inwestycji wzięto pod uwagę miejsce planowanej realizacji czy jest ono zlokalizowane w granicach obszaru rewitalizacji, jak również czy jego realizacja spowoduje wzmocnienie innych działań, zapewniając kompleksowe wzmocnienie realizacji danego celu na całym obszarze wskazanym do rewitalizacji. Na poniższym rys. 13 przedstawiono lokalizację zaplanowanych działań inwestycyjnych na terenie miasta, które dotyczą przebudowy i modernizacji istniejących obiektów. Pozostałe projekty dotyczą działań edukacyjno – szkoleniowych, integracyjnych oraz podnoszących jakość zagospodarowania przestrzennego i estetyki miasta, których nie sposób zaznaczyć na mapie będą realizowane wyłącznie na wyznaczonych obszarach rewitalizacji oraz w Amfiteatrze i należącym do niego parku w Krajence. Beneficjentami tych działań będą przede wszystkim mieszkańcy obszarów rewitalizacji, a w mniejszym stopniu również pozostali mieszkańcy gminy.

Rysunek 16: Lokalizacja zaplanowanych projektów z listy podstawowej (kolor czerwony) i uzupełniającej (kolor niebieski). 1 i 2: budynki socjalne, 3 i 4: SP i przedszkole, 5: dworzec PKP, 6: Amfiteatr z parkiem

Źródło: opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

11.2. Komplementarność problemowa

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaprojektowane zostały w taki sposób, aby wzajemnie się dopełniać pod względem tematycznym i oddziaływać nie tylko na sferę społeczną ale także na sferę przestrzenno – funkcjonalną. Wszystkie zaplanowane działania zostały tak zaprojektowane, aby dopełniać się w sposób tematyczny i stanowić odpowiedź na problemy zidentyfikowane w sferze społecznej, technicznej i przestrzenno – funkcjonalnej.

W projektach rewitalizacyjnych połączono działania skierowane na aktywizację mieszkańców oraz zapobieganie powstawaniu zjawiska wykluczenia społecznego, a także zagospodarowanie przestrzeni publicznej i integrację mieszkańców. Zgłoszone projekty stanowią połączenie działań ze sfery przestrzenno – funkcjonalnej i technicznej z działaniami społecznymi. Planowane przedsięwzięcia mają za zadanie podnieść jakość życia mieszkańców poprzez aktywizację zawodową, umocnić więzi społeczne, poprawić stan istniejącej infrastruktury oraz atrakcyjnie i estetycznie zagospodarować tereny publiczne.

11.3. Komplementarność proceduralno – instytucjonalna

W celu zapewnienia komplementarności proceduralno – instytucjonalnej konieczne jest umiejscowienie systemu zarządzania programem rewitalizacji w przyjętym przez gminę systemie zarządzania procesami.

W zakresie komplementarności proceduralno – instytucjonalnej należy podkreślić ważną rolę wszystkich interesariuszy rewitalizacji na etapie opracowania i wdrażania programu. Procedury wdrażania, przedstawione w rozdziale XI, wymagają współdziałania Zespołu ds. Rewitalizacji z innymi instytucjami zaangażowanymi w proces rewitalizacji.

11.4. Komplementarność międzyokresowa

Zachowanie ciągłości programowej, polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności 2007 – 2013, ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie. Istotnym jest aby przedsięwzięcia zrealizowane w latach poprzednich dopełnić projektami komplementarnymi, realizowanymi w ramach polityki spójności 2014 – 2020.

Poniżej przedstawiono najważniejsze działania o charakterze rewitalizacyjnym zrealizowane w ramach perspektywy finansowej na lata 2007 – 2013.

1. WRPO 2007 – 2013

- a) „Ochrona wód zlewni rzeki Noteć – aglomeracja Krajenka”. Sieć kanalizacyjną wybudowano w miejscowościach Krajenka, Augustowo, Głubczyn Wieś,

Głubczyn Letnisko, Głubczyn Rogownica, Skórka, Żeleźnica, Paruszka-Dolnik, Śmiardowo Krajeńskie i Podróżna.

Projekt ten jest powiązany z projektem uzupełniającym nr 2: *Poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej* niniejszego programu rewitalizacji, w ramach którego planuje się m.in. rozbudowę sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej oraz podłączenie nowych odbiorców.

2. Wielkopolska Odnowa Wsi „Pięknieje Wielkopolska Wieś”

- a) Modernizacji placu rekreacyjnego przy ul. Słonecznej, pn.: „Rozbudowa placu rekreacyjnego „Wśród Brzóz” w Skórce”

Projekt ten powiązany jest z projektem nr 4: *Przebudowa i modernizacja Amfiteatru wraz z otoczeniem* niniejszego programu rewitalizacji, gdyż oba te projekty mają na celu modernizację publicznych obiektów rekreacyjnych oraz z projektem uzupełniającym nr 2: *Poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej*, w ramach którego planuje się m.in. podnoszenie jakości przestrzeni publicznych.

3. PROW 2007 – 2013

- a) „Rekreacja w Dolniku – wyposażenie obiektu rekreacyjnego” – budowa placu zabaw
- b) „Zagospodarowanie placu sportowo - rekreacyjnego w miejscowości Krajenka” – budowa placu zabaw

Oba te projekty są powiązane z projektem uzupełniającym nr 2: *Poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej* niniejszego programu rewitalizacji, w ramach którego planuje się m.in. podnoszenie jakości przestrzeni publicznych, nadanie terenom funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych, w których mieszkańcy mogą się spotkać i integrować.

Prowadzony był również projekt „Twoja szansa – nasz sukces – indywidualizacja nauczania w klasach I-III w szkołach podstawowych w Gminie Krajenka” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego: poddziałania 9.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (systemowy numer POKL.09.01.02-30-038/12). Projekt ten jest powiązany z projektem uzupełniającym nr 1: *Wsparcie edukacji i zapewnienie bezpieczeństwa najmłodszych* niniejszego programu rewitalizacji.

Działania realizowane w perspektywie 2007 – 2013 były bezpośrednio ukierunkowane na poprawę jakości życia mieszkańców poprzez działania inwestycyjne wzbogacające przestrzeń miejscowości. Lokalny program Rewitalizacji również będzie realizował działania mające na celu podniesienie jakości przestrzeni (remonty, modernizacje), jednak zaplanowane projekty skupiają się na aspekcie społecznym. Podobnie jednak jak w przypadku projektów z poprzedniej perspektywy finansowej działania LPR będą finansowane z WRPO oraz PROW.

11.5. Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania zapewniona jest poprzez uzupełnianie i łączenie środków finansowych Urzędu Miasta i Gminy Krajenka, Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy w Złotowie, środków Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz programów realizowanych w ramach EFRR i EFS oraz środków pozyskanych od sponsorów prywatnych.

W przypadku gdy zasady finansowania projektów rewitalizacyjnych będą się różnić od zakładanych i gmina Krajenka będzie musiała ponieść większy wkład własny, nie przewidziany w budżecie będzie mogła pozyskać fundusze ze środków publicznych i prywatnych:

1. Środki publiczne (krajowe i zagraniczne)

- budżet gminy,
- programy rządowe,
- fundusze celowe,
- programy i fundusze wojewódzkie,
- programy lokalne (np. zwolnienia od podatku od nieruchomości w ramach programów pomocowych dla przedsiębiorców, dotacje na prace konserwatorskie i restauratorskie i roboty przy obiektach i inne),
- inne fundusze zagraniczne (np. granty organizacji międzynarodowych).

2. Środki prywatne

- kredyty i pożyczki
- leasing
- emisja obligacji komunalnych

- gwarancje bankowe
- środki własne inwestorów prywatnych

XII. Indykatywne ramy finansowe

Prowadzone w ramach programu rewitalizacji projekty będą kosztować w przybliżeniu ok. 7 520 000 zł. Co najmniej połowę tej kwoty Urząd Miasta i Gminy Krajenka będzie próbował pozyskać z funduszy zewnętrznych, a dokładniej z programów Unii Europejskiej - głównym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych będzie Europejski Fundusz Społeczny (EFS) oraz Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR). Maksymalny poziom dofinansowania z tych źródeł może sięgać 85% wartości projektu, jednak jak pokazuje praktyka, projekty bardzo rzadko otrzymują maksymalne dofinansowanie. Z tego powodu gmina będzie się również ubiegać o środki finansowe z innych programów realizowanych w ramach EFS i EFRR oraz PROW. Zakłada się tutaj wykorzystanie środków pochodzących od innych instytucji państwowych (np. PUP) czy ze środków własnych stowarzyszeń lokalnych i funduszy sołeckich.

Tabela 41: Potencjalne źródła finansowania podstawowych i uzupełniających projektów rewitalizacyjnych

Nazwa projektu	Koszt przedsięwzięcia	Potencjalne źródła finansowania ze środków publicznych i prywatnych
PROJEKTY PODSTAWOWE		
PROJEKT 1: PRZEBUDOWA I MODERNIZACJA BUDYNKÓW SOCJALNYCH	950 000,00 zł	Środki z budżetu miasta, EFRR, sponsorzy, kredyty i pożyczki, rządowy program wsparcia budownictwa socjalnego i komunalnego
PROJEKT 2: DZIAŁANIA NA RZECZ AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ MIESZKAŃCÓW BUDYNKÓW	250 000,00 zł	Środki z budżetu miasta, EFS, PUP w Złotowie, MGOPS w Krajenie

SOCJALNYCH		
PROJEKT 3: BUDOWA SAL WIEJSKICH W SKÓRCIE I GŁUBCZYNIE NA CELE SZKOLENIOWE I INTEGRACYJNE	1 050 000,00 ZŁ	Środki własne, PROW, EFRR, fundusze sołeckie, kredyty i pożyczki, sponsorzy
PROJEKT 4: PRZEBUDOWA I MODERNIZACJA AMFITEATRU WRAZ Z OTOCZENIEM	300 000,00 zł	Środki własne, WRPO, EFRR, sponsorzy, kredyty i pożyczki
PROJEKT 5: INTEGRACJA SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW	2 000 000,00 zł	EFS, Wkład własny gminy, Środki finansowe lokalnych grup i stowarzyszeń, Fundusze sołeckie
POZOSTAŁE PROJEKTY		
PROJEKT 1: WSPARCIE EDUKACJI I ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA NAJMŁODSZYCH	600 000,00 zł	EFS, EFRR, Wkład własny gminy, Programy krajowe i regionalne
PROJEKT 2: POPRAWA INFRASTRUKTURY I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	2 370 000,00 zł	Wkład własny gminy, Programy krajowe i regionalne, PROW

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Krajenka

W przypadku nie uzyskania dofinansowania ani nie znalezienia innych źródeł finansowych zaplanowane w ramach LPR projekty będą realizowane, ich zakres może jednak zostać zredukowany lub czas ich realizacji wydłużony.

XIII. System wdrażania programu rewitalizacji

System wdrażania LPR powiązany jest ze strukturą organizacyjną gminy Krajenka oraz innych jednostek organizacyjnych. Za realizację programu odpowiedzialny będzie Burmistrz Miasta i Gminy Krajenka oraz współpracujące z nim instytucje i podmioty. Powołany zostanie specjalny Zespół ds. Rewitalizacji, którego zadaniem będzie wdrażanie i nadzorowanie poszczególnych projektów oraz prowadzenie aktywnego dialogu z interesariuszami procesu rewitalizacji. W skład Zespołu wchodzić będą wydziały Urzędu Miasta i Gminy Krajenka, przedstawiciele instytucji podległych, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz wybrani przez mieszkańców obszarów rewitalizacji przedstawiciele tych obszarów. W ramach Zespołu powinny funkcjonować osoby reprezentujące poszczególne inicjatywy wdrożeniowe. Wiodącą rolę zajmować będzie komórka Urzędu Miasta i Gminy odpowiedzialna za inwestycje, które nadzorować będzie skuteczność i jakość realizacji LPR. Do jej zadań należeć będzie:

- Wdrażanie poszczególnych projektów,
- Opiniowanie wniosków dotyczących działań realizowanych na obszarach rewitalizowanych,
- Przyjmowanie i kierowanie propozycji projektów,
- Zapewnienie zgodności wdrażanych projektów z projektami wyższego rzędu,
- Aktualizacja zadań programu,
- Ewaluacja LPR,
- Monitorowanie postępów.
- Prowadzenie aktywnego dialogu z wszystkimi podmiotami na obszarach rewitalizacji i poza nimi.

W przypadku pojawienia się nowych przedsięwzięć do realizacji na wybranych obszarach rewitalizacji zastosuje się następującą ścieżkę działania:

- Podmioty zgłaszające nowe projekty składają swoje propozycje do Burmistrza Miasta i Gminy Krajenka,

- Komórka organizacyjna Urzędu Miasta i Gminy weryfikuje wniosek, następnie przeprowadza konsultacje z odpowiednimi wydziałami Urzędu oraz przeprowadza konsultacje społeczne. Następnie wydaje decyzję dotyczącą włączenia bądź odrzucenia zgłoszonego projektu,
- Po zapoznaniu się z opinią ww. komórki Urzędu Burmistrz dokonuje akceptacji lub odrzucenia projektu,
- Rada Miasta i Gminy wydaje uchwałę o przyjęciu projektu do realizacji w ramach LPR,
- Następuje opracowanie niezbędnej dokumentacji do realizacji poszczególnych przedsięwzięć,
- Ustala się sposób finansowania projektu i, w przypadku finansowania zewnętrznego, pozyskiwanie funduszy,
- Realizacja przedsięwzięć i projektów.

XIV. Mechanizm włączenia mieszkańców i innych podmiotów w proces rewitalizacji

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 wskazują na potrzebę określenia stopnia realizacji zasady partnerstwa i partycypacji w odniesieniu do programu rewitalizacji, zarówno na etapie jego przygotowania, jak również na etapach wdrażania i oceny jego efektów.

Niniejszy program został wypracowany przez samorząd gminny i poddany dyskusji w oparciu o diagnozę stanu w zakresie sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Zakładana jest współpraca wszystkich interesariuszy w trakcie realizacji i aktualizacji programu z uwzględnieniem różnych poziomów ich zaangażowania – od informowania poprzez konsultacje aż do pełnej partycypacji oznaczającej aktywne uczestnictwo.

Interesariusze zostali zaangażowani we wszystkich etapach opracowania programu. Zostali poinformowani o przystąpieniu do projektu. Ogłoszenie zostało zamieszczone na stronie internetowej gminy oraz w sposób zwyczajowy przyjęty, tj. na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim.

Punktem wyjściowym jest zaangażowanie interesariuszy w ramach procesu wdrażania programu, a także jego realizacji, zarządzania i monitorowania. Interesariuszami są wszystkie strony, które są zainteresowane wdrażaniem Programu, mają wpływ na jego realizację, a także odnoszą korzyści z jego wdrażania.

Pierwszym etapem prac było opracowanie diagnozy stanu gminy Krajenka, która została poddana procesowi konsultacji społecznych. Interesariusze zostali włączeni w proces wyboru obszaru rewitalizacji, mieli możliwość wskazania problemów, które występują w Gminie, a także wskazania pożądanych kierunków działań w celu wyprowadzenia zdiagnozowanych obszarów z sytuacji kryzysowej. Przygotowano ankiety, które zostały rozdystrybuowane wśród interesariuszy. Ankiety były dostępne w formie papierowej i elektronicznej (opis i wyniki badań ankietowych opisane w rozdz. IV. *Badania ankietowe*).

Ponadto w ramach konsultacji społecznych odbyło się pięć spotkań z różnymi grupami podmiotów zainteresowanych rewitalizacją. Spotkania odbyły się 19 grudnia 2016 roku w Urzędzie Miasta i Gminy Krajenka, w których udział brało w sumie 26 osób: pracownicy UMiG Krajenka, mieszkańcy gminy, lokalni przedsiębiorcy. Aby powiadomić o tym wydarzeniu, na stronie gminy zamieszczono obwieszczenie o konsultacjach (www.krajenka.pl). Konsultacje wykonane zostały metodą badania w działaniu (actionresearch) ukierunkowaną na poprawę jakości działania w obrębie badanej społeczności. Zastosowane zostały metody badawcze uznające kompetencje członków danej społeczności do zrozumienia swojej społeczności.

Spotkania te miały formę warsztatową. W trakcie spotkań z mieszkańcami wykorzystane zostały mini wykłady na temat procesu rewitalizacji, ćwiczenia, dyskusje, prace w grupach zadaniowych, burze mózgów, mapy myślowe. Tak przeprowadzone konsultacje dały możliwość interesariuszom na wyrażenie swoich opinii oraz były pomocne przy wyznaczaniu terenów rewitalizacji. Mieszkańcy oraz pozostałe osoby uczestniczące w spotkaniach zwracały uwagę zwłaszcza na stan techniczny budynków oraz dróg i poboczy. Zwrócono uwagę na stan mieszkań socjalnych i zagospodarowania działek na jakich stoją, konieczność ocieplenia przedszkola, remont Amfiteatru, zły stan Stadionu Miejskiego i dworca PKP.

W przypadku pytań prowadzących o problemy społeczne wskazywano na brak ofert pracy i możliwości przekwalifikowania się lub zdobycia nowych umiejętności. Obecni interesanci byli również bardzo zainteresowani możliwością organizacji nowych wydarzeń kulturalnych oraz imprez lokalnych.

Mieszkańcy i inne podmioty zainteresowane rewitalizacją będą również uczestniczyć w aktualizacjach programu. Po dokonaniu ewaluacji wdrożonych projektów społeczność lokalna będzie poinformowana o ich efektach oraz charakterze i skali zjawisk kryzysowych, które nadal występują na obszarach rewitalizacji. W trakcie prowadzenia poszczególnych projektów oraz po ich zakończeniu mieszkańcy mogą wyrażać swoje opinie i sugestie dotyczące prowadzonych działań, a także zgłaszać propozycje nowych projektów. Będą one brane pod uwagę przy ocenie programu rewitalizacji oraz aktualizacji jego założeń. Po uchwaleniu aktualizacji programu mieszkańcy obszarów rewitalizowanych zostaną poinformowani o możliwości i warunkach uczestnictwa w projektach rewitalizacyjnych. Oprócz udziału w projektach edukacyjno – szkoleniowych i integracyjnych społeczność lokalna będzie miała możliwość uczestniczenia w działaniach inwestycyjnych poprzez pomoc w drobnych pracach, takich jak np. sadzenie roślinności, stawianie płotów czy porządkowanie terenu.

Partycypacja społeczności lokalnej będzie szczególnie istotna już po zakończeniu realizacji programu. Ostatnim elementem będzie ocena efektywności programu rewitalizacji zaraz po jego zakończeniu i w ciągu kilku najbliższych lat. Wszystkie zainteresowane podmioty, a w szczególności mieszkańcy terenów rewitalizowanych będą mogli wziąć udział w spotkaniu podsumowującym zakończenie działań w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji, na którym zostaną przedstawione początkowe i zaktualizowane założenia, jakie projekty zrealizowano, co udało się osiągnąć oraz jakie dalsze kroki zostaną podjęte przez samorząd Miasta i Gminy, aby kontynuować rozwój społeczno – gospodarczy gminy. Na obszarach rewitalizacji zostaną również przeprowadzone badania ankietowe, które pomogą zobrazować w jaki sposób i w jakim stopniu prowadzone działania rewitalizacyjne wpłynęły na jakość i standard życia interesariuszy oraz jakie są ich dalsze oczekiwania.

XV. System monitoringu i oceny skuteczności działań

System monitorowania jest kluczowym elementem wdrażania programu rewitalizacji, umożliwia bowiem jego skuteczną i efektywną realizację oraz, w przypadku pojawienia się komplikacji, pozwala na szybką reakcję. Dzięki systemowi monitorowania możliwe jest dobre zarządzanie oraz optymalne wykorzystanie środków finansowych przy maksymalizacji spodziewanych efektów. Pozwala również na ocenę aktualności dokumentu oraz stopnia realizacji poszczególnych przedsięwzięć i odpowiednie dopasowanie sposobu finansowania poszczególnych projektów.

System monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krajenka będzie się opierał na czterech płaszczyznach:

1. Przeprowadzania co dwa lata stopnia oceny realizacji celów zawartych w programie przy wykorzystaniu wskaźników rezultatu:

Projekt	Wskaźniki rezultatu (oszacowane)
PROJEKT 1: PRZEBUDOWA I MODERNIZACJA BUDYNKÓW SOCJALNYCH BĘDĄCYCH WŁASNOŚCIĄ GMINY I MIASTA KRAJENKA	- poprawa warunków życia mieszkańców - badania opinii mieszkańców
PROJEKT 2: DZIAŁANIA NA RZECZ AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ I PODNIESIENIA KOMPETENCJI ZAWODOWYCH MIESZKAŃCÓW OBSZARÓW REWITALIZOWANYCH	- spadek bezrobocia z 3,75% w 2015 r. do 3% w 2023 r. - spadek udziału liczby osób korzystających ze wsparcia MGOPS w ogólnej liczbie ludności Gminy z 7,30% w 2015 r. do 6,80% w 2023 r.
PROJEKT 3: BUDOWA SALI WIEJSKIEJ W SKÓRCIE I GŁUBCZYNIE	- liczba osób korzystająca z nowych obiektów: Głubczyn – ok. 120 os./miesiąc, czyli ok. 1 440 os./rok; Skórka – ok. 130 os./miesiąc, czyli ok. 1560 os./rok

<p>PROJEKT 4: PRZEBUDOWA I MODERNIZACJA AMFITEATRU WRAZ Z OTOCZENIEM</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z parku – ok. 1 800 os./miesiąc, czyli ok. 21 600 os./rok - liczba zorganizowanych wydarzeń integracyjnych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji – 4 szt./rok
<p>PROJEKT 5: INTEGRACJA SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczestników akcji mających na celu podniesienie estetyki i zagospodarowania przestrzeni miejscowości wchodzących do obszaru rewitalizacji – ok. 45 osób/1 akcję w każdej miejscowości - liczba uczestników pikników i grillów – ok. 200 osób/1 piknik i grill w każdej miejscowości - liczba uczestników zajęć związanych z historią i kulturą obszaru Krajny i Gminy – ok. 30 osób/1 zajęcia w każdej miejscowości - liczba uczestników zorganizowanych akcji charytatywnych i społeczno – kulturalnych – ok. 3 000 os./1 akcję - poprawa jakości życia i integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji – badania opinii mieszkańców

2. Co dwa lata przeprowadzania monitoringu skutków realizacji programu rewitalizacji poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystanych na etapie wyboru obszaru zdegradowanego.

3. Bieżącym monitorowaniu wdrażania programu rewitalizacji w postaci rocznych sprawozdań zawierających co najmniej:

Nazwa projektu	Status projektu	Stopień przygotowania projektu do realizacji	Ocena prowadzonych prac	Finansowanie
Projekt A	- zakładane do realizacji - w trakcie realizacji - zrealizowane	- posiadana dokumentacja - przygotowanie terenu - zakupiony sprzęt - podpisanie umowy na wykonanie - itp.	- działania, które zostały już wykonane - działania do wykonania w następnej kolejności	- wysokość kosztów danego projektu - stopień wykorzystania środków - źródła finansowania - przewidywane dalsze koszty

4. Przeprowadzaniu okresowych konsultacji społecznych w celu poznania opinii mieszkańców dotyczących zrealizowanych projektów oraz ich pomysłów i potrzeb związanych z dalszym prowadzeniem działań rewitalizacyjnych.

Powyższy system monitorowania cechuje się powtarzalnością procesu pozyskiwania danych, co umożliwia porównanie wyników z różnych okresów wdrażania programu oraz ocenę skuteczności prowadzonych działań. Dzięki regularnemu przeprowadzaniu monitorowania i oceny wykonanych zadań rewitalizacyjnych będzie możliwa aktualizacja programu rewitalizacji i dostosowanie go do bieżących potrzeb oraz w uzasadnionych przypadkach naniesienia zmian uchwałą Rady Miasta i Gminy Krajenka.

Ścieżka postępowania będzie następująca:

- a. Analiza efektów dotychczas przeprowadzonych działań w oparciu o mierniki wykorzystane do zidentyfikowania zjawisk kryzysowych,

- b. Rozpoznanie istniejących potrzeb rewitalizacyjnych w oparciu o przeprowadzone badania wskaźnikowe oraz konsultacje społeczne,
- c. Określenie kierunku działań rewitalizacyjnych oraz proponowanych przedsięwzięć,
- d. Przeprowadzenie konsultacji społecznych proponowanych zmian w Lokalnym Programie Rewitalizacji wraz z zebraniem uwag i propozycji projektów od wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji,
- e. Złożenie przez Burmistrza wniosku do Rady Miejskiej o zmiany w LPR z opisem zmian i uzasadnieniem,
- f. Podjęcie uchwały Rady Miejskiej o przystąpieniu do sporządzenia aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- g. Dokonanie aktualizacji dokumentu,
- h. Przeprowadzenie konsultacji społecznych zaktualizowanego projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji
- i. Złożenie przez Burmistrza Gminy wniosku o zaopiniowanie zaktualizowanego projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji do organów i instytucji wymienionych w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777),
- j. Podjęcie uchwały przez Radę Miejską Łobzenicy o przyjęciu do realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- k. Opracowanie dokumentacji niezbędnej do realizacji poszczególnych przedsięwzięć,
- l. Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych współfinansujących szczególnie przedsięwzięcia rewitalizacyjne,
- m. Realizacja przedsięwzięć i projektów ujętych w planie rewitalizacji,
- n. Ewaluacja realizacji lokalnego planu rewitalizacji zgodnie z przyjętymi celami pod względem efektywności na rok przed zakończeniem realizacji, aby dokonać oceny skuteczności działań i stwierdzić czy konieczne jest opracowanie LPR na dalsze lata.

XVI. Powiązania programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i lokalnymi

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy i Miasta Krajenka na lata 2016-2023 jest powiązany z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomach regionalnym i na poziomie lokalnym, co ma za zadanie zapewnić trwałe i efektywne zmiany na wyznaczonych obszarach rewitalizacji. Podstawowymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi na tych poziomach są:

- Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego,
- Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2008 – 2017,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020

W zaktualizowanej Strategii województwa wielkopolskiego jako jedną ze słabych stron wskazano istnienie obszarów i miast wymagających rewitalizacji oraz dużą powierzchnię obszarów zdegradowanych. Wśród zagrożeń wymieniono marginalizację obszarów i ośrodków o niższej konkurencyjności, a także grup o najniższym wykształceniu, upośledzeniu pod względem społecznym, fizycznym i psychicznym, wzrost patologii społecznych, liczne grupy i środowiska zagrożone wykluczeniem. W celu przeciwdziałania tym negatywnym procesom w Strategii określono działania służące wsparciu terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji.

Szczególnie istotnym ze względu na proces rewitalizacji jest cel 5.4. SRWW do roku 2020. Wielkopolska 2020: Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji, który dotyczy przede wszystkim terenów przemysłowych, powojennych, poeksploatacyjnych, pokomunikacyjnych i powydobywczych oraz dzielnic miast będących w zastoju. Cel ten jest realizowany poprzez opracowanie kompleksowego Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krajenka na lata

2016 – 2023, który wykonuje założenia gminnych dokumentów strategicznych i planistycznych. Działania realizowane w ramach LPR, które spełniają cel 5.4. SRWW obejmują inwestycje w infrastrukturę techniczną i społeczną, projekty aktywizacji gospodarczej oraz projekty edukacyjne.

Podstawowe i uzupełniające projekty rewitalizacyjne przedstawione w niniejszym LPR są powiązane z następującymi celami Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 r. Wielkopolska 2020:

Tabela 42: Powiązania projektów podstawowych i uzupełniających LPR Miasta i Gminy Krajenka z celami operacyjnymi Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020

Projekty rewitalizacyjne realizowane w ramach LPR	Cele SRWW do 2020 roku. Wielkopolska 2020
Projekt 1: Przebudowa i modernizacja budynków socjalnych	<p>Cel operacyjny 8.11. Poprawa warunków mieszkaniowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Przygotowywanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe - Wsparcie systemu mieszkań socjalnych - Rewitalizacja dzielnic mieszkaniowych wraz z poprawą ogólnodostępnej infrastruktury usług i wypoczynku
Projekt 2: Działania na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców budynków socjalnych	<p>Cel operacyjny 7.3. Promocja przedsiębiorczości i zatrudnialności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozwój systemu doradztwa zawodowego. - Wsparcie systemu poradnictwa w zakresie własnej działalności gospodarczej <p>Cel operacyjny 7.6. Rozwój kształcenia ustawicznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upowszechnianie idei uczenia się przez całe życie - Promowanie i zwiększanie dostępności do

	<p>kształcenia ustawicznego dla wszystkich grup wiekowych</p> <ul style="list-style-type: none">- Uświadamianie istotnej roli, jaką odgrywa idea uczenia się przez całe życie, w tym budowanie systemowych rozwiązań motywujących zarówno pracowników, jak i pracodawców do inwestowania czasu i kapitału w podnoszenie swoich kwalifikacji- Zapewnienie odpowiedniej jakości kształcenia i szkolenia <p>Cel operacyjny 8.1. Wzmacnianie aktywności zawodowej:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ułatwianie łączenia pracy z opieką nad dziećmi, osobami starszymi i niepełnosprawnymi.- Efektywna aktywizacja zawodowa osób niepracujących i poszukujących pracy- Wsparcie elastycznego podejścia do czasu i miejsca pracy- Wyrównywanie szans różnych grup społeczno - demograficznych na rynku pracy- Wspieranie zdolności do zatrudnienia osób 50+- Wspieranie wykorzystywania narzędzi skutecznej aktywizacji zawodowej
<p>Projekt 3: Budowa Sali wiejskiej w Skórcie na cele szkoleniowe i integracyjne</p>	<p>Cel operacyjny 7.3. Promocja przedsiębiorczości i zatrudnialności:</p> <ul style="list-style-type: none">- Rozwój systemu doradztwa zawodowego- System szkoleń rozwijających pozazawodowe umiejętności na rynku pracy i w biznesie oraz łączących umiejętności twarde z miękkimi

	<p>Cel operacyjny 7.5. Wzmocnienie szkolnictwa zawodowego i technicznego oraz poprawa organizacji rynku pracy:</p> <ul style="list-style-type: none">- Rozwój systemu doradztwa zawodowego – wczesnej diagnozy predyspozycji zawodowych w kontekście lokalnego rynku pracy <p>Cel operacyjny 7.6. Rozwój kształcenia ustawicznego:</p> <ul style="list-style-type: none">- Upowszechnianie idei uczenia się przez całe życie- Promowanie i zwiększanie dostępności do kształcenia ustawicznego dla wszystkich grup wiekowych- Zapewnienie odpowiedniej jakości kształcenia i szkolenia <p>Cel operacyjny 8.10. Ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego:</p> <ul style="list-style-type: none">- Poprawa warunków dla utrwalania tożsamości oraz upowszechniania dorobku kultury lokalnej i regionalnej
<p>Projekt 4: Przebudowa i modernizacja Amfiteatru wraz z otoczeniem</p>	<p>Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu:</p> <ul style="list-style-type: none">- Inwestycje poprawiające stan infrastruktury kultury, sportu i rekreacji, bez barier dla osób niepełnosprawnych i starszych- Odbudowa i utrzymanie materialnego dorobku kultury i dziedzictwa regionu <p>Cel operacyjny 8.10. Ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa warunków dla utrwalania tożsamości oraz upowszechniania dorobku kultury lokalnej i regionalnej
<p>Projekt 5: Integracja społeczna mieszkańców</p>	<p>Cel operacyjny 8.5.</p> <p>Wzmacnianie włączenia społecznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Działania na rzecz zapobiegania zjawisku wykluczenia społecznego poprzez szeroko rozumianą integrację społeczną - Wspieranie zaangażowania wszystkich mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej, w tym wolontariatu - Włączanie zainteresowanych grup społecznych i środowiska lokalnego do procesu decyzyjnego w zakresie kształtowania polityk włączenia i integracji społecznej <p>Cel operacyjny 8.6. Wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie aktywności społeczności lokalnych w zakresie aktywnej integracji
<p>Projekt uzupełniający 1: Poprawa jakości życia i zwiększenie lokalnej tożsamości poprzez integrację mieszkańców</p>	<p>Cel operacyjny 7.3. Promocja przedsiębiorczości i zatrudnialności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozwój systemu doradztwa zawodowego - Wsparcie systemu poradnictwa w zakresie własnej działalności gospodarczej - System szkoleń rozwijających pozazawodowe umiejętności na rynku pracy i w biznesie oraz łączących umiejętności twarde z miękkimi <p>Cel operacyjny 7.6. Rozwój kształcenia</p>

ustawicznego:

- Upowszechnianie idei uczenia się przez całe życie
- Promowanie i zwiększanie dostępności do kształcenia ustawicznego dla wszystkich grup wiekowych
- Uświadamianie istotnej roli, jaką odgrywa idea uczenia się przez całe życie
- Zapewnienie odpowiedniej jakości kształcenia i szkolenia
- Promocja strategicznych kierunków kształcenia ustawicznego

Cel operacyjny 8.1. Wzmacnianie aktywności zawodowej:

- Efektywna aktywizacja zawodowa osób niepracujących i poszukujących pracy
- Wyrównywanie szans różnych grup społeczno - demograficznych na rynku pracy
- Wspieranie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.
- Wspieranie zdolności do zatrudnienia osób 50+.
- Wspieranie wykorzystywania narzędzi skutecznej aktywizacji zawodowej

Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego:

- Działania na rzecz zapobiegania zjawisku wykluczenia społecznego poprzez szeroko rozumianą integrację społeczną
- Wspieranie zaangażowania wszystkich

	<p>mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej, w tym wolontariatu</p> <p>Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu:</p> <ul style="list-style-type: none">- Wspieranie wzrostu czynnego lub biernego udziału kultury w życiu mieszkańców <p>Cel operacyjny 8.8. Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego:</p> <ul style="list-style-type: none">- Wsparcie inicjatyw na rzecz umacniania życia rodzinnego.- Wzmocnienie świadomości lokalnej i regionalnej- Wsparcie edukacji obywatelskiej- Promocja aktywności na rzecz społeczności lokalnej, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych oraz wzmocnienie wolontariatu <p>Cel operacyjny 8.10. Ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego:</p> <ul style="list-style-type: none">- Poprawa warunków dla utrwalania tożsamości oraz upowszechniania dorobku kultury lokalnej i regionalnej
<p>Projekt uzupełniający 2: Wsparcie edukacji i zapewnienie bezpieczeństwa najmłodszych</p>	<p>Cel operacyjny 7.1. Poprawa warunków, jakości i dostępności edukacji:</p> <ul style="list-style-type: none">- Wsparcie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli- Remonty, modernizacja i rozbudowa infrastruktury oświatowej oraz jej doposażenie, w

	<p>tym rozbudowa infrastruktury informatycznej, budowa laboratoriów zawodowych i centrów multimedialnych</p>
<p>Projekt uzupełniający 3: Poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej</p>	<p>Cel operacyjny 2.7. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budowa, rozbudowa oraz modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków - Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na obszarach wiejskich <p>Cel operacyjny 5.2. Rozwój obszarów wiejskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

Zagadnienia rewitalizacji poruszone zostały także w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa. Dokument ten stanowi podstawowe narzędzie dla kształtowania przez samorząd wojewódzki regionalnej polityki przestrzennej. Jej prowadzenie służy realizacji celu publicznego, jakim jest ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego, traktowanego jako zasadniczy element prowadzenia polityki zrównoważonego rozwoju województwa oraz dążenie do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju przestrzennego regionu.

Aby osiągnąć możliwie wysoki poziom rozwoju zrównoważonego należy osiągnąć:

- ład społeczny, oznaczający poprawę jakości życia w społeczeństwie,
- ład ekonomiczny, który gwarantuje efektywny rozwój społeczno – gospodarczy,
- ład ekologiczny, zmierzający do utrwalenia rozwoju ekologicznie zrównoważonego,

- ład przestrzenny wyrażający się dążeniem do harmonijności, uporządkowania i proporcjonalności wszystkich elementów środowiska człowieka.

Realizacja celów i zadań określonych w niniejszym programie rewitalizacji przyczyni się do zwiększenia ładu społecznego i przestrzennego na terenie gminy Krajenka.

Zwiększenie ładu społecznego zostanie osiągnięte poprzez stworzenie warunków dla powstania nowych miejsc pracy, co spowoduje wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców gminy oraz zaspokoi ich aspiracje społeczne.

Ład przestrzenny zostanie osiągnięty poprzez działania inwestycyjne mające na celu budowę/przebudowę/remont/modernizację istniejącej infrastruktury społecznej i technicznej.

Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2008 – 2017

Niniejszy program rewitalizacji jest związany ze *Strategią Rozwoju Gminy* poprzez wizję miasta, do jakiej oba dokumenty dążą. Misja gminy w *Strategii Rozwoju Gminy* jest następująca:

„KRAJENKA – GOŚCINNA GMINA, W KTÓREJ WARTO ZATRZYMAĆ SIĘ I ODPOCZAĆ, GMINA ROZWIJAJĄCEJ SIĘ PRODUKCJI I USŁUG”

Gmina Krajenka dążyć będzie do tego, aby stać się miejscem, w którym: będzie panował ład i porządek, a ludzie będą mieli poczucie bezpieczeństwa osobistego, mieszkańcy będą społecznością mądrą, zamożną, dbającą o poszanowanie prawa, przykładającą wagę do ochrony środowiska naturalnego, dbałości o dobra kultury, rozwoju oświaty i edukacji młodzieży, otaczającą opieką ludzi starszych i potrzebujących, społecznością ceniącą własne przekonania i hierarchię wartości, lecz równocześnie otwartą i tolerancyjną w stosunku do odmiennych przekonań innych ludzi i środowisk, społecznością współpracującą z władzami lokalnymi i organizacjami społecznymi w realizacji wspólnych celów.

(Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka na lata 2008 – 2017, s. 12 – 13)

Aby osiągnąć powyższą wizję wyznaczono trzy cele strategiczne oraz ich cele operacyjne:

1. Rozwój infrastruktury technicznej:
 - 1.1. System wodno – kanalizacyjny,
 - 1.2. Drogownictwo,
 - 1.3. Administracja i obiekty kulturalne,
 - 1.4. Gospodarka odpadami i ochrona środowiska,
 - 1.5. Realizacja zadań wynikających z innych programów strategicznych.
2. Rozwój usług społecznych:
 - 2.1. Oświata, kultura,
 - 2.2. Pomoc społeczna,
 - 2.3. Rozwój sportu i rekreacji.
3. Rozwój gospodarki, promocja i budowanie „marki” gminy:
 - 3.1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości,
 - 3.2. Budowanie „marki” Gminy i Miasta Krajenka.

Wyznaczone w programie rewitalizacji projekty przyczyniają się do spełnienia następujących celów Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka:

Tabela 43: Powiązania projektów podstawowych i uzupełniających LPR z celami Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka

Projekty wyznaczone w ramach LPR	Cele Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka
Projekt 1: Przebudowa i modernizacja budynków socjalnych	Cel 2: Rozwój usług społecznych - Pomoc społeczna
Projekt 2: Działania na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców budynków socjalnych	Cel 2: Rozwój usług społecznych - Pomoc społeczna
Projekt 3: Budowa Sali wiejskiej w Skórcie na cele szkoleniowe i integracyjne	Cel 2: Rozwój usług społecznych: - Oświata, kultura - Pomoc społeczna

Projekt 4: Przebudowa i modernizacja Amfiteatru wraz z otoczeniem	Cel 2: Rozwój usług społecznych: - Oświata, kultura - Rozwój sportu i rekreacji
Projekt 5: Integracja społeczna mieszkańców	Cel 2: Rozwój usług społecznych: - Oświata, kultura
Projekt uzupełniający 1: Poprawa jakości życia i zwiększenie lokalnej tożsamości poprzez integrację mieszkańców	Cel 2: Rozwój usług społecznych: - Oświata, kultura - Pomoc społeczna
Projekt uzupełniający 2: Wsparcie edukacji i zapewnienie bezpieczeństwa najmłodszych	Cel 2: Rozwój usług społecznych: - Oświata, kultura
Projekt uzupełniający 3: Poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej	Cel 1: Rozwój infrastruktury technicznej: - System wodno – kanalizacyjny - Drogownictwo - Administracja i obiekty kulturalne

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Przy tworzeniu programu rewitalizacji, głównie w części diagnostycznej wielokrotnie odwoływano się do zapisów *Studium*. Jest to dokument wyznaczający kierunek planowania przestrzennego w gminie, dlatego założenia niniejszego programu nie mogą stać w sprzeczności z zapisami *Studium*.

Jako nadrzędny cel strategiczny rozwoju gminy w *Studium* wyznaczono ekorozwój, rozumiany jako rozwój społeczno-gospodarczy, przy uwzględnieniu

uwarunkowań przyrodniczych i zachowaniu równowagi przyrodniczej. Efektem tego procesu powinna być równowaga pomiędzy ochroną i racjonalnym kształtowaniem środowiska, a działalnością człowieka w celu osiągnięcia zamierzonych efektów społecznych lub gospodarczych. Celem zrównoważonego rozwoju jest osiągnięcie wysokiej jakości życia mieszkańców w przekształconym środowisku. Aby osiągnąć zrównoważony rozwój w *Studium* wyszczególniono trzy kierunki działań:

1. W zakresie ekologii,
2. Aktywizacji gospodarczej gminy,
3. W zakresie rozwoju kulturowego społeczności gminnej.

Przedstawione w niniejszym programie rewitalizacji projekty podstawowe i uzupełniające dążą do realizacji zadań wyszczególnionych w **zakresie rozwoju kulturowego społeczności gminnej**. Są to: wspieranie wszelkich przedsięwzięć, wpływających na poprawę jakości życia, szczególnie w zakresie mieszkalnictwa, ochronę obiektów zabytkowych bądź założeń przestrzennych, wspieranie i inicjowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę estetyki terenów zurbanizowanych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krajence na lata 2016 – 2020

Dokument ten został uchwalony 31 marca 2016 r. przez Radę Miejską w Krajence (uchwała nr XVI/100/2016) i stanowi podstawę rozwiązywania problemów społecznych w Gminie. Wyznacza następujące cele strategiczne i operacyjne:

1. Przeciwdziałanie bezrobociu i ubóstwu:

- 1.1. Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy,
- 1.2. Zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego,
- 1.3. Doprowadzenie w miarę możliwości do usamodzielnienia osób i rodzin dysfunkcyjnych.

2. Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży:

- 2.1. Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania,
- 2.2. Wsparcie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie,
- 2.3. Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju,

2.4. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

3. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym:

3.1. Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki,

3.2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

4. Przeciwdziałanie uzależnieniom oraz przemocy w Gminie Krajenka:

4.1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich,

4.2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców,

4.3. Udział w kampaniach społecznych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

5. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego:

5.1. Doskonalenie kadr i służb pomocowych oraz rozwijanie infrastruktury społecznej,

5.2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

Lokalny program Rewitalizacji będzie wspierał realizację tych celów poprzez następujące projekty:

Tabela 44: Powiązania projektów podstawowych i uzupełniających realizowanych w ramach LPR z celami i kierunkami działań wyznaczonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krajenka

Projekty wyznaczone w ramach LPR	Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krajenka
Projekt 1: Przebudowa i modernizacja budynków socjalnych	Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie bezrobociu i ubóstwu , cel operacyjny 1.2: Zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego, kierunek 8: Powiększenie

	w gminie zasobów mieszkań komunalnych i społecznych
Projekt 2: Działania na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców budynków społecznych	Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie bezrobociu i ubóstwu , cel operacyjny 1.1:Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy, kierunek 1: Kontynuowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Złotowie w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego, kierunek7: Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych
Projekt 3: Budowa Sali wiejskiej w Skórcie na cele szkoleniowe i integracyjne	Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie bezrobociu i ubóstwu , cel operacyjny 1.1:Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy, kierunek1: Kontynuowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Złotowie w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego, kierunek 7: Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych
Projekt 4: Przebudowa i modernizacja Amfiteatru wraz z otoczeniem	-
Projekt 5: Integracja	Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie bezrobociu

<p>społeczna mieszkańców</p>	<p>oraz ubóstwu, cel operacyjny 2: Zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego, kierunek 3: Promowanie wśród zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej, kierunek 5: Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz ubogich, kierunek 7: Opracowanie, realizacja lub współdziałanie w realizacji programów na rzecz zagrożonych i dotkniętych ubóstwem</p>
<p>Projekt uzupełniający 1: Poprawa jakości życia i zwiększenie lokalnej tożsamości poprzez integrację mieszkańców</p>	<p>Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie bezrobociu i ubóstwu, cel operacyjny 1.1:Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy, kierunek1: Kontynuowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Złotowie w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego, kierunek 7: Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych</p> <p>Cel operacyjny 1.2: Zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego, kierunek 5: Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz ubogich, kierunek 6: Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, pomoc przy organizacji wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego</p>

	<p>Cel strategiczny 2: Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży, cel operacyjny 3: Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju, kierunek 5.</p> <p>Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy; rozwijanie infrastruktury umożliwiającej dzieciom i młodzieży spędzanie czasu wolnego, organizowanie wypoczynku</p>
<p>Projekt uzupełniający 2: Wsparcie edukacji i zapewnienie bezpieczeństwa najmłodszych</p>	<p>-</p>
<p>Projekt uzupełniający 3: Poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej</p>	<p>Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie uzależnieniom oraz przemocy w Gminie Krajenka, cel operacyjny 2: Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, kierunek 6:</p> <p>Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. remont ulic i dróg gminnych, budowę/modernizację przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krajenka

XVII. Ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 z późn. zm.),

organ opracowujący projekty dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 2, może po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

W związku z powyższym dnia 31 marca 2017 r. Burmistrz Miasta i Gminy Krajenka wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o uzgodnienie możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krajenka na lata 2016 – 2023.

W piśmie zwrotnym z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska z dnia 24 maja 2017 r. poinformowano, że projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krajenka na lata 2016 – 2023 nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Biorąc pod uwagę informacje przedstawione w piśmie z dnia 31 marca 2017 r. oraz w piśmie z dnia 8 maja 2017 r. i w dołączonym do niego projekcie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krajenka a także charakter planowanych inwestycji, ich usytuowanie i skalę, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska nie przewiduje wystąpienia znaczącego oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny po zapoznaniu się z wnioskiem Burmistrza Miasta i Gminy Krajenka uzgodnił pozytywnie możliwość odstąpienia od procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krajenka na lata 2016 – 2023.

Zgodnie z przedłożoną dokumentacją nie przewiduje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu zapisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016r., z poz. 71 ze zm.). Oceniając wpływ na środowisko, w tym zdrowie i życie ludzi, przedmiotowego dokumentu należy wziąć pod uwagę, że program ma charakter ogólny i strategiczny, przez co precyzyjne określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym

oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w programie jest utrudnione. Podkreślono jednak konieczność zastosowania wszelkich dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych oraz przestrzegać wymagań określonych w przepisach dotyczących ochrony środowiska oraz zdrowia ludzi.

XVIII. Spis wykresów, tabel i rysunków

Rysunek 1: Położenie gminy Krajenka w Polsce i województwie wielkopolskim.	7
Rysunek 2: Podział Miasta i Gminy Krajenka na mniejsze jednostki (sołectwa)	8
Rysunek 3: Podział miasta Krajenka na mniejsze podobszary	9
Rysunek 4: Sieć drogowa gminy Krajenka	47
Rysunek 5: Obszary prawnie chronione na terenie miasta i gminy Krajenka.....	60
Rysunek 6: Głębczyn	88
Rysunek 7: Skórka	90
Rysunek 8: Tarnówczyn	91
Rysunek 9: Żelaźnica	93
Rysunek 10: Miejscowość Paruszka.....	95

Rysunek 11: Miejscowość Pogórze	96
Rysunek 12: Obszar rewitalizacji w mieście Krajenka – strefa czerwona.....	98
Rysunek 13: Obszar rewitalizacji w Głubczynie	98
Rysunek 14: Obszar rewitalizacji w Skórcie.....	99
Rysunek 15: Obszar rewitalizacji w Paruszcze	99
Rysunek 16: Lokalizacja zaplanowanych projektów z listy podstawowej (kolor czerwony) i uzupełniającej (kolor niebieski). 1 i 2: budynki socjalne, 3 i 4: SP i przedszkole, 5: dworzec PKP, 6: Amfiteatr z parkiem.....	116
Tabela 1: Liczba ludności jednostek planistycznych z obszarów wiejskich.....	9
Tabela 2: Charakterystyka podobszarów wydzielonych na terenie miasta Krajenka.....	10
Tabela 3: Saldo migracji wewnętrznych w gminie Krajenka w latach 2010 - 2015	15
Tabela 4: Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych jednostka planistycznych w gminie oraz ich udział w liczbie ludności danej jednostki.....	18
Tabela 5: Liczba osób korzystających ze wsparcia MGOPS na terenie miasta Krajenka w podziale na podobszary oraz ich udział w liczbie ludności danego podobszaru	20
Tabela 6: Powody przyznania pomocy społecznej	20
Tabela 7: Struktura osób bezrobotnych na koniec grudnia w latach 2014 – 2016 w gminie Krajenka.....	23
Tabela 8: Liczba osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych w danej jednostce analitycznej oraz ich udział w liczbie mieszkańców danej jednostki.....	24
Tabela 9: Liczba i udział osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych w mieście Krajenka w podziale na podobszary	25
Tabela 10: Liczba przestępstw popełnionych w danej jednostce oraz ich liczba w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.....	27
Tabela 11: Liczba przestępstw popełnionych na danym podobszarze w mieście Krajenka oraz ich liczba w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.....	28

Tabela 12: Liczba dzieci w poszczególnych placówkach wychowania przedszkolnego w latach 2012 - 2017	29
Tabela 13: Realne możliwości zaspokojenia miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym. 30	
Tabela 14: Prognozowana liczba dzieci w wieku przedszkolnym na terenie Gminy Krajenka do roku 2020.....	31
Tabela 15: Liczba uczniów szkół podstawowych w gminie Krajenka	32
Tabela 16: Średnie wyniki % sprawdzianu szóstoklasistów z 2016 r.	33
Tabela 17: Średnie wyniki % egzaminu gimnazjalnego w 2016 r.....	34
Tabela 18: Liczba grup artystycznych, kół i klubów oraz liczba ich członków w gminie Krajenka w latach 2013 - 2015.....	36
Tabela 19: Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w REGON w latach 2013 - 2015	40
Tabela 20: Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w poszczególnych jednostkach w 2015 r.	40
Tabela 21: Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do CEIDG na terenie danej jednostki oraz ich liczba w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danego podobszaru.....	42
Tabela 22: Struktura użytkowania gruntów w gminie Krajenka	43
Tabela 23: Obciążenie na trasach obsługiwanych przez PKS	48
Tabela 24: Liczba obiektów infrastruktury publicznej przypadająca na 1000 mieszkańców danej jednostki analitycznej oraz liczba tych obiektów w złym stanie technicznym w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki	51
Tabela 25: Ogólna liczba obiektów infrastruktury społecznej przypadająca na 1000 mieszkańców danego podobszaru oraz liczba tych obiektów w złym stanie technicznym w przeliczeniu na 1000 ludności danego podobszaru	53
Tabela 26: Wyposażenie w infrastrukturę techniczną.....	54
Tabela 27: Udział ludności korzystającej z instalacji technicznych na terenie miasta i gminy Krajenka	57
Tabela 28: Udział mieszkań wyposażonych w instalacje	58

Tabela 29: Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych* na terenie powiatu złotowskiego w latach 2014 i 2015	65
Tabela 30: Zjawiska kryzysowe i problemy występujące na terenie gminy Krajenka.....	70
Tabela 31: Sposób obliczenia wskaźników w sferze społecznej. Wszystkie wartości odnoszą się do poszczególnych jednostek analitycznych	73
Tabela 32: Analiza wskaźnikowa dla sfery społecznej.....	74
Tabela 33: Analiza wskaźnikowa dla sfery społecznej. Podział wewnętrzny miasta Krajenka	75
Tabela 34: Analiza wskaźnikowa dla sfery gospodarczej	76
Tabela 35: Analiza wskaźnikowa dla sfery gospodarczej. Podział wewnętrzny miasta Krajenka	77
Tabela 36: Analiza wskaźnikowa do sfery przestrzenno – funkcjonalnej.....	79
Tabela 37: Analiza wskaźnikowa do sfery przestrzenno – funkcjonalnej. Podział wewnętrzny miasta Krajenka.....	80
Tabela 38: Podsumowanie analizy wskaźnikowej.....	82
Tabela 39: Podsumowanie analizy wskaźnikowej dla miasta Krajenka.....	82
Tabela 40: Spełnienie warunku procentowego przy wyznaczeniu obszarów rewitalizacji	97
Tabela 41: Potencjalne źródła finansowania podstawowych i uzupełniających projektów rewitalizacyjnych.....	120
Tabela 42: Powiązania projektów podstawowych i uzupełniających LPR Miasta i Gminy Krajenka z celami operacyjnymi Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020	131
Tabela 43: Powiązania projektów podstawowych i uzupełniających LPR z celami Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Krajenka	139
Tabela 44: Powiązania projektów podstawowych i uzupełniających realizowanych w ramach LPR z celami i kierunkami działań wyznaczonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krajenka.....	142

Wykres 1: Liczba ludności w gminie Krajenka w latach 2010 - 2016.....	14
Wykres 2: Przyrost naturalny w gminie Krajenka.....	15
Wykres 3: Procentowy udział ludności gminy Krajenka według ekonomicznych grup wieku na przestrzeni lat 2010 – 2016	16
Wykres 4: Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w okresie 2013 – 2015	18
Wykres 5: Liczba przestępstw, interwencji domowych i Niebieskich Kart w gminie Krajenka w latach 2013 – 2015	27
Wykres 6: Poziom wykształcenia mieszkańców gminy Krajenka i powiatu złotowskiego w porównaniu do poziomu wykształcenia mieszkańców województwa wielkopolskiego	35
Wykres 7: Udział podmiotów gospodarczych poszczególnych sekcji w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych sektora publicznego	38
Wykres 8: Udział podmiotów gospodarczych poszczególnych sekcji w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych sektora prywatnego.....	39
Wykres 9: Liczba przystanków autobusowych w poszczególnych jednostkach analitycznych	49
Wykres 10: Udział procentowy osób korzystających z sieci wodociągowej w stosunku do liczby mieszkańców w poszczególnych jednostkach.....	55
Wykres 11: Udział osób korzystających z sieci kanalizacyjnej w stosunku do liczby mieszkańców w poszczególnych jednostkach	56
Wykres 12: Udział zbiorników bezodpływowych w stosunku do liczby gospodarstw domowych w poszczególnych jednostkach.....	56
Wykres 13: Udział budynków pokrytych płytami azbestowo – cementowymi w stosunku do liczby gospodarstw w poszczególnych jednostkach	69